

EQUISITA DOCTRINA PHI
LOSOPHI/HISTORICI/GEOGRAPHI/RERU
M OMNIUM ERUDITIONE CPIOSSI
MI ALPHONSI THOSTATI EPI ABULEN
SIS: ALTISSIMA ET XPIONE FIDEI ADMO-

DU UTILIS REPETITIO DE STATU ANIMA^Z POST
hanc vitam HAC VITAM: VBI FIDEI LUCE SECLUSAE: EX FUN
DAMETIS NATURE: ADUERSUS PHILOSOPHAN
TIUM TETERRIMAM CALIGINEM AC VENTOSAM LOG
CITATE: NO minus DILUCIDE QS SUBTILITER DE
MOSTRANT: ETERNA ET INTESISSIMA REPROBOZ
SUPPLICIA: ET IMMENSA GAUDIA RECTE VIVETIUM: ET
CUR DOM BENIS ARISTOTELES NIBIL OMNINO DIXERIT
INNUITUR APERTISSIME. CONSUTAE OPINIO PY
THAGORE PLATONISQZ PONETIUM AIAZ CIR
CULATIONE. OSTEDETUR VBI SIT IEROZ
LOCUS: AIAZUQZ RECEPTACULA POST
MORTEM MANERE PBAZ. VBI MUL
TA PSUNDISSIME DE ELEMENTIS:
ET DE EOZ QLITATIBUS ENO
DANT: ET DEMUM DE IGNIS
INFERNALIS CONDITIO /
NIBUS QUEDAM A/
PUD ALIOS IN/
TETATA RE/
SERUN/
TUR.

CUM GRATIA ET PRIVILEGIO.

C Splendidissimo viro Domino Jacobo a acuña: Dei gratia
Episcopo Obeten. Alphonsus a Polo Salutem et cum
temporalium multiplicatione incrementa virtutum.

E penumero admirari soleo Clari me pater quod cum ex animo constemus et corpore: animu qui diuinus est paucissimi colant. corp' vero quod fluxu est et caducu: quod plurimi. Domines profecto preposteri atque peruersi: quod id quod deterius est pluris faciunt eo quod preciosius est: qui bona corporis bonis animi anteponere non verentur. qui in voluptatibus beluinis summu bonu collocandum esse censem. At quanto rectius: quanto laudabilius est ita instituere vitam nostram: ut corpus animo ancillet: ut bona animi primu capessenda esse existimemus. ut corp' causa animi: non animu causa corporis ab omnipotetissimo ac omniu reru opifice Deo fabricatum esse credamus. ut denique hominē interiorum que verus homo est colamus et honorem. Nec efficere debet quisquis de seipso bene sentit. hoc imprimu iubet Plato ille philosophorum deus: qui hoies illos beatos putat que intus et foris sunt splendidissimi: in quibus interiora et exteriora ornamenti colludent: quoque virtuti fortuna coniuncta est. Quo in numero tuu primis Nobilis me antistes es percendus: in quo et corporis et animi ac fortune bona conspicuntur. si quidem membrorum compactione es decorus: fortunis opulentus: maiestate episcopali venerabilis: virtute cultissimus: in te certe conservatus episcopaliu virtutum chorus splendescit: et sacerdotalia ornamenta colludent. Et cum hospitalitas deceat imprimis episcopu: et cum tabes avaricie plerumque antistes primarios inuadat: ac veluti cancerena per principes latissime serpat: quoniam ut ait poeta omne hominu rapit illa genus: tu ab hac pestilentia tabe resiliens: nulloque nevo cupiditatis infectus: agis enim omni ex parte munificu ac liberaler. Imitaris tu profecto tolletano et antistite splendidissimum Alphonsu carillo patruu tuu: que liberalitatis gloria adeo floruit: ut veru largiendi aium: distribuendi desideriu: et munificetie denique ac liberalitatis precordia dicatur habuisse. quem inquit veluti Titum Roma noꝝ imperatore generis humani delicias appellari licet. quippe que nemine vniquis trimestri pius presul a se discedere sustinuit. tunc enim letus erat cum dedisset: tum tristis cum largiendi facultas defuisse. Et profecto nulla de virtutib' suis maior: nulla amabilior: nulla gloriose esse potest munificentia. scito principem nullum magis noia facere quod cum donat: nullum magis lucrari quod cum erogat. dando enim pecuniam accipit gloriam: gratiam: benivolentiam. Scito nihil tam populare: tamque plausibile: que bonitatem cum liberalitate copulatam. hec homines facit diuinos: hec cesarem dictatores: hec alexandru magnu: et alphonsum patryum tuu immortalitate donauit: ut nomine eius usque hodie stat et semper vivere censeatur. hac via proceres iere famigerauti. hac in presentia ingenti passu vadis tu: qui in tuos: in alienos: denique in omnes gradatim es beneficus ac liberalis. qui sepius mutuatam pecuniā erogas ut hoies tibi obnoxios facias. ideoque ditor in dies fieri: non ad tuu sed ad omnium comodum cupis. Ne ergo cetereque politice virtutes ex quibus quasi compactus et conglutinatus es: merito te reddunt venerabilez: amabilem: desiderabilem. que me etiam ante alios copulerunt ut te cum veneratione susciperem: te diligenter: te cum preconio bonitatis extollerem. Et igitur presul optime hec que felici sidere mihi tecum exorta est amicitia: taz antiqua: tam probatam splendida vulgo inotesceret: lucubrations has de animo immortalitate: tibi (veluti animo cultori qui vnicenter virtuti voluptates oes postposuisti) nominatum dicare institui. Quas vultu hilarique animo ut cetera soles digneris accipere: easque benedictionibus quibus premunitur es auctoricare ac tueri. tibi namque potestas: tibi auctoritas ac sapientia: hereditario quia iure a tot annulis prouisque episcopis ac archiepiscopis feliciter emanantes: in te eorum nepote ac pontifice insite sunt. Glorie liberalitatis exemplum: et pro me deum exora.

Cfidissimi poetarum ac philosophorum interpretis diuini Alphonsi Thos tati episcopi Abulensis expectata repetitio de statu animarum post hanc vitam feliciter inchoatur.

Beroaldiis

seculoꝝ p̄quirenti mihi de humani generis conditione: infinitoruſ ſolida ſatis inducione collectum eſt: omnes requie quādā appetere: labores autem data opa deuitare. Lui cuꝝ inquisitiō aliquādū iñfirferem: faciū eſt ut ego quodq; degeneri oicio resolutus inertis quādā requie contor-

pſcerē. Nec ea qđē qua iuppiter resolute mūdo et diis in ynuim confuſis: pauiſper ceſſante natura acquiescit ſibi cogitationibus ſuis traditus. nec tali quoq; qđi ſapiens in hostili custodia coniectus: aut in aliqua gente aliena deſtitutus: vel nauigatione longa retentus: aut in deſertum littus electus ſine amicis reliquo in ſeipſo reflectitur ac in ſeipſum reconditur: tunc minus ſolus exiſtens cū ab omnibus ſolitarius deſertus eſt: res luas arbitrio componens ſuo. ſed quādā que languentis ac degeneris animi eſt: ab ea que quādā extiterat cordis nobilitate deſlectens: inepta atq; incondita prozrus reque eiſciebar. Huic cum ſoli oicio vacans eſſet: nulliq; liberi boiſ intentus cure: muſaruz nuper cognitus choruz nunc quoq; denuo viſus eſt. Sed ab ea quidē facie multū dīſſimilis: qua mihi quādā iuuenculo bicipitisp parnasi penetranti iuga: apud pegaseos amnes ameniſſimi ac kimpidi caſtalij fontis in ipſo elycone coniſtisse conſpectus eſt: cū mihi (multis h̄ precibus impetratū) felicibus illis choruz admiſceri conſecrum eſt. vbi ſacro illo ac multis ignoto frequentato circuita: beniſola di gnatione mularū: ab ea que ceteraruz magiſtra erat yra nia: perpetuo virore florentē: nūc deſtuentibus ſoliſ: lauream magiſtralē ſuſcepi. Nic. n. muſarum ſacer choruz: quādā a nullo increpitus: ad terraz tamen yulum meſtus deiecerat tenui rubore ſuſfulum. et quādā ſibi de nullo (vt aſſolet) turpi cōmiffo ruboris materia aut in gloziationis pararetur timor: me in conſpecto nō mediocriter erubuerunt. Primo quidē de ignobili alumni ſui deiectione erubefcentes. Ad extremū doluerūt: qđ eum quē ad tante celſitudinis proprieſ tbronū deueſerant: inertis quādā r eſolutis quiete deſertis aie viribus turpiter cernerēt ociari. Nec mora: ſacri chorū ouerit yrania omnium quādā yno ore locuta: ait. Quid te alumne chariſſime in quē totā ſpēm conieceramus no-

stra: vt per te cuncto innoſceremus orbi atq; celebū quodā preconio g omnia mortalū vulgaremur ora: in tantam animi ignobilitatē deiecit: vt inſuſa quiete la ratus: deſerto omni ſtudio probitatis: in ſolo degeneri oicio deleteris: Age iaz: et animi ignito affectu indeſſus quicq; agito: omnia peutre: oia ſe tibi debebūt. ni bil namq; eſt qđ animo ad magna anhelanti nō cedar. Lui ego (qđq; quid iuste contra biſcere poſſe: nō habebam) ne tr̄ prorū elinguis minuſq; viderer: hec vi fortuito in mente venerant: ſubterfagere ratus obieci. Jam me ſtudioꝝ tuoruz tedium tenet. Jam tam iniuibus: ac multiplicib; affectibus et curis cedendum potius qđi firſtendum ouri.

Semper ego auditore eram: nec ytile viſum.

Ueratus tories rauci theſeide codri.

Impune ergo mihi recitauerit ille togatas.

Nic elegos impune: diem conſumperit ingens

Thelephus: aut ſummi plena iam margine libri.

Scriptus et in tergo: necedum finitus bozestes.

Nauſeat. n. anima mea ſuper pedeſtres comedoz turbas ylibus ornatas ſaccis: tragediaz coturnatos deſtoſt boatuz: ampullola ſuperbo verba detonantes ore.

Quid. n. viſius eius carmine qui tragicō vilez certabat obyrcū: Mordaces quoq; satyras nō libenter alſipio.

Quid. n. ſi ceſa ſtudioꝝ tuoruz deliratia ſingillati ituaret euoluere. Plura. n. mēdacia cōpia ſuco regiā: qđ iſtatis opporūitas i mediū pſerri patias. et vt de cefis laceā.

Eſte aliquos manes et iuberranea regna:

Et cōtum: et ſygio ranas in gergite nigras.

Atq; vna tranſire vadum tot milia cimba:

Nec pueri credūt: niſi q nondū ere lauans.

Quib; illa mordacib; atq; iſtis vbiſ qđq; iſtā idigna

tionē deſerit: paꝝ in vultu mutata ait. Alumne obiſcēda

gdē mihi h̄ parci iſta: et vi licet collibitū ſoret tuis i

ſormib; impolitiſq; ſermonib; vicē reddere iuſtā: ma

gis ſine ſym impenſis tulū errorēz cōvicerē potes. Sed

enibi admonētiſ et non mordaciter litigantis nūc mēſ eſt. Sed hiſ alia diſcuendis tēpeſtas fit. nec te tñ clan

gere rberorico ſermone volo. nec coturnatio pedeſtri

busue comedoz admiſceri choruz. nec promeſheū ſubla

ti furto ex eſtere ignis ad cauſeſ ſupes penas pen

dentiſ: lacerato ac renaſcenti iecore: cum eſchilo canas

volo. nec fallacē paſiphes bouem fabramq; volantem:

mendacemq; cretenium inextircatiſ ambagib; laby

rinthuz: ſolicita perauere cura ſuadeo. multaq; ad id

accedētiſ genus: que teneroz adhuc iuuenū ſolatia: nō

viroz ſolida ſtudia ſunt. de quibus tibi qđi olim perua

gatum eſt: nūc admonendū nibil ceneſo. Sed ad aliud

excellētiſ valde dicēdi geniſ te horatū eſſe volo: quo

et tibi proſiſ ingenij tui expertus vires: nobis aut pro

mulgandi nominiſ celebrandiq; per ora mortalū pre

coniu quoddā ſis. Age igitur: et iā moras diſcuſe: oīan

tem animum etue alicuius probitatiſ ſtudio deditus.

Lūq; in hiſ me auctoritate admonentis preſiuz et rōne

conticu iſpicerem: oicio quo reſolutebar diſcuſo: pe

nitus ad aliqđ magnū accepitālū vires animi acui. ſūc

enī multiplices ſubſi cure. ſed in quā me priuſ verte

rem querēs: huic de quo et ſi ſuccincte pro materie ma

gnitudine nūc nrā deſudabit oratio: me primo manu

pādū ſedi. Huius aut exordio bonū illud quo cūcta ſūt

et bona ſunt: qđi rationale eſt: atq; libertate et non in

dicta neſſitatem agens: deprecatum eſſe volo me huic

actui non labefactari cōcedere: aiens in hec verba.

O ſuperexcelfens lumen pietasq; bonumq;

Exemplar: ſummiq; bonum: fontalis origo.

Consistens ſolus: qui cūcta inuoluis in yno.

Quem nibil externū tangit: in omnia tecum

Mente geris: qua cūcta tenes: qua cūcta mouentur.

Luitis ab inſluſu yaria et molimina rerum.

Surgunt in varias te permutante figurās.

Nam tibi ſe quot ſunt: et habent: quod ſingula debent.

Lum deſeris cūctis qđbabes: non deſin in te.

Quodq; ita viſ per te coniſtunt omnia ſecum.

Telz ingenti celebrent numeroſa boatu

Larmina: et altifono modulentur ad aſtra coturno.

Si maro: ſi priscus ſecum tibi cantet boomerus.

Abulensis. * De statu animarum A ij

Animo ad ma gna anhelati oia cedant.
Rū. auctoriſ ad yrania p verlus in ſatyrā. I.

Tarat virgilii i eglo. tertia.

Versus innenſi lis in ſat. 2.

Urania nō vult
vt auctor rhetorica aut poetica
ſcribat.

Dafiphes fabula et dedali et la byrinbi creteſiſ

De eſt agēs nō a
neſſitatem: ſed ſ
voluntate.

Abulensis

Elingues faciet tantarum copia rerum.
Lum tua sunt: quecumque facit mortalis egestas.
Hoc mihi nunc donec te contingat rector olympi.
Ut cum nauta nouus ventosa per equora curro.
Inter sylleam rabiem seuque caribdim:
Atque canes scilicet: varia et portenta profundi;
Securum liceat portus captare peritos.
Da pater auxilium: mentisque illabere nostre.

Prohemiali quadam plocutiō clusa. s. quā
lā apponam. nec n. diutini mibi imanēdū ē iterpretādo
que dicētē occasio ipulerit. cōi enim alioque utimur iure.
de cōibus autē cōis notio est. C Id autē qd oratiōis no
stre quam vulgatori quodā nomine repetitionē vocat
materiā aut fundamētū ēs volo: bābes ab Aristotele
nostro ethicō lib. 1. in c. 15. Pronepotū autem fortu
nas. et parras. (Magis autē. s. magis autē fortassis
inquirēdū circa eos qui defecerūt: si aliquo bono com
municant vel oppositis. videtur enim ex his si: et redun
dat ad ipsos quodcumque sive bonum: sive malum: fragile
quoddā et parvū vel simpliciter vel illis ēs. Si autē: nō
tale et tātū qd faciat felices eos qui nō sunt: nec eis qd sunt
auferat beatitudinē). C In primo libro ethicō Aristoteles de felicitate precipū tractat; agit: qm̄ ipsa oīum
agibilium humanoꝝ principiū finale et motiū sīt: quē
admodū in speculatiōis principiis supponunt tanq̄ id a
quo totius illationis virtus ēt: in agibilibus finis sup
ponitur quo dirigimur ad omnia genera actiōis vt ait
Aristoteles ethicō lib. 7. De hac autē in p̄cedentib⁹ diffini
rat qm̄ ipsa ēt opatio sīm optimā virtutem in vita per
fecta. i. qd qui felicē ēt debet: oportet vt sīm optimā vir
tutē operet. et hoc in vita perfecta. i. vñq̄ ad cōplementū
vite his studeat operationib⁹. Huius autem gratia
ingrit. an fiquis in operatione sīm optimā virtutem ex
tremū clauerit diem ac per hoc felicē dicatur: et nepotes
autē pronepotes sui posteri calamitates incidat: et cōdi
tionis vilitatē induerint: an aliqd ad diminutionē se
licitatis iam defunctoz hoc agat. vel si ad fortunā cel
estīnez pronepotes devenerint magnāq̄ virtutis ex
cellentiā induerint: vñpote heriū sortiti habitū: his
qui in felicitate defecerūt bonū aliquod addat. C Lui
correspondet valde repugnare rationi ac opinioni fin
galorū: pronepotū fortunā vel infortunia ad eorū qui
mortui sunt statum nibil agere. sic enim ait. pronepotū
autē fortunas et amicoz oīum nequaq̄ quidē conser
re: valde inamicabile vñt et opinionib⁹ cōtrariū. C In
hoc autē Aristoteles nō responderet vñiuersaliter sed di
cit in fortunis et infortunis magnā inesse differētiā. que
das nāq̄ fortune sunt que valde magne sunt et vite mu
tationē faciunt. quedā autē sunt parva fortune et infor
tunia que nibil de vite statu mutat. De harū autem par
ticulis per singula p̄trāfīre infiniti negotiū ēt: nec cuiq̄
extricabile. Dicendū tñ est de his sicut de fortunis et in
fortunis circa felices viuentes logmūr. nam parua aut
fortuna bona aut infortunia: studiosaz qdem et oīo fe
licem nibil mutant: que tñ valde magna sunt aliqd ad
dunt vel conturbant. C De mortuis autē ad pronepo
tes vel amicos viuentes idem diffiniendū dicit. s. illos
ex paruis fortunis vel infortunis: mutari nibil aut in
maius aut in deterius. si tñ infortunia et eufortunia ma
gna sint: aliquid conferre vident. C In hoc autem ad
huc tēporum distante considerāde sunt. nam in eis que
paruo tpe post ipsorum defunctoz morte sunt: maior
est ipsorum permutationē: sive in bonum sive in deterius. in
bis vero que longe post ipsorum felicētū occasum sunt: qd
tercūq̄ se habeant nō est talis permutationē. Huius fun
damentū est: qm̄ morientibus et his que nobis accidit
sīm rem nibil evenit. secus sīm opinionez atq̄ ēt quod
indubitate moriētes habēt. Existimat autē Aristoteles. quan
tuad realitatē moriētibus nibil puenire ex his que in
vita manēt: qd hoc fortassis fallūm est sicut infra vbe
rūs differet. sed dicit malū aut bonum nostrū morienti
bus prouenire sīm qd ipsi in nobis ēt quoddā habēt.
nam nos recordamur eorum qui defecerūt atq̄ de eis
semp concipimus an felices vel infelices fuerint: et sīm
ēt illud quod in nobis habēt evenit eis p̄mutatio que

dam ex fortunis aut infortunis magnis pronepotū aut
amicoz. nam cū pronepotes aut amici eorū qui defece
runt magnis extollunt bonis apud nos: bonum illorū
illis qui mortui sunt ad quos isti pertinent adiuvatum ēt
videt: qm̄ eos nunc feliciorē existimamus. Si vero p
nepotibus aut amicis felicētū defunctorum magne cala
mitates inciderint apud nos: eos qui in felicitate defe
cerūt existimam̄: nō ita vt p̄s felices fore. Deinde Aris
toles. i. parraso quē in p̄st suscepimus vñles hāc diffini
re questionē dicit ad hoc ingredū ēt: an mortui post
obitū suū aliquod bonum aut malum habeat: dolorē. s.
vel letitiā aut similia: que vel passiones sunt: vel passio
nibus aliquid valde conforme. Ex hoc autē dicit Aristoteles
teles cognoscendū ēt: an ex his que pronepotibus vel
amicis proueniūt: aliquid moriētibus consequat felici
tatis aut aduersit. Hac autem relicta questionē: qm̄ apud
philosophos altissime indaginis est: et fortassis nullaten
us p̄scrutabilis: dicit qd si ex his que apud vñtēs ac
cidunt: aliquid bonū vel aduersum his qui defecerūt
consequat: illud simpliciter valde parvū et fragile ēt.
aut si sīm se aliquid pondus habet: ad eos tñ qui mor
tui sunt parū attinet. ad eos igit̄ fragile valde ēt: ita vt
non sit tanti ponderis qd eis qui felices sunt felicitatem
vñlatenus terrahere valeant: et his qd infelices sunt felici
tate apponat. C Cōcludit igit̄ Aristoteles vñiuersali quadam
diffinitione: dicens qd ea que apud pronepotes et ceter
os cognatos atq̄ amicos sunt taz infortunis qd eufor
tunis conferunt moriētibus: et ea que in operatiōib⁹
sunt: qualiaq̄ tñ illa sunt nō tātū cōserūt vt eis qui fe
lices non sunt felicitate apponant: et eis qui felices sunt
detrahant felicitatem. C Ad supradicitorum au
tem eidēntioez explanationē: questio subsequēs ven
tilabitur. s. vñrum eis qui per mortē ab hac luce subtra
cti sunt: dicendum est aliqua bona vel mala animabus
perferēda manere post mortē. C Duo p̄supponit. s. ani
mas ipsas post corporū mortem manere: qm̄ non enti
nullū aut bonū aut malum accidere potest. Alterū autē
est aliquē ēt letorum vel tristium distributorē et arbi
trum ipsis animabus post mortē datum. nam cum ipse
aīe ex natura sua hoc non habeat: nisi fortassis appona
tur qd eis hec distribuat animabus: post mortē aut ga
deri: aut supplicia manere impossibile ēt. apud eum igit̄
tū qui negauerit animas manere post mortem corporū:
sed ipsas cū corporib⁹ ipsi vna concludi defecit que
stio hec locum nullū babere potest. nam si animā subsi
stere deficiente corpore negemus: nullū ei aut prosperū
aut aduersum accidere possibile ēt. Ide autē si deū ēē
diffiteamur. si enim ad gaudia et leta distribuēda arbit
rio necessariū ēt: nemine alium constitui ad tantū ne
gociū licet nisi ipsum rex principē deū: quem qui ēt
negauerit: pariter quoq̄ bona aut tristia animab⁹ post
mortē negabit accidere. C In quo considerandum est
quosdam philosophorum an deus esset dubitasse. alios
vero deū ēt totaliter negauisse: quoq̄ diagoras et pro
thagoras ob hoc indignissimi phorūs sic in hac re dis
finierūt: vt alter deos ēt in dubiū revocaret: alius autē
oīo nō ēt diceret. de his Lactantius de natura deo
rum libro. 1. ca. 2. horum quoq̄ epicurus ēt: qui oīo
deos ēt negauit. de quo Augusti. de cīni. dei libro. 19.
Ita vt non ēt merito de his apud psalmistā p̄s. 13. et. 5. 2.
dicatur. dicit insipies in corde suo: non ēt deus. Di igit̄
tū de hac re nibil ingrent: quoniam non existente deo:
nullas qui gaudia et penas animabus post corporū in
teritū distribuere queat ēt. C Nec autē positio quo
niam ineptissima ēt: in eam nīt arguēdo nō expedit. p
se enim eius liquet ineptitudo. hos quoq̄ Aristoteles con
vincit. 1. 2. metaphy. in fine: vñbi p̄cessu quodā naturali
agens de ordine et principatu rerum ait entia vñiuersi
nolle male disponi. sed mala est pluralitas principū:
bonus ēt ergo vñras princeps. Hunc autem qui sup oīo
vñcius presidet: quicūq̄ ille sit nos deum appellamus.
deum ēt ēt p̄s. C Item non op̄z in hos argumento
rum multorū ēt aculeos. nam deū ēt vt ab investiga
tione syllogistica aliquādo quiescamus naturaliter co
gnitum ēt. nec solū deū ēt ēt: sed et inuisibilita dei p̄ ea
que facta sunt a creatura mundi intellecta cōspicuntur:
tempiterna

tūt de his qd fūt
i nobis nisi quo
ad imaginatio
nem nostram.

xix Mortuū nec bo
na nec mala vitē
tū felicitatē vel
infelicitatē im
patē sīm p̄m.

xx Mortuūs cōte
rūt secūda vñtē
tūm: sed non sa
cient eos felices
si non sunt.
Qd principalis.

xxi Aīe manent post
mortem et eis di
stributor p̄mior
est datus.

xxii Aīe ēt mortalitatē
negatē: negatē et
p̄mia eārū post
mortem.

xxiii Deū negatē ne
gare op̄z et p̄mia
animarū.

xxiv Dia goras an deū
ēt dubitauit: p̄
thagoras deū ēt
negauit.

xxv Epicurus dixit nō
reperiēti deū: p̄
Augusti.

xxvi Deū ēt p̄bia p̄
bat. 1. 2. meta.

xxvii Deū ēt via nāl
cognoscitē: et iūt
bilis dei per p̄s
bilis.

De statu animarum

3

28
Opinio diversorum de anima.

29
Aia mortalitatis est si sit armoria vel cor vel cerebrum vel sanguis vel aer et similia.

30
Anemos grece latine vetum significat.

31
Aie immortalitas a Licerone in. 1. tusculanarum quoniam affirms sua simibus non ratione naturali.

32
Prima conclusio principialis.

33
Aie post hanc vitam habet retributio ne eorum quae gesserunt in corpore.

34
Resurrectio corporum ad vitam indecij catholica tamen ista nullis probata.

35
Paulus verisimiliter est athenis quod resurrexit de mortuorum predicatorum.

36
Resurrectio mortuorum a plbis negatur et repugnat principiis nature.

37
Sempiterna quoque eius deitas ex hac igitur parte questione preposita labefactari negat: quoniam deus esse cunctorum prodit assertio. C Alii tamen propter sunt qui quocumque deus fateantur alias in post mortem manere negant: quoniam eas tales substantias esse dicunt quibus post corporum separationem manere impossibile est. C Quidam nam etiam nullam substantiam vere substantem esse dicunt sed quandam corporis armoniam quia corpus indebet subsistit ordinem hoc autem aristoteles poeta magnus: ac musicus dicit, et quod aliquid continens virtutis: sed facultate sua non multum recessit. C Alii enim aiam cor esse asseruerunt, aliis vero cerebrum, aliis languorem, aliis aerem quo spiramus, quorum positiones Aristoteles citat. 1. de anima. 7 Tullius lib. 1. tusculanarum questionum. si enim corpus alicui crediderimus; etiam cum ipso corpore deficere atque ex hoc inanem esse homini questionem satis constat. si enim aia corporis armonica sit: cum ipsa morte corpus resolutus: etiam remanere impossibile est: cum armonia nulla sit in eo quod corruptum: et prolixus corruptum est. cor autem: aut cerebrum si etiam asseramus eam aliquam perituram esse latitudinem prout nra cerebrum cum carnis quedam medullosa particula sit dissoluta necesse est. cor identidem corporis quoddam membrum est. ceteris igitur morte resolutis illud incolumente residere satis falsum liquet, de aere autem ita nulli ambiguum fuerit si aiam dicamus. nam cum ipsa vita inspiratio ac respiratio claudit: aia igitur interempta prout, hoc in vaccinatione positione esse sciimus. nam cum inspiratione et respiratione in oibus vestitus cernant: in eis autem qui ita vita sancti sunt hec esse nullatenus prout aer igitur molle spiratum atque respiratum esse crediderunt quoniam insipientes positione tenuere ut b. Sapietie. 2. ab hoc. n. in greco idiomate nomine accipiunt. anemos namque eadem lingua vetus est. iam autem etiam sanguinem dicunt quod ambigendum prolixus sit non bene: nam ipsum sanguinem in morte gelari liquet: in pulvere ac sordiditate post paululum contunditur: quod igitur corpus asserueris necesse est ut aie eternitatem aut permanetiam post mortem tollas. C Has autem insipientium pones reprobat Tullius in. 1. lib. tusculanarum questionum aie immortalitatem confirmans: sed rhetorice quod sua rationibus magis quam nra libenter fulcimenter solidioribus viisque fortassis idem inducere faciliter valeremus si id nra conatur: sed ad alium tendendum est. C Solidius autem Aristoteles suo inducit aie immortalitatem: improbas antiquorum fatus insipidas pones in libris suis de anima. immortalitatem autem aie quoniam non est de condone mae sed ab extra est et divisa est p. qui aliquid sapiuntur: ut plato anaxagoras socrates peripateticus aristoteles. et stoyci greci aliter.

Sit igitur prima conclusio in hac materia. Corum que in vita acta sunt bonorum sive malorum restat aibus post mortem locus gaudi vel dolorum. C Ad huius conclusionis evidentiad considerandum est: quod catholicis in hac parte tenent spalpe positione ultra quod oes alii qualitercumque loquentes. dictum enim aias post mortem immortales permanere eas scilicet post multa tempora cum deo placuerit ad diem iudicij a deo assignatum ad corpora reddituras. quod resurrectio vulgariter nraupatur. et tunc etiam si fideliu[m] firma positio nihil viderius addidisset: satis liquet post ea resurrectionem gaudiu[m] aut tristitia hoibus pertinet. sine his enim homines vita duci non potest. quantum vero ad resurrectionem corporum spale in catholicis est. nulla. n. plborum tradito hoc recipit. id cum paulus apud athenas in ariopago plborum resurrectionem corporum predicasse: delectati sunt primo viri illi atheniensis. quoniam dulcedine eius quod dicebatur: quod vere prophetio ista delectabilis est ei quod credit: ut prout prima ad Thessalonici. c. 4. vbi apostolus inquit nos solari ad inuicem in collectuibus de resurrectione. deinde videntes repugnare oibus que ipsi scriebant aut scire se putabant et his que sunt nam fieri posse existimabant: deriserunt eum quod de stoicis et epicureis eis seminatorebus verbis appellantes. i. q. verba sola diceret nullam realitatem aut veritatem continentia. alii autem eum annuntiatores nouorum demoniorum predicabant: quod Iesum et resurrectionem predicaret. de his Actu. 17. c. C Resurrectio autem a nemine plborum negatur: quod non repugnaret: quoniam nulli principio non repugnat: sicut latissime iduci posset si ad hoc nostra flectere intentionem: sed ob hoc eas fieri aut futuram esse negat quod nullus agens est sicut nam quod tante

virtus sit: ut resurrectiones corporum causet. sic namque in nra librum multa probi procedunt: que quod fieri non repugnat sed nunquam futura esse assentur quoniam nullus tamquam substantia esse credunt sic enim nullus terrae sicut sepiam totam moueri: credit includere contradictionem: cum quelibet eius particula moueri posset et multe mouaneantur. Aristoteles vero in. 1. de celo et mundo dicere terram non possit moueri: quod non est aliqua potentia poteris eam pellere de medio mundi. sed et si nobis probi non assentiantur in resurrectione corporum quoniam ignorant infinitatem divinitatis potest que mortuos suscitat possit: et immensitatem bonitatis eius qua id efficiere velit: ut etiam quod ipsi nobiscum sentiuntur. sicut immortalitatem: satis inducit quod intendimus. sicut aibus post mortem delectationes aut penas manere. nam aie manentes post mortem etiam si non manent in corporibus tamen intellectus et voluntas sunt. quod igitur aliquid volunt aut illud assequuntur aut non. si assequuntur: aut semper id tenent: aut non. si semper bonum quod semel assequuntur tenent delectari ea necesse est: quoniam ad boni secundationem nra libenter sequitur delectatio. si autem id bonum quod semel assequuntur aliquam perdidunt tristitia eas atque penalitatibus affici opere: quoniam sicut aliquid nobis bonum praeterea delectabile est: ita et absentia sua tristitia iterat opere: quoniam bonum quod inerat abiitum est. C Si autem aias post mortem manentes quod volunt assequuntur non fateamur: necessarium est eas tristari: quod et in nobis viventibus tristitia est cum quod desiderauerimus non eveniunt. C Rursus autem aie post mortem intellectus est. intelligit igitur quoniam ociosus non erit: quoniam semper intelligit: nam nullus carnem molis oppressione granabitur. hic enim corruptibilitate corporis ab intellectu impedimur et retardamur iuxta illud Sapietie. 9. c. corpus quod corruptum aggrauat aias et terrena habitatio deprimit sensum multa cogitationem. deposita igitur omni aggrauante corporis mortalitatis inepitudo aie semper vacabit intellectus. nam intelligere possit se delectabile est et ipsa aie separata non habet aliquid sicut quod satagit: quod non est prius unita iam corpori sicut in nobis est: cum propter conditionem deficitum organorum fatigatio intelligendo cause sit. tunc autem: quod non fatigabit semper intelligit. tunc autem: aut id quod intelligit est aliquid bonum ei aut est malum. si autem quod intelligit malum ei sit necessarium est ut in hoc tristitia cum malum sibi inesse sentiat in quo est vera tristitia. si autem quod intelligit bonum sibi sit erit necessarium ut intelligendo delectetur: quoniam bonum cōdelectuum est nra libenter potenter sensitio in qua est. ex principio ergo non est necessaria illatio inducere et causa aie immortalitate pena libitatis quibusdam aias defunctorum affici aut gaudij quibuscumque frui. C Cum de ceteris que nra libria sunt: aut nullus rex quodammodo condones tagantur: aristoteles. et si plenissime et in oibus sententiose tractauerit: de hac tamen re oino subtilius. s. an post mortem aibus gaudia vel dolores ulli manent. quo magis arguitur ex industria factum. nam si id quoniam de hoc agere non curaret subtilius: et si non plene interdum tamen aliquid expressisset: de hoc tamen nihil videntur. ut igitur non ex negligencia: aut inaduertentia dimisisse: sed ex electio subtilius. quod duobus incitamentis factum videtur. C Primo quod ex aristotele magna prudenter. ipse namque ut ex singulis eius libris prout in quoque loquuntur solidissimis atque multis evidenteribus videtur rationibus. in materia autem de penis et gaudiorum alicapto a corpore solutari et de loco peniarum et gaudiorum et de condone eorum ambiguum valde est apud eos. q. solis non invenimus fulcimenter: cuius et quodam deus summi rex iusti arbitri puenire debet initia. et cum ipse liberum agens sit: diffinitum in his nibil nra libenter loquentibus estruere potest: sed revelatio quoniam hec indicet ut scientiam: cum nullius agentis liberi factum. quod sicut perfectas rationes dirigatur: plene antecepit fiat cognoscere possimus. aristotelis autem nihil tale inerat: cuius solis rationis speculatus et practice principiis niteretur: sed si quippe sibi relevantur foret velut alicui prophetarum cui ipse firmissime assentiret tamen adhuc non tetigisset in stilo ponens: sicut naturales et metaphysicas ac dialecticas plurimas posuit traditiones. nam ipse solus hoc describeret quod manifestis probationibus induci poterat. hoc autem quod sibi constaret: illud tamen aliquam syllogistica necessitate inducere non valerat. precelegit igitur de his penitus subterfere quod aliquid semiplene enunciare. C Redendum est tamen eis de hoc aliquid possent.

38
Terra ideo moneretur non per rotam quod non agere facit potentia ut eam possit mouere ut per plures probis sic est de resurrectione.

39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54

Abulensis * De statu animalium. A iii

Abulensis

quid intellenseris. nam illi qui naturali ingenio possent: satis naturaliter indicant hoc conueniens esse. non enim rationabile vi: vt actus humani qui in hac vita equaz premiorum sive in bono sive in malo non suscepunt vim: in eternum sic maneant. sed ut magis post resolutum morte corpus anime eorum vices iustas accipiant. de hoc autem quid intellixerit nihil differt.

C Alia autem huius adhuc potissima causa est. voluit enim Aristoteles veritatem introductor atque eruditus esse: modox in vivendi humano: destructor: litigiosus esse noluit. nam et si ple ne aliquid Aristoteles de hac re intellexisset: et id fortassis necessariis fulcimentis inducere potuisset: noluissest tamen fortassis dubium videretur an fecit nemo felix nisi potest quādū vivit nisi in bono finierit: an sic post mortem dicendum foret. et fortune autem infortunia amicorum vel pronepotum felicitatem eorum qui felices morui sunt tollerent: an eis qui felices non sunt felicitatem apponenter. dicit enim. (Quid igitur prohibet dicere felicem finem veritatem perfectam operantes et exterioribus bonis sufficienter datum non contingenti tempore: sed perfectum vita vel apponendum et victurum sic et finitum finem rationem: quod futurum in manifestum nobis: felicitatem autem finem ponimus et perfectum omnino. si autem ita beatos dicemus viventium quibus existunt et existent que dicta sunt: beatos autem ut homines.) constat ergo Aristoteles solos beatos ponere qui viventes sunt. si autem aliqui beati vel miseri post mortem sint nihil tangit.

C Et superioribus conclusus est quod finem naturam concessa animarum immortalitate necessarium est eas post mortem delectari vel tristari. sed adhuc non constat finem nam haec concessa animarum immortalitate: quod post mortem dolores aut amaritudines quascunq; pro peccatis anime tollent: aut per bonis transactis actibus delectentur. In quo considerandum quod Aristoteles in hoc nihil exprimat: tamen ex verbis suis collectis in unum necessario colligi potest quod aie peccatrices post mortem peccatorum suorum penas tollant: et anime bonorum virorum gaudia experientur. (Hoc quoque finem nam necessarium est esse. quod sic per animae post mortem si immorales manent: necessarium est ut proprie tie semper intelligant cum intellectus non sit potentia fatigabilis quod est separata a corpore: ergo nunc fatigabitur non habens coherentiam ad conditiones organorum. si igit intelligent aliquod bonum sibi: necessarium est ut letentur. si malum necessarium est ut tristentur. sed necessarium est ut mali post mortem intelligent semper malum: et boni necessarium est ut bonorum sibi semper intelligantur. ergo impossibile est quin malorum aie post mortem tristentur et doleant valde: et bonorum aie semper letentur. et hoc non evenit sibi ex aliquo alio nisi pro peccatis: immo ipsa peccata inferunt eis istas penas quas compelluntur ferre ipsi quod mali sunt. quod patet. nam in viventibus sic est quod cum aliquis est cum alio delectatur aut tristat finis ea que in alio reperit et colloquuntur. cum autem solitarius: est necessarium ut delectetur sibi ea que intra ipsum sunt aut tristetur. ideo si iste qui solitarius est bonus est: semper atribus bonis infestus: delectatur intra se ipsum quod venit sibi in mentem actus boni quos fecit de quibus non modicum delectatur: aduertit quod per partes actus bonos: sperat etiam similiter se in futurum meliora alia operatur: ex quibus gaudia imensis repletur magis ista recognitatis quam cum aliis est. quo fit ut quod valde boni sunt: magis velut solitarius interducat et quod cum aliis: et hoc vorax contumelie sibi ipsi. de hoc Aristoteles libro 9. ait. (Et non conuiuere sibi ipsi talis vult delectabili enim ipsorum facit operari. et non delectabiles memorie et futura spea bone. tales autem delectabiles et theorematibus mente abundantur: cōdolentur et cōdelectari maxime sibi ipsi: impenitibilis. ut est dicere.) **C** Si autem alii mali sunt: quoniam soli sunt affliguntur: quoniam venient eis in cogitationem mala que fecerunt: ut ea que quotidie sedentia patratur: sperant quoque se semper deteriora patraturos. ex his autem nimis affliguntur: et seipso odio habent: atque fugiunt seipso: ingrentes alios cum quibus concident: ne sic doloribus magnis crucientur. et cum non possunt totaliter ventare istas cogitationes: seipso nimis exosos habentes atque ferre non potentes occidunt. de his Aristoteles libro 9. ait. (Quibus autem multa opera sunt et dura: propter maliciam odiantur: fugiunt vivere: et interim seipso atque fugiunt. recordant enim multorum atque difficultorum: et talia altera sperant finem seipso entes: cum alterius autem entes obliuiscuntur nihilque amicabilem habentes nihil amicabile ad seipso patiuntur. penitudine enim prauis replens: non videtur

de ea quam habuerunt
vivere: Nota mete arist.

Uerba arist. for
malia.

67
Arist. solos vita
res posuit beatos
de mortuis nihil
dicit.
De his lati? abu
lesis i parado. s

68

Not. 5 i sensato
qsdā auero arist.

70

Intell. aie sepa
te si est fatigabi
li.

71

Aie bonorum si im
mortales se necio
sibi bonum intelli
gunt aie malo ut
econtra.

72

Virtutes omnes sunt
cum alio delectabili i
bis quod sunt alterius
dum sunt secundum solita
ris delectatur in
seipso.

74

Viri et uostri ma
gis volunt solita
ris interducent et cum
aliis.

75

Mali cum soli sunt
vebementer sunt
malis opibus affi
gunt: id nolunt fo
litaris esse sed fo
cios igrunt cum quibus
communicent.

76

mali per eos per
fima opera se et vi
ta odio hostes se
ipsos interducent.

55
Actus humani sive
boni sunt sive ma
li non debet esse i
premiati.

56
2. rō p̄bās quare
arist. fabricavit an
ala p̄ morte gau
deret vel irritaret

57
Aie stat? inq; post
vitā hāc ml
tis politiis episari
sio. repugnabat.

58

59
Plato posuit ani
mā eē totū boiez
Aristo. maiorem
bois partem.

60

61
Saducei iter iudeos
nec resurre
ctionē nec ange
los nec sp̄s ali
quos cōcedebat.

62

Opi. abulēsis est
q; liber q; intitu
lis de pomo no
nūt aristotelis.
1. rō sumpta ex
stili diuersitate.

2. rō ex sentētia.
64
Liber de pomo
pōrdeū abraā i
saac r̄dā oī p̄bō
pr̄sūs aliea sunt.

65

Līb de pomo est
alicui arabis fin
opi. auctoris.
Qbo ī auctore.

66

Felicitas vel ife
licitas de q; p̄bā
q;rit an possit de
fūctis an seribō
no vel malo p̄ne
potū intelligenda ē

77 Malus f; p̄m nō amat seip̄z q̄z nihil iuuenit ama bile in seip̄so.

78 Aie defunctorū magis abiūp̄z cō niunt q̄z viuen tes.

79

80 Aie maloz cū sē per itelligāt sēp̄z sibi cōiuuat semp mala sc̄m maneat semp dolet inco solabiliter.

81 Rō q̄re aie malo ram separe ma gis dolet q̄z con iante.

82 Voluntas et itellis post mortem cui adharet inco mabili s̄dberet.

83 Dolor aiaz malū vebemētior est q̄z mors.

84

85 Nā p̄positiōnō bus malis appeti mus min' malū.

86 Dolor cātuſi aia et q̄nua memo ria scelerū com missorum. Obiectio tacita. Solutio.

87 Libertas aiaz in cogitādo vel nō cogitādo non est maior post mor tem q̄z in vita.

88

Vides praus nec ad seip̄sū amicabiliter disponi propter nihil b̄ne amicabile). In aiabūs vero post mor tem hm̄i necessē est esse: qm̄ ibi maius cōiuere est ad seip̄sum q̄z hic: qm̄ hic homines per locutiones et alias quasdam corporales cōicationes cōiuunt initic et con delectātur: et cōtristantur de his que in alterutro sunt. in animabus aut post mortē: qm̄ non manebunt corpo ra fm̄ positionē phoz quā nūc discutiēdā suscepimus: necessariū est vt aie magis sibiip̄sū cōuinant. i. conuer tentes se in seip̄sū: et tunc necessariū est vt aie bonoz in se cōuerse cernant bona que fecerunt que in eis man ent. et de hoc int̄ se valde delectent. ruris non repe riunt in se malum aliquid q̄z earū delectationē interpellat atq̄z impedit. op̄z ergo vt delectatio illa sincera et permāsua sit. cum ergo hm̄i anime in eternū maneat intelligentes nūc ab actuali intellectuē cessantes nec satigate: et bonū suū quod est eas fecisse bonū cum vi uebāi semper eis maneat: necessariū est vt in eternū sine aliqua intermissione delecten: cū non possit inter cidere eis alijs actus tristabilis de quo doleant. In aiabūs aut viroz pratoy post mortē ecōuer so fieri ne cessē est. nā ipse intelligētes manent in eternū sic u aie bonoz: et qm̄ sibiip̄sū cōuinant: necessariū est vt de eo q̄z in ipsiis est delecten vel tristē. et qz maloz ani me post mortē in seip̄sū nō possunt reperiē bonū ali q̄z in quo delecten sed solū mala et facinora que duz viuerent patrauerant: necessariū est vt illa cogitantes multū doleant. et adhuc amplius int̄sūs op̄z dolebunt: q̄z mali hoies de seip̄sū in vita qm̄ eis in mentez veniunt quecūq̄z peracta scelerū: qz hoies in vita h̄sit quedā de sideria passionalia fm̄ que ferunt in malū quoddā ap parens eis delectabile et facinora. ratio autem et intel lectus in eis sunt que in optimū deferuntur iuxta Aristo. i. et. 9. ethicorum. si igitur isti habentes partēz affectionam repugnantem parti rationali: tantum deparatis sceleribus interduz doleant: quantomagis dole bunt anime post mortē: in quibus non est aliqua pars affectuā: sed solum intellectus et voluntas. naz tunc ni bil est quod impedit intellectum et voluntatem a dolore malorum patratorum et odio quodam necessariū est igitur: q̄z tunc ratio nostra in immensum pro patratis malis doleat. et tamen homines viuentes quando multa valde mala fecerunt eorumq̄z recordantur: inter dum occidunt seip̄sū non potentes se tolerare. quis ergo aut quantis erit dolor quem necessario habebūt ille anime misere que hinc cum magnis sceleribus re cesserunt: necessariū est q̄z iste dolor maior sit q̄z mors. et cum ista angustia sit eis continua et vsc̄z in eternū: qz non est in potestate earum non intelligere aut recor dari hoc: necessarium est vt in animabus miseris peccatricibus post mortez maior maneat dolor semper q̄z sit mors. vnde vellent ipse miserables anime mori si possibile esset: ne tantis et tam diuturnis afficerentur malis. Qz autem fm̄ naturam sit necessarium ani mas decedentes in peccatis desiderare mori si possibili eis foret apparent: quoniam fm̄ naturam bonum appetimus: et maius bonum magis appetimus. sed magis bonum est minus malum respectu maioris mali. propo sitis igitur duobus malis: necessarium est fm̄ naturaz vt illud quod nobis minus malum esse iudicatur appetamus. sed maius malum: est probatum: esse dolores quem in quotidiana perpetuaz patratorum malorum memoria anime peccatrices post mortez sustinent: q̄z quecūq̄z mors. ergo necessarium est q̄z magis vellent mori q̄z viue i illo acerbissimo diuturnoq̄z dolore.

Quod si dicas animas decedentes binc cum sceleribus: posse post mortē evitare cogitationes atq̄z memoriā scelerū ut non tristentur de eis. Solutio stare nō potest. naz tanta libertas est anime nostrae in vita qua rta post mortez est. sed in vita illi qui sceleratissimi sunt quando soli sunt non possunt evitare memoriam scelerū suorum: ideo fugientes tristias que sunt in cōmu nicando sibiip̄sū: fugiunt seip̄sū querentes alios cum quibus cōincident. et si nō possunt semper alios babere euz quibus cōmunicent: nec suam possunt memorā facinorum deuitare: interduz occidunt seip̄sū. sic igitur inerit

animabus post mortem q̄z non poterunt deuitare memoriā preteritorum malorum. Nec inest eis remedium quod viuentibus est: qz in viuentibus si ad alios cōmunicatio nobis sit aliquo modo: tollimus aut leni mus dolores et angustias infitas nobis: animabus aut in alterutru cōicatio nulla est sed sibiip̄sū vacant: ideo necessariū est vt semper illis afficiantur angustias: quo fit: vt necessarium sit eam miserabilez nec in miserandam animā que hinc magnis cum sceleribus decessit: in eternū patratorū scelerum affligi dolore: non potenter illam memoriam deuitare. Hec autem est altissime speculantūz phoz sententia. I. q̄z ipsamet bona nullo alio addito sibi premio sunt: et ipsa scelerū sui ipsorū pene sunt. cum ipsorum bonorum factoz memo ria nobis delectationem qua in eternū gaudere necesse sit tribuat: et ipsa perpetrata scelerū angustias amarissimas nobis influant quas pati necesse sit in eternū. Hec autē naturaliter pure dicta sunt nullo fidei fundamento suscepto: qm̄ nūc vt principia nature non vt fidei fundamenta sectantes eloquimur. multa quoq; ex eadem radice similia dici possent de quibus sufficiant que dicta sunt. Hoc quoq; in se experientes doctissimi inter poetas: posuerunt in penis inferni tres esse furias yltronē scelerum. sunt autem furie cōmotions et memorie scelerum: aut que verius ipse cogitationes: quas tres furias posuerunt bz q̄z scelerati viri tres motus afflictuōs nullo exteriori apposito male in anima parvuntur. I. preteritorū maloz memorā presentiū cogitationem: et futuroz et deterioroz maloz spem: de quibus oibus Arist. ethico. lib. 9. vt iūp̄a dictū est. hec autem in se quilibet doctus vir experitur. poete autē ista considerantes tres furias posuerūt. quod veraciter sic est: qm̄ et scelerati viri istas tres furias viuentes patiunt: in inferno autē in omnibus sunt. Hartum in furiarum causam poete et p̄hi ignorabant. sed hoc a deo venit: nam indidit nobis deus vim quandā anime quam conscientiam aut synderesim appellamus: fm̄ quaz ne cessariū est b̄ mali tristari: et maloz patratorū nobis in esse memoriaz vt per bas memorias mali sibiip̄sū displiceant: vt sic nulla nec in p̄stibus bonis quibus mali frui intendunt eis perfecta contingat delectatio. sic ait Augusti. in lib. confessionū. iūfisi dñe et sic est: vt pena sit sibi omnis inordinatus aīus. Hec autem que nāliter dicta sunt fidei catholice multum cōsonant: cuz fides catholica solidissima veritas sit vero autem oia consonat iuxta Aristo. i. ethico. vnde oia hec quācū dicitur sunt: a fide catholica afferuntur: fed et plura alia apponuntur que ex fide reuelata sunt. Hec tñ que nāliter dicta sunt. I. q̄z decederēt in sceleribus necessariū est ipso rum maloz memoria et assida cogitatione torqueri: et banc esse eternā eis atrocissimam atq̄z indeſinente penam. sicut et in studiis actibus finientes: op̄z illorum bonoz delectatione in eternum teneri: nec vlla tristitia hec interpolari bona etiā Theologi ſirmant. et banc genā quam naturaliter loquentes posuimus: sacra scri ptura vermen cōscientie et corrodionez cōscientie vel remorsum vocat. nam sicut vermis corrodendo perforat et deſtruit: ita ista scrupulositas vlḡz in eternum vurat affligendo. de hoc Eſaiæ ultimo. c. cum de statu miserorum in gehennali mancipatorum incendio agatur: dicitur. vermis eorum non morietur: et ignis eoz non extinguetur. vermen autem corrodente: cōſciām appellauit. Clocatur quoq; ista pena que naturaliter inducit est: penitentia apud inferos: fm̄ q̄z scelerati maloz suoz memores anxiantur. de hoc b̄i Sapie. 4. c. vbi de dolore quātū pro sceleribus suis mali ſcipiunt: plene agit cu ū. veniēt in cogitationē petoz suoz timidi: et traducēt illos ex aduerso iniquitates eoz. tūc stabūt iusti in magna p̄statia aduersis eos q̄z se angustiaverūt: et qui abstulerūt labores eoz: vidētes turbabunt timore horribili: et mirabunt in subitatione insperate salutis: videntes intra se penitentiam agentes: et pre angustia spiritus gementes: bi sunt quos aliquando ba duimus in derisum et similitudinem improprij. nos īſenſati vitam illorū estimabamus insaniam: et fine illorum sine honore: ecce quomodo cōputati sunt in

Sceleratissimi viuentes fugiūt so litudine ne scelerum recordent. 89 Siabūs cōicatio nulla est sed sibi ip̄sū vacant.

90 Opi. phoz altissime speculantūz ipsamet bona esse p̄mia aiaz bona rum et mala penas malarum.

Nālē et phice p̄ bat abulēs glā et penas aiaz post mortem. Opi. poetarum.

91 Furie tres quas poete ap̄d iferos ponit sūt maloz p̄teritorū memorā: p̄stū cogitatio: et desperatio de futuris.

92

93 Synderesia ē ētā cur mali viue tes suis scelerib⁹ nequeūt frui.

94 Vero consonans omnia.

95 Uermis ſcie n̄ bilalid ē nisi do lo: i aia scelerata cātū ex p̄teritorū scelerū continua memoria.

Abulensis

ter filios dei et inter sanctos sors illoꝝ est. ergo erramus a via veritatis et iustitie: et lumen non luxit nobis: et sol veritatis non ortus est nobis: lassati sumus in via iniqtatis et perditioꝝ: et ambulauimus vias difficiles: viam autem dñi ignorauimus. qd profuit nobis supbia: aut divinitat̄ iactantia: quid nobis cōstatit: transierunt omnia illa tanqꝫ umbra: et tanqꝫ nuncius precurrens: et tanqꝫ nauis que pertransit fluctuantē aquam: cuius cuꝫ preterierit: non est vestigium inuenire: nec semita carine illius in fluctibus: aut tanqꝫ avis que transvolat in aere: cuius nullū inuenitur argumentū itineris illius: sed tñ sonitus alarum verberas leuem ventū: et scindens per vim itineris aere: motis alis transvolat: et post hoc nulluz signū inuenitur itineris illius: aut tanqꝫ sagitta emissa in locū destinatū: divisus aer cōtinuo in se reclusus est: ut ignoretur transitus illius. sic et nos nati cōtinuo definiuntur esse: et virtutis quidez nullum signū valutum ostendere. in malignitate nostra cōsumpti sumus. Talia direrunt in inferno hi qui peccauerūt: qm̄ impij spes tanqꝫ lanugo que a vēto tollitur: et tanqꝫ sumus q in aere diffusus est: et tanqꝫ memoria hospitiū vniuersitatis p̄terentis. Sic igitur post mortem animabus sceleratōꝝ viroꝝ manere supplicia: animabus autē bonorum gaudia sine fine relinquit nāliter ex superioribꝫ latet probatur. sit.

C Secunda cōclusio huius questionis declarativa sit: animarum demigratio cōtinua per corpora iuxta pythagoricoꝝ traditionē nō potest stare: et animas post mortem tollit punitionē. **T** Ad huius evidentiā sciendū est q̄ pythagoras inter antiquos magnus satis p̄b̄s aie immortalitatē posuit: penarū tñ inflictionē excludit. dixit namqꝫ animabus post mortem nulla remanere supplicia aut gaudiorū fruitionē: sed eas cōtinua demigratione per corpora labi. dixit. s. q̄ cum vnu hominē mori contigeret: anima eius egrediēs mori alterius aialis corpus subintrabat: eueniebat tñ vt interdū anime ab humana corporibus egrediētes: in corpora humana alia introirent: interdū autē in corpora volatiliū gressibilium aut aquatiliū: sicut eis sors obtulisset. Propter hoc autem pythagoras vite frugalitati nimis studuit: alijs eā amandā ac insectandā admonens. carnū vero cibos valde deuītādos admonuit. de hoc seneca epistolarū libro primo et recitat positionem eius Quidius Metamor. I. 5. dicens.

Parcite mortales dapi bus temerare nefandis
Corpora: sunt fruges: sunt deducentia ramos
Pondere poma suo: tumideqꝫ in virtibus vne.

C Addidit quoqꝫ ad hec pythagoras alia infaniā. s. animam suaz in prioribus seculis in alio fuisse: deinde autem ad eū pertenisse. s. q̄ aia illa fuerit in euforbo troiano milite et eū fuisse moriū in bello troiano. deinde factis transmutationibus multis ad eū deuenit. Recitat hanc positionē Quidius Metamor. I. 5. Dicens primo nō esse timendas penas inferop̄ post mortem: quoniam nūlles sunt: sed ista esse dicta poetarum incutientiū bōminibus timorem: cum ait.

O genus attonitū gelide formidine mortis.
Quid flyga: qd tenebras: qd numina vana timetis

Materiam vatum: falsiqꝫ pericula mundi?
Morte carent anime: semperqꝫ priora relicta

Sede: nouis domibus vivunt habitantqꝫ recepte.

Ipse ego: nam memini: troiani tempore belli

Panthoides euforbus eram: cui pectorē quondam

Vestit in aduerio grauis bastra minoris atride.

C Hanc de transitu animarū positionē ennius latinorū poetarū sere primus tenuit: vt de anima homeri poete grecorū iactandi aliquatenus daretur facultas: fuit enim homerus excellētissimus grecorū poetarū. ennius autem qui in latinis primo in vrbē romā tempore scipionis africani ductus est: fuit de prioribus latinoꝝ poetis. vt aut ea que diceret: maiori soliditate atqꝫ auctoritate teneretur: aiam homeri se habuisse atqꝫ pythagore dict̄ est. quoꝝ vnu inter poetas: aliis vero inter phōs sui tpiis precipue in phōs italie claruit. phōs equidē italoꝝ pythagoras origo extiterat: vt ait Augu. 8. de ciui. dei.

C Addidit quoqꝫ ista aia prius fuisse in euforbo: sed fini persei narrationē nō ponit gradus aie in euforbo

sed q̄ fuerit ista aia p̄mo loco in homero: q̄ meonides dī: scđo in quodā cygno: tertio in quodā pauone: q̄rto in pythagora phō. deinde in ennio dormiente in mōte parnaso inter musas. Satyricus autē p̄sus veritatē se quens: ennius pōnē improbavit ēā irrēdē mō satyrarū. vt patet in 6. satyra sua que incipit. admouit iam bruma foco. cum ait.

Loꝫ iubet hoc ennius: postqꝫ deseruit esse

Meonides quintus: pauone ex pythagoreo.

Et est sensus hoꝫ persianorū verissimū q̄ ennius deseruit esse meonides quintus. i. excitatus fuit a somno in quo aduenit sibi aia homeri: et in quo putabat se fuisse facū meonidē. i. homerū. dī fuisse qntus homerus q̄ fuit qntus ab homero recipiēdo aiam illā. s. q̄ post eū forbz in quo aiam illā pythag. fuisse affirmat: fuerit in homero factis alib⁹ medijs transmutationibus de qbus nō agit. Deinde in scđo loco fuerit in quodā cygno. tertio loco fuit i pythagora phō samio. quarto loco fuit in pauone quodā. qnto loco in ennio poera. vñ meonides qntus. i. qnt⁹ ab homero q̄ meonides dī fuit sc̄ suscipiēdo aiam eius qnto loco. **D**ī ēt pauone ex pythagoreo. q̄ ennius aiam homericā quā se suscepisse testatus est: ex pauone quodā immediate suscepit: vt p̄z in supiori enumeratione. dī autē patro pythagoreus: qm̄ post pythagorā moꝫ in pauone aia illius transmisit: et ab illo in enniū deriuata est. **H**ec n. pythagoricoꝝ positio poetica potius q̄ phīca est. nā aie a corposibus separate alijs corporibꝫ vñri nō p̄nt nisi illi: q̄ relinquerūt: vt catholici cōcedunt: et satis hoc p̄batur n̄t multū ab incepti distractaberemur. nō qdē q̄ necessaria rūt est aias corporibus suis reuniri: sed nō est aliqd incōueniens: nec militat cōtra aliqua nālīa fundamēta aias post mortē corporibꝫ reuniri: q̄q̄ phīcū reunīdas negat. q̄ vt dicitū est: nō existimat aliquā tantā potentiam esse q̄ sufficiat hoc inducere. **A** Iias tñ post mortem alijs posse vñri corporibꝫ tam catholici q̄ physici negant. hoc autē nāliter induci pot. et p̄mo p̄batur q̄ nō possit aia humana que in vno corpore p̄tuerat: ifor mare alterius bois corpus q̄ nouiter gigni debeat vel quocunqꝫ. **E** Et vt fortius cōcludamus cōcludamus quēdā que nāles nullo mō cederēt p̄ eoꝝ maximā difficultatem. s. q̄ deus possit aiam vñtis bois ponere in corpe alterius. nā l̄ deus possit aiaz q̄ in vno humano corpore fuerit: in alio ponere. hoc qdē cōcedetur diffinitive. s. q̄ sit in corpore illo: et nō extra corpus illud. nā sic de intelligētiis cōfitemur: et nāles hoc dicunt: diffinire intelligētiis sibi loca. tñ nō erit in corpe illo vñta formaliter ad hoc q̄ esse det. multū. n. differt in aliquo corpe spūm aliquē esse diffinitive vel formaliter. nā de angelis cōcedimus q̄ possint eē in corpibꝫ humanis vel bestiarum: tñ ipossibile est q̄ ibi sint formaliter. qd p̄z. nā q̄q̄ Angelus substātia simplex sit: velut aia humana: tñ in se totā essentiā spēi: ideo nō pot vñri formaliter alicui rei: est dare esse per intrinsecū. hoc autē nō p̄tinet ad id qd̄ est totalr ens in actu: quēadmodū Angelus. nā entia que sunt totalr in actu p̄nt deriuare actionē q̄ cōsequitur totalr p̄fectionē rei: nō tñ p̄nt deriuare esse: q̄ hoc soli forme cōpetit q̄ nō est p̄fectū esse cōtinēs: sed est p̄fectio alterius. vñ id qd̄ alteri esse dat fini Arist. 2. de aia actus illius est: l̄ nō est in actu. qd̄ autē in actu est: alterā rem actuare negat: qm̄ cū alia res actuas: suscipit esse formaliter. et actuas et qd̄ actuas faciūt vñu ens simpliciter: nec manet subsistēs aliqd istoꝝ duoz̄ sed tertiu qd̄ resultat. et sic in oib⁹ cōpositiōib⁹ accipitur cōs̄p̄s. s. q̄ aia et corpus se bñt in cōpositione: vt actuas et actuātū. cōpositiō tñ facta: nō est ipsa aia ens illud qd̄ est: negat corp⁹: sed hō. si autē id qd̄ est ens p̄fecte in actu daret esse formaliter: necesse erat vt ex cōpōne: nō resultaret vñu l̄ duo entia: q̄ illud qd̄ ante erat ens in actu maneret vñu ens actu subsistēs innumerabile contra alia entia. et cum per illam cōpositionem aliquod ens causetur: esset illud alterum ens distinctum ab ente p̄fecto quod subsistebat ante cōpositionē. essent igitur per cōpositionē duo entia. sed hoc nō poterat stare: q̄ ipsum qd̄ actuabile erat: et q̄ se subsistere nō potens: poneretur

positio ridica la de anima pythagore.

Nota intellectus persei.

104

Resurrectio ne
gat a phis q̄ si
ponit potētiam
ad h sufficiētē.
Quare aie post
mortē n̄ possunt
alijs vñri corpo
ribus. 1. 10.

De p̄t pōnē aia
vñi in corporeal
teri tñ nō infor
mabit illud corp
nec dabit esse.

108

Actus p̄t actus
re esse nō qd̄ est
in actu. nā actuas
et qd̄ actuatur s̄
ciunt vñum esse
simpliciter.

Ens i actu p̄fecto
n̄ dat eē formaliter
alteri q̄ tūc non
fieret vñu esse l̄
duo entia.

Actuabile non

De statu animarum

S

potesse esse per se
subsistens.

114

115

Infozat aliquid est
dare eis et foza.

117

Spes huius totas
reos specifica non
potest aliquid infozare.

118

Aia humana ad-
veniens corpori non
datur datus ei
esse hominis.

120 ad idem.

119
Rō q̄ sola p̄ p̄
ciua sicut ē aia et
solus actus dat ē.

120
Angelus potest esse
in corpore tanq̄
motor illius.

121

122

123

124
Aia humana negat
lapide formare
et subsistens foza
lapidis destruet
q̄ oriccia frigida
tēs et idistinc-
tio organoꝝ i la-
pide repugnat ar-
monie regule ab
anima.

125
Aia non potest mi-
grare de corpe i
corpꝝ q̄ dispositio
armonica non re-
pertur nisi i corpe
sibi determinato.

126

127

Aia humana si dis-
seret seipſis dif-
ferent spē.

128

129
Aia eēt ples aie
si possit vniiri cu

poneretur: tanq̄ vnu subsistens: cui illud quod erat sim-
pliciter ens in actu esset aliud subsistens per se. q̄ si vel-
lemus id qd̄ erat ens per se et actuabat: et id qd̄ actu-
barur cōstituere vnu ens simpliciter sicut aia et corpus
constituant vnu hōiem: necessariū est: vt id qd̄ erat ens
in actu efficiat nō ens i actu pfecto: vt nō subsistat p se:
sed ipsuꝝ cu eo qd̄ actuabat vnu tertiu ens in actu
et simplr. et sic iā q̄ actuaret nō esset ens in actu p se exi-
stens sed soluꝝ esset actus vel pfectio alterius: tanq̄ pars
vel pfectio eius qd̄ sit. Iō dicitur nō posse ens in actu al-
terum actuare: sed id qd̄ non est actu: et est actus. dare
antez alicui esse formaliter est informare illud: ideo nō
ens in actu dat alteri rei esse formaliter. angelus autem
est ens in actu et cōtinens in se tota ratione speciei. ergo
est impossibile q̄ alicui corpori humano: vel alicuius pe-
coris esse det: q̄q̄ ita illud sit. Apparet autem adhuc
amplius manifestissimum nā exēplis. nam aia adueniens
corpori nōdū animato: dat illi esse simpliciter et facit es-
se hōiem. tñ si homo viuens vniat sibi corpus nō viuens:
nō dabit esse illi corpori ut sit ens viuens: q̄ homo ens
in actu est et nō actus: aia autem est actus et nō ens in actu:
et est tanq̄ pfectio et pars alicuius: homo autem est tanq̄ to-
tum et nullius pfectiū. nā si homo esse dare possit: q̄q̄
embrio est in alio materna: et disponit ad aie susceptio-
nem: mater que est ens in actu daret esse illi embrionis
faciens illud esse ens pfectū sicut postea est aia aduenien-
te: sed nō b̄ esse cōpletū embrio donec aia adueniat que
nō est ens in actu: sed actus: et pfectio: et pars: ideo satis
apparet q̄ entia in actu nō possunt dare esse formaliter
alicui: sed solus ens imperfectū qd̄ tñ est actus vel per-
fectio. de angelo tñ satis patet q̄ potest esse in corpore ali-
quo tanq̄ motor illius: nā et demones et angelos sepe sci-
mus mouere aliqua corpora. De aia autem humana cō-
formiter dicendum est: q̄ potest poniri per virtutē diuinā in
quolibet corpore ut ibi sit diffinitio: et forte ut moueat
si tante potētie est aia ut ipsum corpus mouere sufficiat.
hoc modo aia humana in lapide ligno: aqua et ferro: at-
q̄ corporibus bestiarū esse potest. nec in hoc aliquo incon-
veniens est. sic dicitur catholicī aias alligatas esse igni in-
fernali. et Gregorius. quandā aias in gelu innenit peccatorū
strop cruciamina tolerantē. plbi quoq̄ afferunt intelligē-
tias orbibꝫ celestibꝫ vnitatis qd̄ est in aliquo loco dif-
finitio: et nō formaliter esse. i. dādo esse formaliter. oēs
i tam catholicī q̄ nāles negant aiam humanam posse
formaliter vniiri lapidi dādo sibi esse humanū: manen-
tibus qualitatibus lapidis. s. oriccia et frigiditas: dato
q̄ perdere cōstatialis forma lapidis. nā oriccia lapi-
dis: et frigiditas: et carētia distinctionis organoꝝ: repu-
gnā armonie quā aia regrit ut vniat alicui ad vndū
esse: ideo impossibile est q̄ illi vniat formaliter ad vndū
esse. Cū autem magis accedentes (h̄ per quasdam lon-
gas p̄bationes qm̄ sicut nā rei exigit) ad id quod intēde-
bamus. dicendum est q̄ scit impossibile est aiam humanā
vniiri alicui corpori nō humano: q̄ in eo nō potest repire
armonia quā ipsa regrit: q̄ ita impossibile erit vna ani-
mam humanā alteri humano corpori vniiri: si in eo di-
spōnes armonie sue nō repit. sed in vlo corpore aia potest
dispōnes armonicas quas regrit repire nisi in corpore
illo cuius est. ipole est q̄ aia exiēs de uno humano cor-
pore in aliquo alterū ieret: q̄ armonice dispositioꝝ quas
aia humana regrit esse nō possunt nisi in illo corpore: in
quo primo fuit. p: q̄ illa armonia qua aia corpori vni-
bilis est: nō reperit nisi in illo corpore cui vniata fuerat.
qd̄ inducit q̄ aia recipit esse vna distinctam cōtra oēs
alias aias ex vniabilitate quā b̄ ad mā signata: cu nō
recipiatur esse vna numero per spēn suā: q̄ tūc differret
aie humanae in specie. sed sunt eēdē in specie. ergo nō ac-
cipiunt individuationē ex nā speciei: sed ex vniabilitate
ad mā signata: que est aliqd̄ extrinsecum. et q̄ signa-
tio mā: que est in vna mā nō est in alia: cu partes māe
ex qbus sunt corpora humana inter se different: nece-
ssariū est ut alia vniabilitas sit ad vna partē materialē: et
alia ad aliā. necessariū est ergo ut ea que per istas vni-
abilitates esse suscipiat diversa sint. nō poterit ergo vna
aia habere vniabilitatē ad plures partes māe: q̄ tūc se-
queret q̄ vna aia esset plures aie. nā si anima suscipit

esse vna in se per vniabilitatē ad hanc signatā mām: op̄:
vt si alteri māe vniabilis fuerit: altera aia sit: et si multis
partibus māe vniabilis sit: necessariū est ut eadē gratia
plures aie sint. data autē vnicā vniabilitate in qualibet ani-
matetiā si ponat in alio corpore q̄ in eo cuius erat: non
poterit vniiri illi. nā nihil vniiri potest nisi qd̄ vniabile est:
aia autē ista solū est vniabilis corpori illi in quo erat for-
maliter ad vndū esse. ergo in quocunq̄ alio ponat est
impole q̄ illi sit vniata formaliter ad vndū ēē. ergo illa aia
que in uno corpore fuit: nō potest trāsire in aliud corpus
ut si illo sit: et esse tribuat. Hoc autem p̄ in accidentiis.
nā forme essentiales iter se distingunt numeraliter: et ac-
cipiunt esse vnu per subiecta. nā iō ista albedo et illa sunt
due albedines: q̄ sunt in duobus subiectis: si autē in eodē
subiecto ēēt: vna albedo est. sicut igit̄ albedo vnius
subiecti nō potest ēē albedo alteri subiecti: q̄ percutit sub-
stantia illa cuius est albedo: ipsa albedo desiceret: ita cu
aia quelibet recipiat q̄ sit ista aia p̄ vniabilitatē ad istud
corpus: si recipit ēē alterius corporis ia: desinceret ēē ista
aia que erat: et sic nō ēēt iā illa aia q̄ fuerat: sed icipit ēē
alia aia p̄ alia vniabilitatē q̄ est cā idētitatis: vel diversi-
tatis. aut si dicemus q̄ ista aia ēēt eadē q̄ b̄ vniabilita-
tem ad alterius corporis: cu p nouā vniabilitatē icipiat ēē aia
nouā ēēt vna aia ouē aie. qd̄ includit 3d̄ dictioꝝ. sicut si al-
bedo q̄ est in uno subiecto: ēēt albedo q̄ est in alio: est
vna albedo ouē albedines. Si autē r̄ideat q̄ nō est
sile de individualitate aia et individualitate accidentiū: q̄
accidentia nō potest tolli de vno subiecto et ponit in alio qn
corrupit: in aia b̄ autē nō seḡ corruptio ad sepatiōnē.
R̄ideat est q̄ cōuis accidentia vniū rei individualitate trā-
migrare possent et ponit in aliq̄ alia re: nō formaret illā.
vt si albedo exiēs in papiro tolleret et ponere i lapide:
nō formaret lapidē: nec ēēt albedo lapidis: q̄ deficie-
bat in lapide rō subiectalitatē. s. q̄ accidentia illa ēēt ab
illo lapide: et emanassent ab illo. sicut i accidentibꝫ hostie
q̄ ablata penit̄ subha panis in aere sunt: tñ nō informat:
cu nō dicamus aere ēē albuꝫ albedine hostie aut quātūz
quātūtate hostie: aut circularem circularitate hostie. sic
de aia nā rōnali: q̄q̄ n. ipsa a nobis ablata in alio cor-
pore ponere: m̄ illud nō formaret: sed ēēt ibi sicut de-
mones sunt in vtre boium q̄ vocant arreptici: et eorū
q̄b̄ phitōes: sicut de qdā puella oꝫ Actu. 16. c. de cui
vtre paulus phitonē exclusit demonē: demons tñ nō
informat. sic aia posita in alio corpe: nō formaret nec ve-
geraret: q̄ deficit rō vniabilitas ad illud corpus: cu nō
sit ista mā signata in qua et fm̄ quam suscepit ista aia q̄
ēēt vna aia humana: si b̄ mō vna aia pōdere in corpe
illo cui nō fuerat a p̄cipio aia: q̄q̄ ibi starer: nō ēēt
illud corp̄ vniēs: s̄ pureret sicut cadauera extēt tñ
interi aia rōnali: q̄q̄ nō magis differt illā aiam inter-
rins ēē q̄ nō ēētra: cu nō sit illi corporis aia. Satis q̄
p̄ 3d̄ pythagoreoꝝ doctrinā vna aiam non posse trāsire
p̄ diversa corpora ad alia formāda. Seḡ icidēs si
pole ēēt in resurrectiōne aias boium formādo demigra-
ret: tot ēēt boies quot aia: s̄ de prioribus nullus starer.
Dēmonstrātū est autē aiam vniū corporis nō posse in al-
terū corporis migrare ad illud formādū. si tñ daretur q̄
de posset vna aiam alteri corpori cui nō erat inducere: et
ēēt illi formaliter vniiri vpoole q̄ aia platonis mortui idu-
ceret in corpus socratis: et aia socratis iduceret in corp̄
platonis: sequeret q̄ nō ēēt iā illi boies q̄ ante fuerat.
et rō huīus est q̄ i cōpositis ēēt accipit a mā et forma: cu
vtrūq̄ dical p̄ ēētialis rei. cu ergo ēēt rei cōstat in id
cōsideri. si aia locratis iducat alicui corpori qd̄ nō sit corp̄
socratis s̄ platonis: cu aia nō otineat totā ēētia rei: led
mā et forma. ille ḡ resultabit ex aia socratis et corp̄ plato-
nis nō erit socrates: q̄ tūc daremus q̄ totus socrates
starer ex aia socratis: et corpus suū nō ēēt pars ēētiae
sue. q̄ ēētia sunt. ergo talis bō nō erit socrates. et
iste bō nō erit plato q̄ iste solū tñinet corp̄ platonis. cor-
pus autē q̄ est pars mālis nō otinet totā ēētia rei: ideo
vbi fuerit solū corpus nō erit plato. eodē modo de illo
homine qui est resultans ex anima socratis et corp̄
platonis econtrario q̄ in primo. nā ibi solum est anima
platonis. Ideo non est Plato: q̄ anima sola non
cōtinet totam ēētia platonis. et ibi solum est corpus

pluribus corpo-
ribus.

130
Unibilitas vna
iā aia facit ipso-
fibile sit ea: vni-
ri posse foza nō
fī vni corpori tñ.
3. ratio.

131
Forme accidenta-
les distinguunt na-
mero p̄ subiecta
in quibus sunt.

132
Accidentia vna nō
mero nō potest esse
in diversis subie-
ctis nec simul nec
successive: sic nec
anima.

Solutio tacite
objectionis.

133
Accidentia etiā
si possent migra-
re de subiecto in
subiectu tñ nō
informarent nō
vnu subiectum.

134
Accidentia hostie
post secrētione
sunt in aere s̄ nō
informat aerem.

135
Corp̄ in quo aia
ēēt nō p̄ informa-
tionē s̄ p̄ assi-
tia p̄treficeret.

Corre. seu inci-
dens notaibꝫ.

137
Op̄.pythagoreoꝝ nō
potest stare cu re-
surrectione oīus
mortuorum.

138
Eēt in cōpositis
accipit a mā et
foza cu vtrūq̄ sit
pars essentialis.

139
Aia sola vel cor-
pus solū nō con-
tinet totam ēētia
compositi.

Abulensis

Socratis: ideo non est Socrates qz corpus non continet totam essentiam Socratis: et sic antea ex his duabus animabus et duobus corporibz resultabat Socrates et plato: et miscendo isto modo erant duo homines: et non erat Socrates nec plato. sic namqz est. cu anima beati Petri nunc sit in vita eterna: et anima beati Pauli similiter: et post in resurrectione qniciu fuerit anima eius corpori suo: erit beatus Petrus: et ante non erat cu ista essent distincta. Eodem modo redibit in resurrectione beatus Paulus: vt si beatus Paulus: cu nuc non sit beatus paulus. si tñ in resurrectione deus poneret animaz que sunt beati petri in corpore quod fuit beati pauli: et animam beati pauli in corpore quod fuit petri apostoli: fierent per re-solutionem duo homines qui non essent beatus petrus: nec beatus paulus: sed quidam alij duo homines qz nunc ante fuerunt: et beatus petrus et paulus ipsozile esset qz existerent nec aliquatenus resurgerent. et sic si in generali resurrectione omnes anime permutarentur: ita qz nulla anima induceretur corpori quod ante informaret: supposito qz iste anime posse in alijs corporibus informare possent: sequeretur qz nullus homo de his qui ante fuerant resurgerent: qz nulli cohererent sue partes essentiales. s. anima et corpus: essent tñ tot homis quot ante fuerant: qz tot anime et tot corpora in resurrectione illa essent quot ante illa fuerant: et tot ymiones anime et corporis quot ante. isti si homines non essent nouiter geniti: tanqz aliquid esse esse cepisset. Deinde autem ad dictum ouidiu quod recitat in. 15. metamo. de positione pythagorica: negandum est quicquid dicit cu asserit se fuisse euforbium militem in bello troiano: et qz anime migrant per corpora: et qz aliquis comedens carnes alicuius percos: possit comedere carnes patris sui vel matris vel alicuius propinquoz. Nec enim omnia impossibilitia sunt ratiõi: et toti naturali philosophie atqz catholicis documentis repugnantia. Primu autem hoc difficultus elidi poterat: quoniam verius videbatur. s. qz anima ynius hois in alterum corpus demigrare posset. sed satis improbatum est. Et adhuc patet: qz anima recipit qz sit una per ymabilitatem ad corpus in quo primo est: et si deberet in aliud corpus transire: cu illud sit alia materia signata: necesse erat vt ista anima haberet aliam ymabilitatem: cu variatio terminis vel altero terminoz relationes necesse est multiplicari sive variari ipsuz respetu vel relatione que recipit esse ab eo. sed ista anima receperit individuationem. qz sit ista anima per hanc ymabilitatem. ergo necesse est vt recipiat aliam individuationem per aliam ymabilitatem. sed tue individuationes faciunt duo individua: sicut due humanitates faciunt duos homines. ergo ista anima erit due anime. quod includit contradictionem. ergo anima que fuit euforbi militis mortui in bello troiano non fuit anima pythagore nec homini: nec ennius poeta. ideo persens poeta satyricus qui acutus istam veritatem contemplatus est: irritus positionem ennius et pythagore in hac re. in satyra. 6.

140
Aia beati petri si est huius petr' cu careat corpore.
Nota.

141
Resurrecio no eet ad eosde homines qz fuerut si de? aia: vni' corpos ponere in alio corpore.

Löfutat singula dea pythagore et onidiu in pycula ri probando eē erronea.
II. Primiū oīm py thago, reprobat vterius.
II. 4. rō ad principa le. s. qz aie no pñt traxire de corpore in corpus.

142
Aia recipit vt sit vna ymabilitate quaz hz ad corp' signatum.

143

144

145
Unibilitates oīe faciūt duas idiu duationes.

g. rō ad principale

146
Abit' itell's et vo luntatis migraret migrante aia de corpore in corp' cu maneāt in aia.

147
Intello est pncipiu intelligendi.

148
Opi. pythag. i- fert qz qdaz pos sunt nasci docti.

149

Risso pythag.

150

aliud est nisi reminiscencia eorum que oblii sumas. hec autem tangit satis boetius de soli. lib. 3. metro. 12. quod incipit quisquis profunda mente vestigat verū: et concidit: qz si platonis musa personat verū: quod quicqz di- scit immemor recordatur. Dunc moduz ridenti vi- securitus ipse pythagoras dices qz anima exiēs de corpo- re ynius et intras corpus alterius obliuiscitur sui: iō nesciebat cuius anima fuerat. ipse autem dicit se cognouisse qz aia sua fuerat anima euforbi militis troiani: per multa yciuna que. s. disponebat organa ad intellectione ut intellectus esset purus ad intelligentiū quicquid vellet. Sed hoc non potest stare. nam cu in aliquo intelle- ctu imprimatur habitus speculativi et practici: et anima traxeat in alterū corpus: dato qz propter indispositionē organoz adhuc multū teneroz non possit homo adhuc per illū habitū intelligere: sed cu temporis tractu cōae- nientia amboz dedicantur organa ad talem dispositio- nem: ut intellectus possit eis yli cōuenienter. incipiet igi tur intelligere perfecte finem illum habitū: et non incidebit ut itez doceatur. sed videmus qz nullus homo est qz non indigeat doctrina saltē ut declarerent ei termini: qz nul- lo modo pfecte et cōuenienter intelligi possunt ab intel- lectu nisi prius doceamus qz cōtūcūqz intellectus acutissi- mus sit. sed de omnibus nullum videmus qui non egeat magistro qz tū ad aliquid. s. qz tū ad terminos artis. ergo nullus aia traxit in alterū. Patet ostia qz cuz ille qui habet habituz alicuius scientie speculativi vel practice: non solū cognoscit cōclusiones sed etiā terminos artis: immo magis terminos et principia qz cōclusiones ut ait Aristoteles. in. 1. poste. cum ille qui ista animam suscepit: incipiat in tempore quo impedimentū organoz ablatum est intelligere finem habitū illum: non solū cognoscet con- clusiones sed etiā intelligit terminos. ergo non indiget magistro ad aliquid sed per se totū intelligit quanta intel- ligebat alius cuim illa aia fuit. Hanc opim tenuit ennius poeta: ut se magnus poetam fore iactaret dixit se accepisse aiam homeri qui fuit maximus grecorum poetar: ut quasi et hoc pareret eum scire omnia que homerus co- gnouisset. Hoc autem magis manifestatur: qz plato non di- cit in cōiunctione aie ad corpus totaliter abradi sciā: sed impediri mole carnis ne intelligat ea que ante intel- ligebat pythagoras tñ dicit yciunio posse recuperari sci- entia que fuit ante in eo qz vivebat per illā animā. est ergo sic intellectus impeditus et non abolitus. sicut ergo est in naturalibus qz si aliqua res babeat virtutez ad aliquaid operandum et prohibeabz ab aliquo agente: non opz qz ad hoc qz illa res agat innoveretur ab aliquo ad agendum: sed solū qz tollatur prohibens agere. ut si lapis per suā gra- uitatem potest descendere deorsum et ponatur aliquid in quo teneatur ne descendat: ad hoc qz exerceat actuz suū. s. qz descendant: nō opz qz ab aliquo adiuvetur impellente eius deorsuz: sed qz soluz tollatur id qz prohibebat actionē. Et sic est patet in habitibus sc̄ientificis. s. n. aliquis sit geo- metra vel physis finem habitū: et postea efficiatur ebrius vel somnolentus vel incurrit inaniam vel epileniam vel similes passiones in quibus vetatur totaliter actus intel- lectus: non possunt illi sic se babētes: hz habitū habeant: intelligere: qz nō sunt disposita organa. cuz tñ venerint ad cōgruā organoz dispōnē: nō opz qz iterū addiscant: sed ablato impedimentoō organoz immediate incipient perfecte intelligere ut antea. ergo sic est de aia habitua ta speculativo habitu vel praktico si transisset ad aliud corpus: qz ablato impedimentoō organoz reductis eis ad congruā dispōnē inciper intelligere perfecte finem habitū que ante habebat huius illā aiam: et qui manet in illa aia: ideocqz nō indigebit aliquo mō doctore. sed nullus est qz nō indigeat mō quo supra dictu est ergo nō transit una aia de uno corpore in aliud. Aliud erat qz dicebat pythagoras. s. qz ipse fuerat euforbus miles a rege menelao in bello troiano interfectus. sed qz hoc erat cōfirmatio pōnis sue: sicut positio erat fallax: ita et hoc fal- sum. s. qz aia sua fuit in euforbo vel homero seu in pau- tie vel cygno aut aliquo boium: et eodē mō rōnes militant cōtra istud exemplū: quo militabat cōtra principalem positionē. Aliud erat dictu pōnis pythagoreoz sc̄z qz interdu aia humana transibat in corpora bestiarum cum illam

Pythag. ponit qz oīa migras de corpe i corp' obliuiscis qz in corpe prioris sciebat se vo scif ex yciunijs

Reprobatio.
151
Intello babilo- tis hz teneritu ne organoz ipedias in crescenti bus organis sine vocete intellige-

152
Hō cōtūcūqz ar- tissimo intellectu in idiget docere.

153
Hō bñs bñs spe- culatiū vel pa- cticū nō solū co- gnoscit cōclu- siones hz et terminos immo magis termi- nos et principia

154
Ennius vt me- gnū poetā iacu- ret dixit se ace- pisse alzhomēti

155
Plato nō posuit oīz scia: abradi sed spediri mole carnis pythag. posuit ieiūo pos se p̄ditam sciā recuperari.

156
Res bñs vñtez ad operācū ipe- ditā nō obet iouari hz auertiū impeditumēz.

Secundus dictu pythagore.

157
Pythagoras ci- cebat se fuisse ea forbum a mene- lao interfecum.

158
Tertiaz dictu

De statu animarum

6

159
Aia si pñt migrare
re b corpib? cor
pa humana multo
minus migrabit
in corpora brutorum.

160

161
1. rō ad pñadū
q forma regrit
debitas dispõnes
Aia humana re
grit debitam mate
rie qualitatem.

162
Quilib; spē reg
rit certa perhio
dū magnitudinis
ad hoc q inform
met mā p foza;
illius spēi.

Entia nālia sunt
determinata ad ma
ximum et minimum
1. Phys. 5 Anima
tagoram.

163
Foza qz specifi
ca regrit ppriz
figuratoez i mā.

164
Forma specifica
vnaqz reg
rit qualitates sibi
proprias in mā.
Probatio mino
rio.

165
Solutio facite
objectionis.
2. rō ad pñadū
q regunt dispõ
nitios; q erat ma
ior rōis pñcipialis

166
3. rō ad idem.
Aia bois hz di
versas opatiōes
Vegetariuaz sen
situas ab aliab
bestiaz q sūt oga
tiones organicas.

167
4. ratio.

168
Aia si nō regre
ret organa sibi
disposita ita pos

cum illā promptā ad receptionē forme regiebat. C Lō
tra hoc dñm militat oīa argumēta sc̄a ī lūpiorē pōne
et usdē. nā si nō poterat vna aia humana trāfīre in cor
pus alterius bois mortui: a fortiori trāfīre nō posset in
corpa bestiaz: cū plura alia incōueniētia qz supraposita
sequant ad istā pōnē. s. si intrēt aie humana in corpa be
stiaz. C Primo qz oīa forma regit debitas dispõnes
in mā in qua debet suscipi. sed dispõnes corporis huma
ni et corporis bestiaz nō sūt eedē. ergo aia humana nūqz
pōt recipi i corpib? bestiaz. maior p: qz ad hz qz aliqz for
ma recipiā in aliqz mā: vt aia in corpore: regit debitas
magnitudē. nā si ponat aliqua ps māe tāta ficut vnu
digitus vel vnu palmaris: nō poterit ibi recipi aia hu
mana: qz dato qz possent fieri organa valde parua et de
licata: cū sit magna organop pluralitas et puitas māe:
nō poterit aia humana vegetare id corpus: qz taz par
ua organa nō pñt esse cōuenientia ad explēdas organi
cas opatiōes aie cōuenientes vt vegetet corpora. et si de
tar aliqua ps māe tāta ficut vna magna turris illa non
poterit vegetari ab aliqua aia humana: qz nō est tantaz
virū vt cōplere possit opatiōes regitas ad sanitatis
tāti corporis. Sed est dare certa perhiodū magnitudi
nis in qualibet spē ad hoc q informetur mā p formaz
illius speciei: et sic est de rebus cuiuscumqz spēi q regrit
debitā magnitudinē. et ad hoc diuersae res hñt pueras
magnitudines in rebus nāe. s. in individuis suis. et res
vnius spēi nō pueniūt ad magnitudinē cōuenientē alte
ri spēi. de hoc Aristo. 2. de aia. c. de Vegetativa et nutri
tiva potētia ait. om̄z nā cōstantiū positus est numer⁹ ma
gnitudinis et augmenti. C Regrunt et ad introductionē
aie vel alterius forme in mām: debita figuratio sive or
ganizatio. sicut videmus in fetu humano et alioz alioz
et in ipsiis arborib? nā nulla arbor pōt sic figurari sicut
hō: aut sicut capra aut alia res nālia: qz nō posset fieri
digestio sufficiēt si eēnt arbores in pte superiori grossio
res qz in trūco q est locus digestionis. C Regrunt et
debitē qualitates. nā alie qualitates sunt in mā cū intro
ducit aia humana qz cū introducit forma egna vel ca
prina. s. alia teneritudo pñtuz et alius gradus caliditatis
aut frigiditatis et sic de ceteris. Ista aut nō sūt eadez in
obis aiatris rebus: nec sunt in aliquo aiali sicut in alio
si respiciant diligēter: qz vñl in superficie corporoz: aut in fi
guratiōe mēbroz: vel iter cūtē in divisione corporoz: sem
p regit alia diversitas qualitatibus et organizatiōes et
ceterap rep̄ qz sunt necessaria fm nām ad introductionē
forme. C Et si habebit intentuz. s. qz cum in bestiis
non sit talis dispositio qualis est in corpore humano non
poterit ibi introduci aia humana. et sic cessabit dñm py
thagore. C Si aut dicas qz nō sūt necessarie iste dis
positiones: segf qz nā frustra opa in faciendo. stat nāqz
qz plus laborabit nā faciendo dispõnes et organizatiōes
et quantitatibus dimētiones qz sunt in corpore humano
cū plures sint et subtiliores: qz faciendo dispõnes et orga
nizationes in corpore vnius vermis vel columbi. si ergo
nō sunt magis necie ad introductionem aie rōnalis iste
dispõnes qz ille: erit supuacans labor nāe. qd nullo mo
do cōcedendū est cum entia nālia sint ordinatissima vt
p: iurta Aristo. in fine. 12. metaphy. C Erat p: qz fint
iste dispõnes necessarie: qz aie boium et bestiaz hñt di
uersas virtutes opatiōes. et qz opatiōes vegetativa et
sensitiva p̄supponit organa: ergo fm mām virtutū oga
tiaz sic requiriſ numerus potentiaz et diversoz orga
noz. ergo nō dēnt esse tales dispõnes organice vel di
mensiones p̄ brutorum aliabz sicut pro aia humana. qz si
aliqua aia hñt multas potentias opatiōes vñiref ali
cui corpori hñt pauca organa: nō posset exercere opera
tiones suas: ideo nō posset teneri colligata illi corpori.
C Item si nō esset necessaria ista organoz multiplici
tas et lineamenta ad introductionē aie hñt posset introire
in corpus aliay dispositionū sicut est corpus cuiuslibet
bestie: ita posset introire in corpus valde dissimiliū di
spositionū: sicut sunt corpora lepidū et arborz atqz alioz
nāliaz. sed hoc incōueniens valde est qz aia humana in
formet mām lapidis manentē sub illa figuratiōe et ven
titate et frigiditate atqz vñiformitate. et nullus hoc cōce
deret tanqz valde absurdum. ergo nec trāseūt in corpo

ra bestiaz. C Item si aie humana ex eo q non regunt
determinatas dispõnes vt dicis: pñt trāfīre in corpora
bestiaz. ergo aie bestiaz cōformiter nō regentes debi
tas dispõnes pñt gigni in corporib? humanis. et sic ali
qz forēt bestie hñtes corpora humana: qd absurdus valde
est. si ergo hoc nō cōcedit nec ēt alioz cōcedi dñ: qz equa
lis causa est absurditatis. C Itē hoc ipso possibile est. nam
opatio cuiuslibet rei est fm formā quā b: qz forma est
pñcipiū totius opatiōis et actōis. sicut mā est pñcipiū
ip̄ius passibilis mutationis sic. n. ait Arist. in. 3. physi.
qz sicut trāmutatio dat cognosci mām: its opatio dat
cognosci formā. cū igis varians actiones: necesse ē for
mas variatas eē. si ergo in corpora bestiaz aliquā trāfīret
aie humana necesse erat vt corpora bestiaz hñt easdē
actōes quas boies hñt. s. vt intelligerēt et vellēt et face
rēt cetera in hñc modū qz p̄tinent ad prudentiā et acti
ones humanas. Sed nulla bestia est qz hñt actus huma
nos: nec vñqz vñla est. ergo nunqz aia alicuius bois in
trāuit in corpora bestiaz. C Nec valet si dicas quādā
bestias hñt prudentiā vt sunt vulpes: et taxones vñl ca
stores: et similes vt cōtēr dñ: qz vident hñt actus quos
dā files actibus humanis: qz de his vicit Aristo. etibico.
lib. 6. qz nō p̄prie hñt vim prudētie que est iudicativa
de bonis et malis agibilibus: sed quandā potentia pñ
ficiā ad vitā qz est qdā nāe solertia. s. ob hoc qz simile
in quadā figuraione vultus et in qbusdā cautelis hu
manā prudentiā et figura imitant: poetica licentia occa
sionē habuit dicēdi eas olim magnos boiū populos:
postea a Joue in simias ouerbos: retenta prioris nāe qz
dam saltē leui effigie de qbus Metamor. lib. 7. C Itē
et fortius pñbñs pñdicta. s. qz nunqz trāseūt aie humana
in corpora bestiaz. nā in cōpositis hñt esse accipiat a mā
et forma: ipsa tñ forma est qz bat esse māe: et determinat
ad certā spēz actuando eā. fm ergo varietatē formaz:
ita sunt varietates spēz. sed aia humana est qdāz for
ma specifica disticta ab alijs formis specificis. ergo ipa
dabit corpori in quo fuerit eē fm suaqz spēm. necesse est
igis qz vñcunqz aia rōnalis formalis vñta fuerit: qz sit
iliud aial rōnale. si ergo aia humana exiēs de corpore hu
mano introierit in corpus bestie organizatū et dispositū
ad recipiendū formā: necesse est vt recipiat esse huma
nū: et iam nō erit bestia illud cōpositū. et tñ falsum erit
qz aie humana sint in bestiis sed in boibz. sed hoc ē im
possibile. s. qz aliqua bestia sit homo. ergo ipso possibile est
aia humana intrare bestiaz corpora. C Aliud erat
dictū Pythagore in hac pōne. s. qz si alijs comedere
carnes poroz: poterat ibi comedere carnes pñs sui vñl
matris vel alioz charoz: et ob hoc introducere conabas
frugalitatē: dicēs vitādā eē carniū comeditionē. C Hoc
aut stare nō pōt cū oīa supra inducāt hoc militēt. nā
hic pñsupponit qz aia pñs mei vel mñs trāfīre posset in
corpora bestiaz. qd supra improbatū est. C Sed preter
rōnes illas sunt adhuc alie. s. qz nō possint esse carnes
huius pecoris carnes alicuius bois: ideo nemo sic come
dendo comedit carnē pñs sui aut mñs. qz dato qz aia hu
mana posset intrare in corpora bestiaz et informare ea.
tñ sicut supra dicebamus si deus poneret aia bestie beatī
etri in corpore qd ante fuit beatī pauli: et aiam beatī pauli
in corpore qd fuit bñi petri: et nullus eoz eēt petrus aut
paulus: sed eēnt duo boies nouiter formati qz nunqz an
te extitissen. ita cū bic aia alicuius viri ponere in cor
poze alicuius bestie et informare id atqz inde resultaret
cōpositū qd eēt bñi illi nō esset pñ alicui viri: qz iste
bñ nō erat ille cuius aia ibi erat. nā aia nō cōplet totaz
eēntiā i cōpositis: s. aia et corpus. s. ibi sola aia viri prio
ris est. ergo nō ibi vir ille prior qz fuerat pñ alterius: et
alter nec carnes eius. C Sed adhuc dato qz aia cōple
ret totā eēntiā rei. s. qz vñcunqz eēt aia eēt bñ cuius erat
aia nō seqref hoc. nā daref tñc qz ex eo qz aia alicuius
viri morui introuerat corpus alicuius bestie: qz illud
cōpositū resultas ex aia humana et corpe illius bestie eēt
vir qz ante fuerat. et tñc si vir qz ante fuerat fuit pater ali
quoz: et dicēs qz illud cōpositum tale fuit pater illoz ge
nitoz. et tñ si aliquis de filiis viri prioris comedat et car
nibus illius corporis in quo est anima patris sui: qz
istud cōpositum fuit pater suus: non comedit de car

set informare la
pñdē ficut boiez.
s. ratio.

169
2. rō ad pñcipia.
s. qz nō pñt trāfī
d corpore i corp?

170

171
Corpora bestiaroz
hñt easdem
opatiōes cū coz
porib? boiū si
informarent aia
b? humanis.

172
Solo tacite ob
jectionis.

173
3. rō ad pñcipia.

174
Aia humana est
foza specifica dī
stincta ab alijs
formis specificis.

175
Aliud dictū Py
thagore.

176
Prima ratio.
Aia petri si ifor
maret corp? pati
li nō efficeret nec
petri nec pauli
s. noui boiem.

177
Aia nō cōplet to
tū esse in cōposi
to: sed aia et cor
pus 3 Platonez
in exiōro.

Abulensis

179

nibus patris sui: quod carnes prius sui de gibus iste filius de-
scendit corrupte sunt recedente aia: et iste in gibus nunc aia
est: non sunt carnes prius sui: sed carnes alicui bestialis cor-
poris. nam recedente aia prius sui ab isto bestiali corpe in
quo erat: nihil manebat ibi quod ad premum suum pateretur. si
tamen alius occideret illud cōpositū resultas ex aia prius sui
et corpore bestiali in quo erat: occideret premum suum: quod
ex hypothesi aia sola prius ex his ibi faciebat quod id cōposi-
tum esset quod alias fuerat pater aliquod hominum. postquam
tamen occidisset illud premum suum et comedederet carnes cadaver-
ris illius: non comedebat carnes prius sui: quia tamen ibi nihil
de pate suo manebat. Lēclusus ergo vī sufficiēter ex pre-
dictis: quod positio pythagore ex predictis circa aias huma-
narum transmigrationem non potest vallatentus stare
sed prorsus erronea est.

180
Si aia prius exiit
in corpe brutaliter
egredias filii co-
medēs in illis car-
nibus non comedet
carnis prius sui.
3. Octo p̄ncipal.

181
Aie cuī permaneat
post mortem nec
sunt infinitae in vi-
gore necio sunt
in aliis locis.

182
Aie sunt diffinitae
in loco non cir-
cumscrip̄tiae.

183
Aie an sunt in celo
vel alibi scriptae ad
nāles iustigare.

184
De locis aias de-
termintatis p̄miorum
nulla est demonstra-
tio cuī hoc p̄supponat
et ē indicē et
distributore p̄
miorum.

Opi. platonis de
locis aias p̄miorum
et p̄eā p̄ mortē.

185
Plato tenet p̄se-
ri i fedro aias
infinitas ab astris
ad corpora et econtra
derinari.
Confutatio pla-
tonis.

186
Opi. platonis i-
dit cuī op̄i. pytha-
goz q̄ anime mi-
grēt de corpori-
bus in corpora.

187
Aie i astris ēē ca-
tholice positione
consentit.
Opi. virgilij d lo-
cis aiarum post
mortem.

pater ut fuerat interrogatus respondet: tādē ingensuit an
de tartareis illis sedibus aias in celos ire cōtinge-
ret: vel alicui in corpora reverteri. ad hoc autem Anchises
quasi aliqd magnū enodare nitēs: p̄mo de nā aias dis-
servit: dicens quō in singulis rebus aie essent: 2 de sia
mūdi. adiunxitq̄ aias mox a carneo solutas carcere in
feroz petere loca: ibi iurta velictoz qualitatē variis
suscep̄ cruciatu. gibusq̄ igne vivaci scelera exurant.
aliis aut in magnitudine amplissimi maris sub profun-
ditate fluctu facinoroz elutū pene. quedam aut ad auras
pedent. cū vero scelerū maculas prorsus eluerint: ad eli-
seos mittunt cāpos q̄ tartareis sedibus p̄pingunt: ip-
sofq̄ poetarū cōcio beatos vocat cāpos. in gibus cuī p̄
annos mille p̄stiterint: nullo penitus manete quod purga-
ri debeat in aiasibus: sed ad modū ignis guri plenā adcep-
tis sinceritatē: tūc oēs illas elisioz cāpos per vices suas
deus ad letib⁹ amorem facto cōuocat agmine: ubi cum
obliviosam illā aquā hauserint: suisq̄ p̄fus oblite:
velut si inebriate foret in corpora redire cupiunt: quod iō
deus fecit: ut ad corpora gratis redire vellent. redent
ergo iterū in corporibus viciunt: rursusq̄ sedes tartareas
atq̄ elitos petunt cāpos. Nec positio cū platonica
satis consonat: quod potius virgilius cū prorsus platonica
teneat pōnē: nihil aliud atq̄ plato exprimere voluit. pla-
to tamen plane ut p̄bū decet: virgilius aut p̄ quādā circu-
lationes iuxta poetarū officia obliquauit. Differt
aut ista pō aliqdler a pythagoreoz pōnē. nam illa nec in
astris iuxta platonicā pōnē nec infernas sedes atq̄ eli-
sios cāpos iuxta virgiliū reduces facit: sed mor et cor-
poribus exercitantes in alia corpora sive horum sive bestia-
rum ut soz obtulerit subitrare cogit. de hoc virgi. ene-
dos lib. 6. introduces anchisem r̄identes eneā ait.
O pater an ne aliquas ad celum hinc ire putandum est
Sublimes animas: iterumq̄ ad tarda renerti
Corpora: que lucis miseria tam dira cupidō
Suspicit anchises atq̄ ordine singula pandit.
Dicam equidem: nec te suspensum nate tenebo.
Principio celum ac terras: camposq̄ liquentes
Lucentesq̄ globuz luce titaniaq̄ astra
Spiritus intus alit: totamq̄ insula per artus
Mens agitat molem: et magno se corpore miscet.
Inde hominum pecudumq; genus viteq; volantum.
Et que marmoreo fert monstra sub equore pontus.
Igneus est ollis vigor et celestis exigo.
Seminibus quantum non noria corpora tardant.
Terreniq; beberant arctus moribundaq; membra.
Hinc metunt cupiuntq; dolent gaudentq;
Nec auras respiciunt clause tenebris et carcere eccō.
Quin et supremo cum lumine vita reliquit.
Non tamen omne malum miseris: nec funditus omnes
Lorporee ercent peste: penitusq; necesse est
Multa diu concreta modis inolescere miris.
Ergo exercentur penis veterūq; malorum
Supplicia expendunt: alie panduntur inanes
Suspense ad ventos: aliis sub gurgite vasto
Infectum eluitur scelus aut exuritor igni.
Quisq; suos patimur manes: et inde per amplum
Mittimus elisum: et pauci leta arua tenemus.
Donec longa dies perfectio temporis orbe
Concretam exemit labem purumq; reliquit
Ethereum sensum: atq; aurai simplicis ignem.
Hab omnes ubi mille rotam volvēt per annos
Letheum ad fluvium deus euocat agmine magno:
Scilicet immemores supera ut conuera reuisant.
Rursus et incipiunt in corpora velle renerti.
In hoc inferno penaruz multiplicates Virgilius in
eodem. 6. eneido ēē dicit: ita q̄ enumerari nequeat cū ait.
Non mibi si lingue centum sint oraq; centum:
Ferrea vor: omnes scelerum cōprehendere formas.
Omnia penarum percurrere nomina possim.
In hoc autem virgiliū nō solū infernū ēē eluēdis sceleri-
bus deputatū afferuit: sed et ubi fuerit exp̄s. dicit. n. il-
lum ēē in capania apud ciuitatē cumaru a qua sybilla
cumana vel cumana dicit. quā oraturus eneas adiit tanq; appollinis yate: ut ei inferni reseraret abscondita: ostendens ei Anchisem patrem suum. buius autē cā est: quā prope
in Sicilia

188

189
Aie h̄z virgi. mil-
le anis i eliso cō-
morates ducunt
ad letib⁹ amores
a deo: deinde re-
mittuntur ad cor-
pora.

190

Opi. platonis offi-
fert ab opin. py-
thagore nā plato
ponit ifernū et di-
fuz. pythag. nō

191

Terreniq; beberant arctus moribundaq; membra.
Hinc metunt cupiuntq; dolent gaudentq;
Nec auras respiciunt clause tenebris et carcere eccō.
Quin et supremo cum lumine vita reliquit.
Non tamen omne malum miseris: nec funditus omnes
Lorporee ercent peste: penitusq; necesse est
Multa diu concreta modis inolescere miris.
Ergo exercentur penis veterūq; malorum
Supplicia expendunt: alie panduntur inanes
Suspense ad ventos: aliis sub gurgite vasto
Infectum eluitur scelus aut exuritor igni.
Quisq; suos patimur manes: et inde per amplum
Mittimus elisum: et pauci leta arua tenemus.
Donec longa dies perfectio temporis orbe
Concretam exemit labem purumq; reliquit
Ethereum sensum: atq; aurai simplicis ignem.
Hab omnes ubi mille rotam volvēt per annos
Letheum ad fluvium deus euocat agmine magno:
Scilicet immemores supera ut conuera reuisant.
Rursus et incipiunt in corpora velle renerti.
In hoc inferno penaruz multiplicates Virgilius in
eodem. 6. eneido ēē dicit: ita q̄ enumerari nequeat cū ait.
Non mibi si lingue centum sint oraq; centum:
Ferrea vor: omnes scelerum cōprehendere formas.
Omnia penarum percurrere nomina possim.
In hoc autem virgiliū nō solū infernū ēē eluēdis sceleri-
bus deputatū afferuit: sed et ubi fuerit exp̄s. dicit. n. il-
lum ēē in capania apud ciuitatē cumaru a qua sybilla
cumana vel cumana dicit. quā oraturus eneas adiit tanq; appollinis yate: ut ei inferni reseraret abscondita: ostendens ei Anchisem patrem suum. buius autē cā est: quā prope
in Sicilia

192

Virgi. nō solū
infernū dicit ad
aias puniēdas i-
stū: sed et ponit
locuz ybi sit.

De statu animarum

7

Accipit scilicet p
scilicet citra et v
tra phaz, et ita ca
pia est scilicet vbi
est cumas.

Opi. Seneca de lo
cio animarum.

Opi. Ouidij.

193

Giaruz ono rece
pacula colligunt
apoels purgato
rii et paradisus.

194

195
Virgilius nunquam
ponuit locum pena
le sine remissione.

196

Eliis capi quos
ponunt poete nois
paradisi possunt
appellari.

197

198
Alio de penis ad
elisii translate iux
ta Vgiliu n semper
ibi mæbat s; de
nro revertebant
i corpora. qd de pa
diso vobis negat.

199

Virgilii pō redi
cis ad platonicā.

200

Infernū negauit
cicerio i tusculanis
et ab oib' phis di
cit negari.

Juvenalis negat
infernū esse.

In scilicet quedam vorago montis aperta est que ignes
eructat: quam poete etiam vocant. alia quoque est quā
vulcanū dicunt identidem ignibus erundans euomis
tis. nullus igitur poetis ad ponendum in toto mundo
infernum cōuenientior locus visus est qd terra cōpanie.
In hac autē posuit virgilius ad stigium flumen nautam
animaru ad infernas sedes transeuntiū poritorē: quez
charontē nūcupauit. descriptis quoque tres in ferorum
indices: multa quoque personarum cognitarum ab enea
supplicia assignauit et causas. alia quoque ad idem perti
nentia. de quibus omnibus in toto. 6. eneidos: nihil a
liud miscens. Sed nō eandē positionē sequitur Se
neca in tragedia prima cuius nomen est hercules su
ren: cum introducitur theseus de inferis cum hercule
egressus: amphitrioni regi inferoru principatum et ha
bitudinem atqz cruciatus enarrans in carmine. 7. qd
incipit. spartanatulus nobile attollit ingū. Hac ean
dem positionē tenet Ouidius metamor. lib. 4. idem au
tem omnes alijs poete expesserant qui proprie poetice
locuti sunt. Ex dictis autem duo animarū recepta
cula post mortem manere patet. s. purgatorium et para
disum. primus equidez locus in quo virgilius ceteris
poetarum animas pro flagitiorū mensura puniri dicunt:
infernus dicit non potest eo modo quo nos infernu ap
pellamus. infernu equidem catholicoru vocat assertio
penalem locū: in quo severitate penitus in eternum ani
me cruciantur remissione penitus interdicta. nullū ta
men virgilius locum assignat in quo penalitatis quecumqz
acerbitas aliquando non terminetur. nam cū illas sti
gias sedes anime subintrauerint: vscz quo iuxta scele
rum mensurā penarū quantitas erequitur: illis manci
pate sunt. cunctis autem digne sublatibus ad campos eli
fios transmittuntur vbi letitiae locus est. nulla nāqz ibi
irrogat penalitas. Secundus locus quē poete anima
rum a corpore solutaz receptaculum faciunt: ad cāpos
elisios pertinet vbi anime in amenis vagantur locis cū
delictorū condignas penas elauerint. hinc non incōne
nienter paradisum dicere quis valeret. nam vt in pa
radiso nos simpliciter quietem ponimus. ita isti quā
dam in elisii campis letitiā constituant. nec tñ proslis
in elisii campis ipsi cōstituit que nos de paradiſo pre
dicamus. nos enim eas animas que in celo collocātur
integrā puritatē attigisse asserimus: nec in eis quicqz
manere purgandū. anime tamen que ad elisios trāseunt
campos qzqz nihil vltierius meroris aut vlliū penali
tatis sublature non sint: ad totalez tamen nondū puri
tatem peruerterunt quantā in celesti igne vel etere po
nunt. cum vero per mille annos singula in elisii cāpis
permanerint penitus depurantur: ita vt ethereus sen
sum et simplicis aure igneque nature puritatē suscipiat.
Alia differentia paradisi quaz fides catolica asserit a
positione elisiorū camporu est: qz qui semel vita eterna
potitur in ea semper manet. qui tñ de stigis sedibus s; et
virgilianā positionem in elisios transibat campos: ibi
mille annis manens ad similitudinez celestis ignis de
purabatur: tunc a deo in agmen magnū cujz alijs aduo
catus lethei fluminis aquas bibens eoz que pertulerat
oblitus: ac si nunqz quicqz boni aut mali pertulisset: in
corpus redire desiderabat atqz redibat. alie quoque hu
iūmodi differentie multe inter virgilianā de elisii cā
pis et catholicā positionem de paradiſo sunt: quas assi
gnare facile esset. causas autē quare poete singula horū
dixerunt precipue virgilius qui in his magis instat: et
qualiter virgiliana positio ad platonicā reducatur spe
culari: maioris atqz prolixioris satizqz differentis spe
culationis negotium est. ideo a presenti secludatur.
Hanc autē virgilianā positionē ceterorū poetarū de
receptaculis animarū post mortē antiqui p̄hi inter gen
tiles improbat. Tullius enī in. 1. tusculanarū questio
nūz eā improbat atqz apud oēs p̄hōs eadē asserit im
probari. Exprobrit quoque iuvenalis poeta satyricus
hanc positionē in satyra. 2. que incipit ultra sauro
tas et glacielem oceanum fugere hinc libert: cum ait.
Esse aliquos manes et subterranea regna:
Et contum et stigio ranas in gurgite nigras:
Atqz vna transire vadum: tot milia cimba.

Nec pueri credant nisi qui nondū ere lauantur.

Addunt quoque isti poete quorum precedēs positio
extitit aias in celo esse. bas autē de stigis sedibus: aut eli
sīs cāpis ascendere non ponebant: fed ex terra ipsa se
rebatur in celum nullo impediēt. hos autē qui e terra
in celus ascēderunt deos dicunt viuētes in corporibus
et aībus. hos autē stellas dicunt. quālibet autē stellam
et cōstellationē dei asserebāt. Hos trifariā diuisere
deos. quos dā selectos deos. i. multū electos appellantes.
Alios autē semideos qz er media parte dīs sunt. ter
tij autē rusticā numina appellatur. de pīmis: qui selecti. i.
seosz electi: aut valde electi dicebant. vigintiduo dīs
erant. de qbus seneca in multis locis ait. de his quoque
tagit Augu. de ciui. dei lib. 6. et. 7. Hos autē selectos
deos esse diffiniūt qui ex vtrōqz parētē dīs sunt. pater
nāqz et mater dīs sunt. hos autē in celo prolez gignere se
xūz cōmixtione vt cūctis duenit aīalibus: poete cō
dunt et asserunt. de his Martianus mineus felix capella
libro. 1. de nuptijs mercurij et phisiologie prosa prima.

In secūdo gradu deoꝝ semidei ponebant. hi enim
integre dīs nō sunt: sed ex dimidio deos esse noīs eoz
origo prodit. hoc autē qm nō extitit eis vterqz parens
deus: sed vñ parentē deū: alterū autē hominē habe
bant. Omnes autē huiuscemodi semideos poete pri
mo mortales fuisse hoīes asserunt: postea vero in celum
ad astra trāslatos dicunt: ipsosqz in astra uersos asseuer
rant. Sic n. romalū semideū dicunt: qm eius martis
qz deus erat filius; et Iliu virginis filie numitoris regis
affirmat. sed in hoc romani poete nimis auctori vībis
sue romulo induiserūt. nā ilia romuli mater cum virgo
vestalis ab amulione anūculo suo effecta foret vt ex ea
nolla regnatura proles nascere: numitori aīo successu
ra: per stuprū a quodā ignoto viro deflorata est. quā cū
amulius pregnantē repperit vscz ad partus effusioez
cōservās ita vestaliū virginū antiquā legē viventez
tumulauit. parvuli autē in tyberi expositi a quadaz lupa
enutriti sunt. ne tñ romani auctorez sūi defectū in nata
libus pati cōsiteātur: si eu ignoti cuiusdā viri filiū predi
cauerint: a marte deo belloz ilia matrē eīa secundatā
tradiderūt. de his tagit Danulus orofius lib. 1. de orme
sta mūdi. Herculem quoque semideū dicunt: qm pater
eius deus extitit iappiter. s. mater āt mortalis fuit. s. al
cmena vīor regis amphitrionis. Idez de perseo fi
lio iouis et danaes. idē de mercurio iouis et vnius de se
ptem pleiadibus que maia dī filio. Alijs autē semi
deis prepostera orīgo erat. s. vt matribus deabus geniti
foz et mortalibus patrib'. sic enī eneas filius anchise
vīri troiani: et veneris dee predicas. achilles quoque a pe
leo et thetide natus est. peleū autē mortale vīru dicunt: he
tidē autē marinā deā atqz inter selectos cōputatā. mul
ti quoque in būc modū de semideis sunt.

Preter hos autē alij semidei sunt quos ex neutro parentū deos
natōs dicunt: sed eos admirabilū factoz gloria supra ce
los tulit atqz in stellas vertit. sic multi in celo stellificati
referuntur. sic septē pleiades: que alio noīe septē athlā
tides nūcupant: a patre matreqz mortalibus. s. ab athlā
te et pleione in celo locauit antīgas: quā septē stellāz
cōstellationē vulgus septē capellas vocat. Sic quo
que septē biades quas latine suculas appellamus in celo
gentilitas collocauit: quas vulgato noīe proferentes gal
linam cū pullis nūcupamus. idez de calistone que alio
noīe parasis dī. et de archade filio eius i septētrionalez
cōuersis vīlas. Tertiū deoꝝ genus in rusticis numi
nibus collocatur. hoīz autē quidā in celo sunt: alij autē ne
quāqz eoz autē rusticoz qz celestes māfiones nō habēt: z
quēdā aliqz in celo manebūt: alia autē nō sicut declarat
Ouidius metamor. lib. 1. cū de diluvio delusionis in
cipiat in quo iuppiter vniuersaz terrā delere noluit: ne
cū ea rusticā numina que nondū in celo puerat dele
rentur. Alijs autē in celo sunt de qbus Martianus
mineus felix capella lib. 1. de nuptijs phisiologie et mer
curij ait in prosa penultima vbi totū celū in. 16. ditidit
māfiones: in quarū qualibet dīs alij de rusticis numi
nibus morabātur. de his autē dici qz precepto iouis cō
gregati sunt vt deliberarent an mercurij et phisiologie
deberet matrimonialia federa copulari. de his dīs poe
Abulensis *

De statu animarum. B

201

De dīs gētīlium
pulchra dicta.

203

Dīs selecti dīcebā
tur quoꝝ virūs
parēs erat deus.

205

Semideos poete
ponūt hoīes exti
tisse deinde trāsla
tos in astra.

207

Iliu mī romali
ab amulio p̄tuō
govestaliū effecta
ac stupro romu
lū et remū pariēs
vīua sepulta est.

208

209

210

211

212

213

214

215

Pleiades sive a
thlātides athlā
tis et pleiōis filie
7. Stelle sunt.

217

Dīs rusticī qdā i
celo ponunt qdā
i celo n̄ sunt: ve
niēt: qdā nec sūt
nec venient.

Abulensis

219

te infinita deliramenta cōsingunt: de g̃bus penitus sub-
ticuisse expediēt est. **C**hos apud gentiles felices esse
tradunt q̃ in quodā loco tertiosant receptaculo erāt qđ
paradisus vocari possit. **D**e his vero dissile est ad
animas que in elīsia morātur cāpis. nāz qui elīsos cā-
pos tenent evoluta mille annoz rota ad lethū flumen
agente deo cōvocantur: ybi eibito obliuionis poculo
oīum que pertulerāt immemores facti: in corpore redi-
re desiderāt ac redeūt. anime aut̄ que supra astra: aut̄ in
ipsa astra uerse sunt amplius in corpore rediture non
sunt sed in eisdē in eternū manēt. **S**icut aut̄ p̄oꝝ vir-
giliā positiō ph̄is reprobatur: ita et̄ ista improbadā
est: qm̄ manifestiores errores stinet si inspiciant. apud
antiquos iḡl̄ qui aliḡ sapiebat nulla precedētiū soue-
tur opinio. ob hoc Tullius q̄ taz in rhetorica q̄ ph̄ia sa-
tis floruit: q̄ et̄ ph̄oꝝ antiquoz fere nouissima fuit. s. an-
te xp̄m per annos quasi. 40. defunctus: ingens ve statu
aliarū post mortē aīas imortales esse dicit: easq; de cō-
ditione celestis ignis ex quo oīa stellarū corpora sunt.
post mortem aut̄ luteo soluto carcere liberiores sunt in
intelligēdo: levitate quoq; sua in celos cōscendūt solari
corpori aut̄ aliariū stellarū se iungētes. et̄ q̄ aīe de natu-
ra ignis celestis (yt ipse opīna) sint: similia quoq; a si-
milibus adiuuans: necesse est vt aīe nīce celestibus con-
iuncte corporibus ad intelligēdū aptiores sint: atq; libe-
rioz actū habeāt. ex eo aut̄ eminētissimo loco: terre glo-
bum: et̄ maris anfractus: et̄ obliquas circulationes: atq;
aerearū regionū discensionē intuētes et̄ intelligēt cūctia
que sunt. in his aut̄ perfectū earū gaudiū cōsistit a quo
nunq; sibi cessandū est: nec aliariū generandū rex ca-
ras habet. de his Tullius lib. I. tusculanarū questionū.

Opī. māisse fal-
sa non indiget i-
probatione.

221

Opī. tullij
222
Tulli⁹ obi⁹ ante
xp̄i aduētū ānis
fere quadragita.

223

Opī. tullij ē aīas
eternas ē et̄ scās
et igne celesti et
quo sc̄ sūt stelle
et erratas corpib⁹
ad stellas euolare
ibiq; i rex specu-
latione felicitari
vide i p̄mo tuscen-
lanarū q̄stionuz.

224

I. differentia.
De his et̄ multis
alijs vīd̄ met abn-
leni. lati⁹ parado.
s.c. 8c. 86.
2. differentia.

225

Opī. tullij
226
Lōclūfio quarta
principalis.
De locis aīaz cor-
pore solutarum.

227

Fides catholica
de aīaz statu et̄ si-
lumē diuīe reue-
latiōis auferatur
magis cōsentit rōi
nāli q̄ oēs poe-
tarū et̄ ph̄oꝝ opī.
228

Opī. mabumeti
de statu aīaz be-
stialior est q̄ oēs
pōnes gētūlūm.

229

Aīaz tria sūt p̄n-
cipalia receptacu-
la catholice. s. ge-
bēna purgatorij
et̄ paradisus.

230

In hoc aīaz receptaculo demones sunt
q̄ angeli sī nām sunt. sed malicia sua demones: aut̄ dia-

boli nūncupantur. hi eternis supplicijs māicipati sunt.
Chic quoq; indefinētēs pene sunt: et̄ est locus ille vni-
cus destinatus ad peritas separatiō. nec est ybīq; vt ali-
qui extimauerūt dicētes aīas eternis incēdijs traditas
ibī puniri ybi peccata cōmiserūt. **S**ed hoc non stat:

qm̄ sttingit q̄ aliḡ in multis locis peccauerit. ergo in
multis locis deberet simul puniri. sed nō sttingit eandes
aīam in multis simul puniri locis. ergo nō punis in lo-
cis in g̃bus peccauit. nīsi forte dicas q̄ aīa punis p̄ quo
libet peccato in loco in quo deligit: sed punis in uno lo-
co ybi deligit p̄o peccatis que ibi patrata sunt: deinde
in alio loco p̄o peccatis que ibidē sunt: et̄ ita in oībus lo-
cis punies p̄ peccatis que ibi facta sunt. **S**ed hoc nō
pōt stare: q̄ pro qualibet mortali peccato debetur pena
eterna. ergo cum incepit in aliquo loco puniri in quo
deliquerit: q̄ pro qualibet mortali peccato eterna debe-
tur pena ibi eternāl punis: et̄ sic nō trāsbit vt punias
in alio loco in quo deligit: ita vt nunq; possit puniri in
oīb⁹ locis in q̄b⁹ deligit. **J**ē si daref q̄ aliḡ cōdēnat?
in aliquo loco punires p̄o peccato qđ ibi cōmisit: et̄ ibi
punires ylczquo cōpleres pena debita p̄o peccato illo:
rursus in alio loco punires p̄o peccato qđ ibi cōmisit:
quousq; punires ad ultimū peccatū: cū peccata cuiusli-
bet boīs q̄q; multa sint tñ finita fm numerū sint. tunc
queret an pro illo ylczquo punis eternāl aut nō. si di-
camus q̄ punias eternāl erit incōueniēs: q̄ pro quali-
ber alio peccato ylczquo ad pfectā penarū p̄solutionē pu-
nitus fuit: et̄ tñ pro nullo eoz: nec pro oībus simul sum-
bris fuit punitus eternāl. ergo nec p̄ ipso punis eter-
naliter. **S**i aut̄ dicamus q̄ p̄ isto ultimū punis fi-
cat p̄ qualibet alioꝝ: sicut pena cuiuslibet alioꝝ et̄ om-
nium simul sumbris est pena tñ finiti: ita pena huius

ylczmi erit pena finita. et̄ sic dabitur q̄ illi q̄ in inferno
sunt nō punians eternāl. qđ cōtra catholicā doctrinā
est. nō est ergo idē locus punitiōis et̄ delicii. **S**i aut̄
aliqui qđ rarū est aliquas aīas eterno māicipatas igni p̄
diversa terrarū atq; maris et̄ aerearū regionū loca pe-
nas tolerare cognoverimus: hoc regulare nō est: s̄z ad
quoddā mysteriū utilitatis viuoz est: vt sic cognito ali
quid in viuētibus p̄mitet. de hoc Greg. in. 4. dialo.

Dicēdū est iḡl̄ eos q̄ i mortali culpa decesserūt: et̄ ete-
rnis penis iubictos in quodā ad hoc sp̄aliter determi-
to: qđ a nobis latine infernus appellat. circa qđ aliqui
deliquerūt dicētes qđē vñū ēē penarū locū: sed hūc in
aere caliginoso esse. cuius aliquale vñ̄ esse motiūz: qm̄
infernus penaz locus est. in aere aut̄ caliginoso hec con-
ueniēter fūt: cuī locū ipse ad penas adaptēt. est. n. ibi
qualitas nīm̄ affictiva in gradu excessiō: qđ inferna-
li loco cōpetit. qualitates nāq; actiue et̄ passiue sunt or-
gana sine instītā substatiaꝝ agētiū et̄ patiētiū. be-
aut̄ oēs actiue qualitates atq; passiue fm pōnē oībz de-
nā loquētiū quattuor sunt. s. caliditas frigiditas humi-
ditas et̄ siccitas. barū due. s. caliditas et̄ frigiditas sunt p̄
prie actiue: alīe due magis directe ad patiētiū sunt q̄
agēdū collate ad duas priores. iō infernus ibi p̄prie eē
debet ybi iste due in gradu intēfissimo sunt. et̄ q̄ intē-
fissimus calor in elemēto ignis est: excessiū aut̄ frigus
in aerea regiōe in aere caliginoso: videbis alicui nō in-
cōueniēter dictū infernū in ignes aut̄ aerea regiōe esse.

Suit aut̄ huius pōnis origo. qđā enim volētes pla-
tonice initi pōni cū ipso dixerūt totā vñem mūdiale ma-
chinā ex. 4. elemētis cōstitui: ita q̄ p̄ter q̄ttor elemēta
atq; formata ex his corpora nihil in vñiner state rey eēt.
quo pacto ipsos celestes orbes atq; astroꝝ corpora: ele-
mentares subas crediderūt. vñ celū subam ignēa dixe-
rūt: et̄ astra esse corpora ex igne purissimo cōstātia. demō-
strat aut̄ h̄ celi nomē. celū n. apud poetas atq; alios an-
tiquos atq; doctissimos scriptores ether dī. ether tñ ex
sua p̄maria origine ignē nota: et̄ q̄ h̄ astrologiā atq;
notā satis pōnē planeta in influēdo caliditatē distēpe-
ratōr mars est: in celo martis puriorē atq; viuaciōez
cōstātia ignem. addiderūt quoq; flegetonē fluuiū q̄
ab oībus poetis apud inferos eē asseritur: atq; ardēs et̄
v̄res ex greca origine interpretat celū martis eē. ex quo
inferūt inferos in ipso celo martis esse. s. in medio et̄ in
vñaciōez loco ignē regiōis. bāc tāgit positionē Mar-
tianus

231

Ratio prima q̄
ifernū sī sūt ybīq;

232

Die si p̄nt eterna
litter pūtrī mō in
vno mō i alio lo-
co q̄ implicat.

rō.2.

233

Infernus nībē
pūtēr aīas i ete-
nū si aīe ybī pe-
cauerit ibi puni-
rēt vñq; ad sa-
tisfactōez successi-
ue vñ ultimū pe-
catum bēt pena
eternā cū reliqua
nō habuerant.

234

Die qdāz dānate
vñ i terra vñ i aq
vel i aere cruciā
tur nō regulr sed
ad correctionem
viuorum.

Lōclusio auto-
ris de inferno.
Rō q̄ p̄dat ier-
nū eē in aere cali-
ginolo vñ i igne.

235

236
237
238
239
240

Debis latius met
abulēnū. Hen. 2.

241

Mars h̄ astro-
logos iſtuit inter
oīs planetas ca-
lorē distēpē-
tiōrem.

242

De statu animarum

8

tianus minus felix capella in lib. de nuptiis mercurij et physiologie Prosa. 1. dist. 2. que incipit. verū eosdem annis diuersicolor fluetor vnda raptat. vbi de planetaurū cōditio agit. **C** Sed hec stare nequeūt: qd̄ p̄supponunt celestia corpora et elementali mā esse. signea. qd̄ contra doctrinā oīum phantū p̄cipue Arist. 2. oīum peripateticorū militat. identidē quoq; h̄ oīem catholicorū doctoꝝ pōnē est. **C** Itē hoc p̄ vñterius qm̄ corpora celestia oīes incorruptibilia tā fīm totū qd̄ sīm parte dicit: elementalia tñ corpora corruptibilia sunt. ipsa autē elemēta qd̄ sīm se tota corruptionē nullam patiens ne deficit aliquā de partib; p̄ncipalissimis vñiuersi: tñ sīm partē corrūpunt. si igit̄ celū: aut elemētu aut elemētatiū corpus esset: in eo alquā cāri sī corruptionē nece erat. nū lam tñ aduentire pegrinā cedimus impressionē ergo nec elemētu nec elemētatiū est. **C** Itē nō vñuenit ista positio quātū ad id qd̄ dicit. s. qd̄ ifernus sit in corpibus supra celestib;. nā ifernus locus meroris est. nō decet igit̄ qd̄ sit in pfectissima atq; iocundiori vñiuersi parte: sed in ea que ipsefior est atq; ad infligēdū penas apta. s. vt ipsa loci facies atq; q̄litas seipsa hororē quēdā atq; timorē incutiat: in corpibus autē celestibus hoc nō est cū illa sint pfectissima in tota nāe vñiuersitate. non dgruit igit̄ vt in corporib; celestib; ifernoꝝ locus afferat. Aliie ad hoc rōnes esse possent de qbus ad nos nibil attinet.

C Seḡ ginta cōclō. eternoꝝ suppliciorū locus qd̄ ifernus dī in aere caliginoso nequaq; statut. t̄ est sensus qd̄ nō pōt poni ifernus in aere caliginolo. **C** Erat autē secūda q̄litas actua et marime afflictua frigiditas. hec n. excessiva in aere caliginoso ponit: ita qd̄ in toto vñiuerso nō sit tāta frigiditas quāta in loco illo est. ifernali autē loco cōpet q̄litas actua nimis afflictua q̄lis est intētissima frigiditas. ergo in media aeris regiō est. ista. n. media aeris regiō excessiuā totius nāe rep̄t̄t̄ frigiditatē. nō qd̄ er nā aeris: qm̄ aer sīm se calidus et humidus est. principatus autē frigidis sīm nām in elemēto aque est. aer tñ actualē frigidior est qd̄ sī. hoc autē p̄z: qd̄ nō frigidior est aq̄tico elemēto: niuis tñ gignatio in aera regiō est: t̄ nō in aq̄. op̄: ergo locū in quo niues gignunt frigidiorē ē loco in quo aq̄ sunt. **C** Itē grādines et lapides magni geniti p̄ metheorologicā impressioñem frigidiores sunt aq̄. op̄: ergo vt locus ille in quo gignunt: frigidior sit qd̄ aq̄: qm̄ id qd̄ gignitur cōtrabit p̄cipue virtutē a loco gignitōis: cū ab oībus ponat locus gignitōis tāq; principiū rei genit. et hoc qd̄ genituz gignit virtute influēte recepte in loco in quo sit gignitio. sed oīa hec in aere gignunt: ergo frigidissimus locus est aer p̄ cuius actionē res tā frigide gignant. **C** Itē si aqua ēt frigidior aere: ēt in medio sui frigidior qd̄ in aliqua supficie tā supiori qd̄ inferiori cū in medio nō bēat mixtione cū aliquo alio elemēto. s. nec cū terra nec cū aere. in supiori nāq; supficie aqua aeris dīgūgit: in inferiori autē terre p̄misce: a qbus ad aliquā extraneā q̄litatē p̄duci pōt: qd̄ in medio fieri negt. sed hoc falsū est qm̄ frigidior est aq̄ in supficie supiori qua aeris cōiūgit qd̄ in medio. ergo nō est frigidior aere. hoc appetit qd̄ tpe magne hyemis pisces fugientes supiores aque partes p̄p nimiā frigiditatē: ima petūt: vbi tāta frigiditas nō est quāta in parte supiori. **C** Itē iter oīa frigidissima qm̄ in vñiuerso sunt: aq̄ gelida. s. ipsiū gelu frigidissima est. gelutn nō gignit in aq̄ ex virtute actua aq̄: sed p̄ actionē aeris. est igit̄ frigidior aer aq̄. qd̄ anteq; gelu virtue aeris et nō aque generet appetit: qm̄ si p̄ aquā fieret in medio aque gelu p̄iusq; in supficie supiori gigneret. i medio nāq; aq̄ purior est nulli extraneo cōmixta elemēto. s. nec aeris nec terre. fieret igit̄ vt gelu p̄ius in medio aque gigni inchoaret: ita vt parua crusta fieret: deinde paulatim crescēs vñq; ad supficies aque pueniret vbi aeris dīgūgit. penitus tñ ecōtrario fit. nā cū aqua incipit cōgelari: in supficie eius qua immediate aeris dīgūgit quedā parua crusta gelidaru aquarū fit: deinde continuus versus p̄fundū adaugēt incrementis quousq; tota aqua gelida fuerit: immo tota gelu facta. aere: igit̄ a quo in aqua intēsa causat frigiditas: aqua frigidiores esse necesse est. **C** Sicut autē aerē aqua frigidiorē esse inducū est: ita identidem de ei collatione ad terraz di-

cetur. si enim maiore continere frigiditatem qd̄ in terra sit. si enim terra frigidior aere esset: cuj aqua gelida sit ex actione magni frigoris: necesse erat vt magis terra frigescens aquam gelidam efficeret qd̄ aer. quod falsū est. nam aer gelu in aquā causat et nō terra. quod apparet: qd̄ si terra gelidas aquas efficeret: cum omne naturale agens agat in ea que propinquiora sunt: quia actio per contactum est iuxta Aristote. 2. de generazione et corruptione. inciperet aqua gelida fieri ab ea parte qua immediate terre cōiungitur: scilicet in inferiori superficie: et continuis incrementis vñq; ad superiores aque superficiem in qua aqua aeri coniungitur perveniret. ecōtrario tamē accidere semper manifestum est. nam cum aquas gelidas quisq; fieri cōspererit. primo a superficie superiore aque vbi aer cōiuncta est crusta quādam igni videbit: quousq; adiuta frigiditate agente cōtinue aque partes cōgelerent vñq; ad imū. necessariū est igit̄ cōfiteri aerem aqua et terra frigidorem esse: et cōsequēter aere esse frigidissimū quod in toto regiō vñiuersitate sit: qd̄ qd̄ a complexio sua nulla ei frigiditas insit: sed calidus et humidus est. **C** Modus autē quo aer cuj nō sit sīm naturā frigidus sed calidus et humidus tantū infrigidetur ut sit frigidissima rerū: est quoniā sīm cōmūne et directā nature actionē calida calefaciūt: frigida infrigidant: et humida humefaciunt. sicciorū autē actio est desiccare. **C** Est autē alias modus actionis nature quo frigida calefaciūt et calida frigescent. de humidis autē et siccis idē iudicium est. Iste secūdus modus actionis sīm Aristotelem in libris metheo. vocatur per antiparistastim quasi actio ex cōtrariorum resistētia. **C** De hac autē multa in natura exempla patent. velut si quis valde frigidas manus habuerit: cum eas primo ad ignē applicuerit: acriore frigiditez sentierit qd̄ anteq; eas applicuisse. hoc igit̄ modo caliditas frigescit. huius cā est: qd̄ cōtraria naturaliter in se ipsa agunt: et a seipso fugiunt. cuj autē aliquis nimis frigidus igni se applicat: caliditas in frigiditatē agit ut eā destruat: frigiditas autē in seipso cōiungitur vt ei resistat. et cum aliqua virtus vel qualitas cōiungitur vt resistat: fortior est qd̄ cum diuisa est. iuxta cōmūnē regulā in natura: oīs virtus vñita fortior est seipso diuisa. vñde necessariū est fortiorē esse illā frigiditatē cuj ei caliditas magna cōiungitur: et qd̄ quecūq; qualitas actiua: tunc fortiorē actionē habet cū ipsa fortior: est: necesse est vt magis frigeat qui nimis frigidus existens igni accedit: qd̄ anteq; applicef. et ibi cum primo adiūctus fuerit magnū sentit cruciatū: cum intēfissime agat frigiditas recedens a calore ignis. **C** Propter qd̄ interdū accedit: vt qd̄ i alpibus magnā frigiditatē suscepit: cū ad ignē fortissimū applicetur: manus ei aut pedes cadant: a reliquo diuisa corpore. qd̄ nō accideret cū in magnis frigidis alpiū iste cōfisteret. qd̄ hic repercutta frigiditas a calore igneo fortior efficit: et cum sit p̄prietas frigidis cōstringere: et a maxima frigiditate cōstrictio maxima cōsequatur: tanta partiū frigidarū cōstrictio fiet: vt ab inuicē seūgan: et sic manus aut pedes a reliquo corpore diuidentur. **C** Aliud simile huic exemplū patet sc̄ qd̄ frigiditas calefaciat. qd̄ in fabris appetit: qui volentes intēsione facere ardore: carbonū ignitorū: super eos aquā guttam spargunt: tunc maiore qd̄ p̄fuerat ignis insurgit. cā est qd̄ cum aqua sup ignitos carbones facit: calor in seipso colligif. et angustat ne a superueniente frigiditate vñcas. et qd̄ virtus vñita maior est seipso diuisa: fortior calor efficit: et acritus exurit. multa his similia in natura exempla sunt. **C** Iste modus actionis p̄ antiparistastim est: quo niues et grādines fulmina et fulgura: cetero quoq; metheorologicā impressiones. de his Arist. in libris metheo. **C** Nunc autē dicendū qd̄ regio aerea tenet a supficie terre et aquarū vñq; ad ignē regionē. in banc autē regionē ascēdunt de terra et aqua multe exhalationes atq; vapores diuersarū qualitatū: quoq; quidā humidū alii siccū sunt. hoc autē qd̄ sol calore suo subtiliat et erigit bas fumositates: et incorporatis illis eleuat illos in aereā regionem. nō possunt tñ iste fumositates exhalationū aut vaporū surgere vñq; in regionem ignē ad extremitatem abulens. *

Abulensis * De statu animarum. B. iij

Rō qd̄ aer sit frigidior terra.

256

Terra cum actio sit p̄ cōtactum et Arist. 2. de gene. et corruptiōe ge latet aq̄ a fundo sibi p̄pingore si frigidior est aer.

257

258

Duplicē modū calefaciēti et ifrigidā nālē.
Secūdū modus.

Exēplū qd̄ caliditas frigescit.

Virtus vñita fortior est seipso diuisa.

259

2. exemplū.

Ignis aq̄ frigida dispersus vñit calorem et fit vebemētior: et sic iterdū frigiditas calefacit

261

262

263

De statu animarum

9

- ctu nostri dicitur: ergo oportet q̄ sit infra nos. sed regio elemētalis non est infra nos nisi sola terra. oportet ergo vt in infernus in terra sit. Item patet hoc ex greco nomine. nam in greco gehēna aut gehēnon d̄ q̄ nos infernū vocamus. sed gehēna terra p̄funda interpretat. ge enim terra est: nos aut p̄fundū notat. Idē in nomine apparet hebreo: q̄ in infernus in hebreo seol d̄: q̄d in infernū pariter et sepulchrū significat. sed seol aliqd q̄d infra nos est notat. Item p̄ hoc Nu. 16.c. vbi diceret d̄ oathan et abyron quod terra submersit et absortus: subiungit. descendenter viuentes in infernū. ergo infernus in terra erat. alioq̄ n. nō potuissent illuc descendere oathan et abyron. Idē p̄ in Psal. 85.c. cuī d̄ liberasti aiam meā ab inferno inferiori. vbi sine accipias cōpatiuū compatitue sine absolute: necesse est vt ponas in infernus infra nos esse. nā si ponas compatitue op̄z saltē duos infernos esse: et alterū esse inferiorē altero: et tamen vtrūq; infra: ergo infra nos. Item et eo q̄d h̄z Isa. 7.c. cuī d̄ pete tibi signū a dōno deo tuo sive in p̄fundū inferni sive in excelsū supra. vbi Eliā duas distinxit locoz positiones. s. supra et infra. supra dixit esse excelsū: infra dicit eē p̄fundū inferni. Item ne cesset ponit infernū in terra et nō in aere: q̄ p̄cipua pena inferni est ignis. sed in caliginoso aere nō est ignis: ergo nō est ibi infernus. patet antecedens q̄d p̄cipua penales sunt maxime: ergo dēnt fieri fm qualitatē māxime afflictuā. s̄ nulla magis aut eq̄ afflictuā est vt caliditas ignis. op̄z ergo ignem ponit vbi infernus fuerit. Firmus aut adhuc p̄z hoc ex eo q̄d h̄z Matth. 25. iste maledicti in ignem eternū q̄ paratus est diabolo et angelis eius ab origine mudi. ignē igis p̄cipua inferni pena posuit vel magis ipsum tāq̄ totā inferni penā designauit. q̄ s̄ in aere caliginoso nō sit ignis manifestus est: qm̄ regiones elementoz distincte sunt. sed aer caliginosus ē in media aeris regione: q̄ ibi nō ē ignis. Sz fortassis aliq̄ ad hoc r̄idebit dicens q̄ sicut i terra ignē ponim⁹ q̄uis ipsa elemētu et sphera distincta sit ab sp̄hera ignea: et q̄ in infernū in terra ponit in ea ignē collocat: ita in aere caliginoso ignē infernale collocabim⁹. R̄idendum est nō posse stare. nā tūc nullus effectus sequeret de his quos ibi seq̄ scimus. nā si ibi ignis ēēt ponere locū ille calidus esse et valde calidus. ergo nō possent ibi igni grādines et nives q̄ ex magno frigore ḡissant. idem de fulminibus et pluviis et omnibus meteoro. impressionibus. nulla q̄ppe ipsaq; ibi digneret si ponere locū calidus: cuī oiā her̄ fiat p̄ excessum frigoris nimis densantis. locū autē maximī frigoris et cuiuscūq; calorū multis distantēs sunt. aer ergo caliginosus intense frigidus est: imo frigidissimus: et nō est ibi calor alijs igneis: ergo nec infernus. Nūc autē facile r̄ideri potest ad rōnes q̄bus inducebāt q̄ in infernus esset in aere caliginoso. Ad primā cum d̄ q̄ in infernus est in loco vbi qualitates actine afflīctive sunt intēsissime. sed i aere caliginoso frigiditas intēsissima totius vniuersit̄ est: ergo ibi est infernus. Dicendū q̄ ex hoc modo arguēdi potius tr̄ium inducit. nā in inferno nō solū est vna qualitas actīta intensa: sed oēs. sed si ponent in caliginoso aere solū esset ibi intēsa frigiditas et nulla caliditas cuī i caliginoso aere sola frigiditas sit vt idicūt̄ est. ergo oēs pene inferne ēēt vna pena. s. in frigore. q̄d salutē est. Ad sc̄bz rōnem qm̄ arguit de dicto apostoli. s. nō est collectatio aduersus carnē et sanguinē: sed aduersus aereas potestates et sp̄iales nequitiās in celestib⁹. R̄idet q̄ ex hac auēte inducit q̄ demones sint in aere: sed nō sequas q̄ sit infernus in aere: qm̄ demones bipartiti sunt. qdām sunt tentātes: alij autē puniētes et puniti. Pro quo sciendū q̄ ybīcūq; sint demones infernū suū sc̄li portant. i. semp bñt pena quā in inferno habituri erāt. Sed adhuc qdām sunt qui in inferno sunt vbi sūt ase damnatoz: et isti demones puniunt ibi: atq; alabns vt ministri dei penas parāt. bi autē nequaq; nos tentat nec aliquē nō realit aut inceptu ledit: q̄ de carcere illo infernali nō eruit. et isti nō sunt in aere: neq; infernus in quo isti sunt est in aere. alij demones sunt ad tentādum bozes deputati qui bonos et malos tentat: et penas corporales aliaq; nocimēta aliquā

- dō bonis et aliquā malis infernit. Q̄ autē demones nefarios bozes interdum tentat: appareat ex eo q̄d habet Jo. 13.c. cum d̄ de iude. accepta bucella panis ingressus est in eū satanas. s. q̄ posic̄ pene et secretū de manu christi accepit: merito prevaricationis sue diabolus cepit eum tētare acris q̄ ante tētaverat. nec est sensus q̄ intrauerit demon in iuda ad torqueū vel ad loquendū per eum sicut in oblessis a spiritibus imundis vel in arreptiis est q̄d de iuda nibil tale ceditur: sed intravit sortit tētans: et ad nefanda scelerā impel lens. Item demones tentat bonos viros: sicut apparet de beato petro qui tētatus fuit tpe passionis christi ad negandum eum: de quo Mar. 15.c. satanas expedituit te: vt cribraret sicut triticum: sed ego rogati pro te ne deficiat fides tua. fuit tñ petrus tētatus et supatos: q̄ ter christū negavit. Item demones cruciat bozes: sicut patet in oblessis a demonibus et in arreptiis. nam bi a demonibus puniunt. isti demones aliquā bonos viuentes premūt et aliquā malos. de malis patet: vt in egyptiis. nam angeli mali intulerūt plegas egyptiorū q̄ pecatores erant: de quo Psal. 77. misit in eos iram suam immissiones p̄ angelos malos. Q̄ autē demon iterdū bonos viuentes puniat p̄z in iob qui vir bonus erat: vt eum laudat scriptura. satanas in tentauit eum: et inflit oēs penalitēs quas suscepit: vt patet Job. 1. et. 2.c. In hoc autē non differt an bonos vel malos isti demones dōz viūt puniāt: q̄d hoc secreto dei iudicio agitur: cuī satanas ministratio in puniēdo ueniat. isti autē tentantes aut puniētes nō sunt in inferno: sed in aere. et de his loquit̄ apli: cum ait. nō est nobis collectatio aduersus carnem et sanguinem: sed aduersus p̄tates aereas et sp̄iales nequitiās in celestib⁹. manifeste. n. de his loquit̄ cum dicat esse nobis collectationem nō aduersus carnem et sanguinem: sed 5 aereas p̄tates. collectatio autē tentationē et pugnā quādā significat. ergo illi q̄bus nobiscum collectādum est in aere sunt. Alij autē demones sunt in inferno et circa hos nō est nobis collectatio villa q̄r nibil in his rebus agunt. et isti nō vocātur aere potestates s̄ infernales. p̄z ergo q̄ ex hac apli auēte nō infernū esse infernū in aere caliginoso. sed dicendū est eū esse in terra. Hāc autē positionē poete a principio q̄d ignari carbolice fidei tenuerunt. sicut p̄z ex Virgilia na positione in. 6. eneidos. et Seneca idē in tragedia p̄marcius titulus est hercules furens. et Quidi. in. 4. meta mor. et Iuue. satyra. 2. Accedēdū autē magis est ad hoc ad veritatem positionis de inferno: relictio oībus erroībus supra enarratis. Et dicendū q̄d infernus est in terra: et nō in superficie terre: sed intra densitatē terre in sphera et mole eius: et vbi infernus est ponit quedaz vacuitas terre que tenebris crassis plena est. ita q̄ in toto orbe tenebrosoz locus nullus est. et hoc q̄ ad illaz p̄tem inferop̄ nullius de astris radij penetrare p̄n̄t ut illos tacent illam horrēdam tenebram atq; eternaz noctē. nam infernus in remorissimo loco vniuersit̄ est respectu lucis astroz. nam in centro terre est. nullus autē locus a celo distantior est q̄d cētrum mudi. In hoc autē inferno est calor intēsioz q̄ sit in toto vniuerso. nā ibi est ignis magis vrens q̄d in toto orbe: nā est lucens ignis iste: s̄ ut nimia tenebra. et hoc vt cuī p̄ excessu et ineffabilē calorem dānatis dolores intolerabiles iserat: per lucē eis aliqd nō p̄stet oblectamentū. nā lux delectabilis est in oculis n̄t̄. sic ait Salomon: et babel Eccl. c. vlt. dulce lumen: et delectabile in oculis boīum videre sole. Lau sa ēt huius nimie obscuritatis in igne inferni: videt̄ esse ex materia in qua fomentat. ignē n. hūc in pice pabulū suscipe autē. nullus autē ignis nigrior eē poterit q̄d ignis picis et resine. nā totus sumus terribilis esse videf. et de igne nibil penitus hēre videref. nisi calor magnus eius hoc p̄deret. Positio autē hōz rōnabilis satis vīdef. nā in oīb⁹ alijs ignib⁹ h̄z appet. nō. sūt oēs ignes equali lucidi: sed qdām lucidores: alij autē nigriores s̄z dīam cōbustibiliū rep̄. qd̄ ergo manifestat. Item in hoc gebēne loco aqua frigidissima est: in qua q̄dānati sunt affligunt. nā sicut calor nimius pena afflictina est: ita et magna frigiditas. vtrūq; ḡ p̄ cruciatib⁹ ipioz tradi debuit. De his Job. 24.c. trāsibūt ab aquis niuiuz

293

294

295

Demones affligunt et bonos et malos. p̄mū p̄z i iob sc̄m in plāgīs egyptiorū vt p̄z psal. 77. affligūt et demones obcessos et arreptiōis.

Infernū i terra etiā poete posuerunt.

Ubi sit infernū s̄z vītatem relictis opinionibus.

Infernū ē i cētro terre vbi tenebre crassissime cuī lumē astroz illuc n̄ penetrat et nullus locus sit a celo re motioz.

299

Lux d̄ se delecta bilis est.

301

302

303

Abulensis

- De terremotib
bona dicta.

317 Terremot⁹ cā
ex inclusis yelop
spiritib⁹ fortifi-
catis p terrestres
exhalatores et
bstib⁹ exitum.

318 Prima cā q̄ res
cilia patias ter-
motus trebros.

319 Secunda causa.

320 Virgiliius aut po-
tat ethna eē os i
fernī: aut se puta
re ostēdit vt plā
cti auctori.

321 Lapis siciliā p ci-
tra et ultra phaz
et ita cāpania est
sicilia.

322 Inferni os i eth-
na monte siciliæ
vulgus esse op-
natur.

323

324

325
Ethnei montis ignis cām antīq aut nō cognouerūt aut non assīgnauerunt.

326
Ethnei mōtis et reliquo aptio causa vel ex terremoto vel ex cōtinua cōbustiōe ignis inclusorū i terra: et flāmatio vo et mā sulphurea dō facili cōbu sibili et spiritib⁹ aerislectatib⁹ in tra concavitates terre vī qz ad in flāmas ionem.

327

328
Basus magi p se satyri i vesu uio cōbustus est vī empedocles i eis.

329
Ignis boz mon tū ardenti; tā diu durabūt quā diu durabit mā cōbustibilis: dein decessabit cōbu sto sulphure exi lente in eis.

330
Aque calide bal neoz ideo feruēt q: trāseūt p loca sulphurea et igni ta et si mā sulphurea maria fuerit scaturiūt aq̄ fer uites si exigua te pide.

Rō q̄re biat⁹ ar dentiū montium non sint ora ille ni.

331
Ignis inferni sēp q̄l le bī nec icē die et remittit ne dñatorūz suppli cia minuante: si ḡ terre biat⁹ ardē tētēnt ora inferni

ritam venit immortalis haberit. domi cupit empedocles ardenter frigidus ethnam influit: sic ius liceatq; peri re poetis. Expositionibus igit⁹ et argumentis antiquoꝝ non p; qd sit eructatio ethne montis: aut et qua pcedat causa. et an inferni ruptura sit vel aliquid alterum. Dicendum tū rationabiliter videt⁹ et fm solidā satis veritatem: ethnam montez talias similes ptes ru pte terre erestantes flāmas: non esse ora inferni nec illos eructatos ignes de inferno venire vllatenus: sed naturaliter causant hec rupture: ex terremoto dissoluēte et aperiente: sicut in alijs locis terre multis factū patet. et in quibusdam eorum post clausa est terra: in alijs autem manit aperta: aut perius in his aperture sūt facte sine vlo terremoto solo igne interius comburentē et dissolvente partes terre: q̄ iousq; ad superficiem telluris peruenierit: et tunc voraginem magnaz in terra fieri necesse est. Laesa autem eructationis flāmarū in locis istis est: q̄ in eis est multa sulphurea materia que est de maxime velociter inflāmabilibus. sicut patet i nūtrimenti ignium: q̄ cum ignem levem scintillantez ex cussim de lapide in combustum pannum suscipere voluntus: non reperiuntur materiam ita leviter inflāmabiliem que ab illo inflāmet: nisi partē papiri sulphure li niamus: quibus faciliter ignis incenditur. In his ēt terre hiatibus concatenatiōib⁹: qz aerei spūs sunt: q̄ cum interdum cōmoti collidantur: ad sulphureā mām ipsa ex concusione naturaliter calefit. et qz velociter inflāmabilis est ocios inflāmatur: et tunc magna pars sulphuree materie tremari incipit: et flāme cōbustiōis per rupturas efflant. sit aut hoc specialiter in ethna monte qz ibi multa sulphurea materia est. Preter hanc tū montis voraginem sunt alijs hiatus terre ex gbus flamme prodeunt. sicut est mons vulcanus in eadem sūlorum terra: est etiam mons vesuvius in campania de quo crebro ignis eructationes sunt. nam ibi basus poeta: per se satyri magister combustus est sicut empedocles in mōte ethna. de hoc dicit Boe. de o. lib. 1. metro. 4. qd incipit q̄s q̄s cōposito serenus eno. in quo sentire se innuit ibi in ferni os nullum esse: sed cavautes ibi multas esse in gbus ventoz spūs latentes: et cauer nositates ille sulphure plene sunt: vbi ex cōfusione venoz ad sulphureā mām ipsa inflāmat: atq; flāme pdeunt: et quādū durauerit crematio illius sulphuree māe: durabit flāmarū eructatio. deinde deficiente mā cōbustibili flāme resident. sic. a. ait ibidem. aut quotiens ruptio vagus caminis torquet sumicos vesuvius ignes. s. n. infernī ora illa crederet: eēt facta directe ora ab infinitis gebēnē sedibus pueniēta p̄ que ignis ille gebēnalis spiraret. sed nō semp p̄ eādem ptem spirat: sed vī cit esse varios caminos. i. clibanos vel fornaces in qb⁹ ignis sit: et p̄ de oib⁹ istis interdū fiant eructationes qd est esse caminos varios q̄ multi sunt. mons aut est qz nō semp eisdem pribus flāmas erestuant: sed ex gbus dam nūc: postea vo ex alijs nullo obseruato ordine. Lōditiones aut sulphuree māe q̄tuz ad hoc q̄ in terre cauernis sit: et q̄ cito inflāmabilis est: et flāmet ex levi cōfusione: patet adhuc amplius in cōfusione aquaz bal neoz. nā aque balneoz calide ac pene feruētes de ipsa sua scaturigine manāt. qd iuxta Aristo. doctrinā et alio rū p̄boz ideo evenit: qz loca p̄ que ignis ille trāseūt sulphurea sūt: ex cōfusione inflāmat sulphur et ardēs aq̄s calefacit. et fm q̄ fuerit maior abūdātia sulphuree māe in aliquo loco scaturiginis fontiū: erūt aque idē ore calidiores. ex quo accedit qdām balnea calida nimis esse: alia aut tepida sunt. Tē p̄bae adhuc solidius hiatus mōtis ethne et vulcani sūlcoz: et vesuvius mōtis cāpani ci aliorūq; similiū locoz nō esse gebēnē ora: nec ignē illum de inferno eructare. nā si de inferno ignis eructaret aut semp eructaret aut nūc. Sed hoc fallū est qz aliqui eructat: et non semp ergo nō est ignis ille de inferno efflatus. nūtia p; qz ignis inferni semp eodē mō ardet: et in eodē gradu calidus est ne vnoꝝ vānati refrigētiū vllūbūt vel quouismodo ab aliqua pena solunt. si ignis gebēnē sufficeret semel ad tāfū: et ab ipso centro terre p̄tingeret vlsq; ad superficiem terre: et sup ea eruget: tū equalis semp ipse sit: semp in eodē gradu super

terrā eructaret. si hoc falsū est: qz aliquo tpe iste eructationes sūt: alio aut tpe fieri nequeūt aut nō sūnt. nō est ignis iste ab inferna efflatus sede. Ad hoc fortassis quisq; r̄sdebit: illum esse tartareū ignem sed non semp eructari: qz non eructat nāliter sed ad maloz punitiōē: ideo deus aliquo tpe hanc eructationē patitur aut potius inbet et efficit vī malī torqueant: semp tū nō efficit: qz maloz punitio ab illo igne semp necessaria nō est. Huic aut r̄sidentum est q̄ stare nequit. nā si iste eructationes igniū diuino natū et igne inferni ad punitiōes hoīum peccatorū fierent: sicut ignis egressus est de altari holocaustoz et combussit nadab et abīn filios aaron in sacerdotio suo errantes q̄ obtulerūt ignē alie num vī bī Levi. 10.c. et ignis egressus a oīo cōbussit ducentos qnūq; viros qui insurgeōt 5 moysi et aaron afferebant thura corā oīo vī p; Nu. 16.c. nun q̄ esset aliqua ignis: eructatio taliū nisi q̄n aliqui viri peccatores crenarent: aut aialia eoz deuoziaret vel fructus terre dissiparet. Sed hec falsa sunt. nā interdū pata flāmarū estuatio fit: ita vī cū in ipsoz montium verticibus emicuerit ad inferiora et plana nō descēdat. non ergo sunt iste inflāmationes a deo illas specialiter faciēte: nec ab inferna sede ignes illi eructat. Alijs aut aliter hoc pbare conabit. s. q̄ iste igniū eructationes ab inferis nō sūt. nā si p̄ has voraginiēs mōtūs infernaliis ignis erūpet: ille esset totali obscurus et piceus ipso tērō sumo nigror: qz ignis gehēne hmōi est: cū piceaz māz in somenaz hēat: et vī vānati nō luceat vī supra dictum est. Sed ignis qui per ethnei atq; vulcani mōtis aliorūq; hiatus erūpit lucidus est: sicut iste ignis qui apud nos est ergo non est ab inferna ortus sede. Ad hoc dicendum est hinc nihil induci. nā dato q̄ iste voraginiēs gehēne ora essent: ignisq; eructans de stigis erumperet locis: poterat esse ita lucidus sicut est. nam ignis est magis aut minus lucidus fm q̄ pabuluz eius est dispositum fm nām ad cauandū maiorem incēm in ipso igne vel minorē: cum nihil aliud sit ignis flāma quā nos spicimus: nisi fumus inflāmatus. et qzq ignis iste ab origine obscur⁹ sit iuxta cōditionē māe picee quā in inferno p̄ somentu bīz: cum erūperet ad terre sup ficien̄ trāfens per cavautes cauernosas terre: innētā mām sulphuream inflāmaret: atq; ex eadē causata flāma lucida esset iuxta sulphuris cōditionē. nihil ergo ratio ista p̄bat de eo qd intendit. Hoc tū nō obstante manet cōclusum ex supiori rōne: foramina ethnei mōtis qui alio nomine mons gibelus dicit et vulcani atq; vesuvius aliorūq; huiusmodi locoz rupturas non esse infernī ora: nec per ea vaporem igneū et inferna sede exhalare. Sed adhuc alijs arguet ex p̄dictis fundamētis: dicens q̄ ista sunt ora infernī: et ignis ille inde erumperet. Et quādo dicebatur supra arguendo q̄ ignis infernī aut semper eriret per illas aperturas: aut nunq; diceretur q̄ ignis inferni nunq; ad hoc sufficit vī erat per terre voraginem: sed ipse accedit vlsq; ad aliquam partem grossicie terre: et ad hanc semper pertingit regulariter. ibi autem inuenit materialē sulphureaz quā inflāmans maior efficitur: et pertingere potest vlsq; ad superficiem terre: et sic ignis inferni erumpit per rupturas ethnei mōtis et aliorū montium: qz qz ipse p̄ se ad eundū sufficere non valeat: tamen cum maior si at ex inflāmatione sulphuree materie quam in medio inuenit: pertingit ad emicandum super terre superficiem. Ad hoc dicendum q̄ non potest stare: nam posito isto casu necesse erat vī ignis ethnei mōtis et vulcani atq; aliorū semper erumperet: aut postquaz semel erumperet deſiſſet: nunquam amplius erumperet. sed hoc est fallū. ergo nec sic ponī potest q̄ iste ignis in inferno eruptat. Consequentia patet qz cum ignis infernī fm istum modum ponatur accedere vlsq; ad aliquam partem grossicie terre: et non vlsq; ad superficiem: crenaret sulphur quod ibi esset: et totum quod in medio est per quod ille ignis erumpit ad superficiem terre: qz ignis possit in aliqua materia combustibili in cendit non extinguit quousq; illa totaliter erusta sit: nisi ab aliquo extinguitur: et sic si aliqua materia esset in illo spiraculo infernali voraginis sulphurea cōbu-

ant sp̄ euomerēt flāmas aut nūc.

332
Obiectio 3 rō- ne supradictā.

333
R̄silio ad obie- ctiōem.

334
Ignis ethneus et relig filii si forēt ad puniētēz ma- loz nūc eructa- rent nisi ad com burēdos malos et eoz bona. Rō alia ad id: non fm mētēs auctoris.

335

336
R̄silio ad rōne nō idūctā: nō ex mente auctoris.

337
Flāma nūc aliud est nisi sum⁹ ardēs.

Obiectio alia 3 siām auctoris.

338
Obiectio q̄ bia- tus ardēs sunt ora infernī.

339
R̄silio auctoris ad obiectiōem.

340
Lauſa quare nō eodē loco inflā-

Index

mane isti bia? e qz sūt diuerse
ocuitates plene sulphure quarū
modo inflāmat yna modo alia.

stibilis illa non cessaret cōbur i: quousq; cōbusta esset.
cum vo semel combusta esset nihil maneret qd cōburi
posset. Ideo non posset erutige ignis inferni vterius
per illud os: sed falsum est qz frequenter: et inter pollate
igni eructationes fiant ergo nō est inferni os: nec vo
rago ignis erupens sed modus quo hoc fit est: qz mons
gl̄bet horum multas ocuitates sulphure plenas bz: et
inflāmas sulphur in aliqua eaz: et dum illa cōcussio du
raverit ardēt sulphur et fuit eructationes igniuz: et qzqz
vnus concenitatis nūc sulphur ardeat: postea alterius
concentratias inflāmabitur sulphur et fieri eructatio: et sic
non semp in eodem loco montis fient ignium incēfio
nes. Et hoc est qd significat Boe. in metro. 4. libri p
mi de oſola. preallegato cum ait aut quoties rupis ya
cunt caminis torqueſ ſumifocis yleſtus ignes. qz di
cit vacuum esse yleſtus in caminis suis ergo nō semp
in eodem loco ardēt: sed nunc in yna parte nunc anteſ
in alia. Pater igif ex supradictis qualiter ethnei mō
tis vorago infernar ſedūm apertura non fit: nec ignis
inde eructans de inferno erumpit. ſic aut in alijs locis
ſimilium eruptionum patet: ynde tales igniuz fiant eru
ctiones et ppter quid. Cum autē populus dicit qz
audiuunt voces aiarū gementiam in voragine ethne
montis. dicendū qz populus plura fingit qz poete: et ma
gis adhuc poetis qz populo credendum est: qz poete sci
unt qd fingunt: populus aut qz dicit ignorat. Iuxta
exigentiam propositae questionis. San post mortem aia
bus aliqua supplicia vel gaudia ſint plene ſatisfactum
non est: qn plura adhuc dicenda manent qz dicta ſint
et si illa breuiter transcurramus cum de sola inferno p
ositione et de hac adhuc ſemiplene dictu: est. De alijs
autem aut gaudioz aut supplicioz locis quid ſin p̄biāz
dici poſſit et quid poete teneant. quid ēt ſacra catholi
coz poſſit tradat maioris adhuc inquisitionis ſunt. de
quibus fortassis als dicendi locus erit.

Choni Alphonsi Thostati yliffima repeti
tio de ſtatu aiaruz post hanc yta
bic fauſtū ſorū finem.

Index operis.

Accidentis ynum numero non potest esse in diuerſis
ſubiectis: nec ſimil nec ſuccesſive. ſic nec anima in di
uerſis corporibus. **N**umero. 132.
Accidentia ēt ſi poſſent migrare de ſubiecto in ſubiectū
tū non informareti niſi ynum ſubiectum. **n**. 133.
Accidentia hostie poſt confeſcationem ſunt in aere: ſed
ſed non inforamt aerem. **n**. 134.
Achilles theridis de: et pelei theſſali filius d. **n**. 14.
Act̄ huāni ſiue bōi ſint ſiue malī ſi vēnt eē iſpmati. **n**. 55.
Act̄ ſol' et nō enī i actu dat eē alteri ex. 2. d. aia. **n**. 110.
Actus pōt actuare non qd est in actu: nam actuans et qd
actuatur faciunt ynu: per ſe ſimpliciter. **n**. 111.
Actio agentiaz naturalium in equali gradu in mā eque
diſpoſita ſemp est equalis. ſed ſi agētia ſunt graduū in
equalium actio erit inequalis. **n**. 305.
Actuabile non pōt eſſe per ſe ſuſtens. **n**. 113.
Aeneas deo veneris: et anchise troiani fili' phibet. **n**. 213.
Aer accidentaliter frigidior est qz aqua: cu: niues et gradi
nes in aere geniti frigidiores ſint qz aqua. **n**. 250.
Aer ſicut eſt frigidior per comparationem ad aquaz: ita
eſt frigidior per comparationem ad terram: per easde
rationes et alias. **n**. 255.
Aer ex nāli cōplexione nullā frigiditatē bz. **n**. 257.
Aer tenet a ſuperficie aque et terre vſqz ad ſuperficiem
ignis: in aere aut eleuātur exhalationes ſicce et humide
virtute ſolis. **n**. 262.
Aerea regio trifariā diuidit vel i tria interſtitia. **n**. 274.
Agentis liberi nulla nāli ratio assignari pōt: nec dei igi
tur: niſi ex reuelatione. **n**. 52.
Agentia naturalia in inferno nō tātu puniūt quantū pu
nitina ſunt: ſed pro voluntate dei. **n**. 308.
Anemos grece latine ventum ſignificat. **n**. 32.
Angelus potest eſſe diſtinuit in aliquo loco: tamē non

- poteſt informare corpus: qz habet compleatum eſſe ſpe
cificum per ſe. **n**. 108.
Angelus pōt eſſe in corpore tāqz motor illius. **n**. 220.
Anima mortalie eſt ſi ſit armonia vel cor vel cerebrum
vel ſanguis vel aer et ſimilia. **n**. 30.
Anima poſt mortem corporis ſemp intelligit: cam nullo
carnis impediamento grauetur. **n**. 43.
Aia ſepata nō fatigaf itelligēdo cu: ſit pp organa. **n**. 45.
Aia cum ſemp intelligat: ſi intelligit bonū delectat neceſ
ſario: ſi malum neceſſario triftatur. **n**. 46.
Anima pythagore dicit ſuſte primo in enſorbo: deinde
in homero: mor in cygno: tum in pauonez: in pythago
ra: et demum in ennio. **n**. 103.
Anima humana adueniens corpori nondum animato
vai ei eſſe hominis. **n**. 118.
Anima pōt poni diuina ſtute in aliquo corpore diſtin
tive: et forte vt moeat illud ſi ſit tāte potētie. **n**. 121.
Aia humana nequit informare lapides et ſi forma ſub
ſtantialis lapidis deſtrueret: qz duritia: frigiditas: et in
diſtinctio organorum in lapide repugnant armonie re
quiſite ad ynionem anime. **n**. 124.
Anima non pōt migrare de corpore in corpus: qz diſpo
ſitiones armonicas non reperit niſi in corpore ſibi de
terminato. **n**. 125.
Anima recipit ynitatem individualē ex ynione quaz
habet ad materiam ſignatam. **n**. 126.
Anima eſſet plures anime: ſi poſſet ymiri cum pluribus
corporibus. **n**. 129.
Anima ſola vel corpus ſolum non contineſt totam eſſen
tiam compoſiti. **n**. 139.
Aia bī petri nō eſt bītū petrus cu: careat corpe. **n**. 140.
Aia recipit vt ſit yna per ynibilitatē quam habet ad cor
pus ſignatam. **n**. 142.
Aia ſcipit idividuationē ab ynibilitate ad corp'. **n**. 144.
Aia ſi non pōt migrare de corporibus in corpora huma
na: multominus migrabit in corpora brutoz. **n**. 159.
Aia humana regrit debitā materie quātitatē. **n**. 161.
Anima hominis habet diuerſas operationes vegetati
tas et ſenſitivas ab animabus brutorum que ſunt ope
rationes organice. **n**. 166.
Anima plures bīs potentias organicas nequit introda
ci in corpus patiōz organoz qz eēt ocoſa. **n**. 167.
Anima ſi non requireret organa ſibi diſpoſita: ita poſſet
informare lapidē ſicut hominem. **n**. 168.
Anima bestiaz poſſet informare corpus humana: ſi aia
hominis poſſet informare corpus bestiarum: cum non
ſit maior ratio. **n**. 169.
Anima humana eſt forma ſpecifica diſtincta ab alijs for
mis ſpecificis. **n**. 176.
Anima petri ſi informaret corpus pauli: nec efficeret pe
trum nec paulum ſed nouum hominem. **n**. 177.
Anima non compleſ totum eſſe in cōpoſito: ſed aia et cor
pus contra platonem in exioco. **n**. 178.
Anima patris que extiterat in corpore brutali inde egre
diente filius comedens corpus illud non comedet car
nes patris. **n**. 180.
Animam quidam p̄blosophi armoniam eſſe credide
ront: et aristoteles poeta. **n**. 28.
Aiam quidam cor aſſeruerūt: aut cerebrum: aut ſangu
inem: aut aerem: et ſimilia. **n**. 29.
Aiam quidam aerem mollem spiratum et respiratum cre
diderunt ex eo qz mortui non ſpirant. **n**. 31.
Anime manent poſt mortem et eis diſtributor premiorū
eſt datus. **n**. 12.
Anime immortalitatem negantes negant et premia eius
poſt mortem. **n**. 22.
Anime immortalitas a cicerone in primo tusculanarum
questionū affiſmator ſuſtentionis nō rōne nāli. **n**. 33.
Anime poſt hanc vitam habent retributionem eoz que
geſſerunt in corpore: et hoc ratione naturali. **n**. 34.
Anime poſt mortem corporum letantor aut triftantur: et
hoc rōne nāli ſi eaz concedit immortalitas. **n**. 36.
Anime cu: imortales ſint: ſi poſt morte aſſequunt bonus
letantur: ſi malū triftantur: cu: ſit in eis volūta. **n**. 40.
Aie exute corporibus intellective ſunt et volūtive. **n**. 41.
Anime fatigatio fit propter organa. **n**. 46.

Anime ſtatus

- Animus statim post vitam hanc inquisitio multis politiis
epis aristotelis reprobabat. nu. 57.
Animus bonorum si immortales sunt necessario sibi bonum in
telligent: animus malorum econtra. nu. 71.
Animus de sanctorum magis sibi ipsius consuetum est vi-
entes. nu. 78.
Animus bonorum cum in eternum maneat et in eternum
se ipsas et sua bene facta intelligent: in eternum le-
tantur. nu. 79.
Animus malorum cum semper intelligent semper conuictus
sibi: semper sua male facta maneat: semper dolent in
consolabilitate. nu. 80.
Animus malorum magis dolent separate est conjuncte:
quia in cōjunctis sunt passiones quibus impeditur do-
lor: in separatis non. nu. 81.
Animus malorum non habent in sua potestate non intelli-
gere vel non recordari sua scelera. nu. 83.
Animus malorum desiderant mori pre doloribus: et hoc
naturaliter. nu. 84.
Animus a corporibus separatenon possunt vivi nisi cu-
bis que reliquerunt. nu. 104.
Aie humana si differrent seipso differrent spē. nu. 127.
Animus cum permaneant post mortem nec sint infinite vi-
goze: necessario sunt in aliquibus locis: et hoc ratio-
ne naturali. nu. 181.
Animus sūt diffinitive in loco nō circumscribuntur. nu. 182.
Animus sūt virgilium purgantur aut aqua: aut aere: aut
igni: deinde mittuntur in elisium. nu. 189.
Animus sūt virgilium mille annis in elisio commorare du-
cuntur a deo ad leticum annum: deinde mittuntur ad
corpora. nu. 190.
Animus in elisio constitutus sūt poetas totalē puritate nō
habebant: nisi ibi mansissent per mille annos. quod nō
est dicendum de paradiſo quem ponunt catholici. ideo
campi nō sunt paradiſos. nu. 197.
Animus de penis ad elisium translate nō semper ibi ma-
nent iuxta virgilium: sed tenuo revertuntur in corpora:
quod de vero paradiſo dici nequit. nu. 198.
Animus in astra translate iuxta poetas amplius in corpo-
ra non revertuntur. nu. 220.
Animus cui in pluribus locis peccauerint: nequeunt in plu-
ribus locis eternali simul puniri. bona dicta. nu. 232.
Animus nō possunt eternali puniri modo in uno modo
in alio loco quod implicat. nu. 234.
Animus quedam damnata vel in terra vel in aqua vel in
aere cruciantur: non regulariter sed ad correctionem
viuorum. nu. 236.
Animarum prematio et punitio ex solo dei arbitrio de-
pendet. nu. 51.
Animarum immortalitate concessa: non constat natura-
liter eas vel pro peccatis latum affligi: vel pro recte fa-
ctis tantum letari. nu. 68.
Animus malarum dolor vehementior est quam mors. pul-
chra dicta. nu. 82.
Animarum libertas in cogitando aliquid vel non cogi-
tando nō est maior post mortem quam in vita. nu. 87.
Animarum duo receptacula colliguntur ex poetis: purga-
torium et paradiſus. nu. 193.
Animarum tria sunt principalia receptacula catholice. sc.
gebena: purgatorium: et paradiſus. nu. 229.
Animabus coicatio nulla est: sed sibi ipsius vacat. nu. 89.
Animas suis corporibus reuniri nec est necessarium nec
inconveniens in philosophia. nu. 105.
Animas catholici diffinitive ponunt alligatas igni in-
fernali. nu. 122.
Animas in astris esse catholice positione dissentit. nu. 187.
Animo ad magna ardoribus omnia cedunt. nu. 5.
Animalia bruta prudentia nō habent veram prudentiam
iudicatiuam de bonis et malis acibus: sed poterū pui-
ficiam ad vitam sine nature solertiam. nu. 173.
Aqua si esset frigidior aere: frigidior esset in medio ubi
nō possit alteri elementū quam in extremis. nu. 252.
Aqua frigidior est in superficie quam in medio: cum hyeme
pisces petant ima. nu. 253.
Aque calide balneorum ideo servent: quia transirent per
loca sulphurea et ignita: et si materia sulphurea maxima
fuerit: scaturiret aqua fervens: si exigua tepide. nu. 330.
Aristoteles de penis aut gaudijs animarum separatarū
nullam mentionem fecit. nu. 48.
Aristoteles tacuit de statu animarum separatarum: non
negligientia nec inadvertentia sed consulto. nu. 49.
Aristoteles non potuit ostendere statum animarum post
hanc vitam demonstrationibus sicut ostendit cetera:
ideo subtilius. nu. 50.
Aristoteles etiam si ei renelata fuisset animarum mer-
ces vel prophetis credidisset: nunquam tamen in libris na-
turalibus posuisset. nu. 53.
Aristoteles scriptis ea que manifestis rationibus ostendit
possunt. nu. 54.
Aristoteles tacuit animarum statum: etiam si demonstra-
re potuisse: quia omnibus politiis illius temporis no-
cessit. nu. 56.
Aristoteles posuit animam esse maiorem et nobiliorum
hominis partem. nu. 59.
Aristoteles solos viventes posuit beatos: de mortuis
nihil dixit. nu. 67.
Aristoteles in capite illo primi ethicorum pronepotum
autem et ceteris videtur sentire ut ex verbis eius colligi po-
test: animas peccatrices post hanc vitam tristari: et recte
viventes delectari. nu. 69.
Auctor per poeticas fictiones suam magistrorum laurea-
tionem ponit. nu. 4.
Auctoritas apostoli ad Ephesios. 6. capi. videtur po-
nere infernum in aere: cum appellat demones aeras
potestates. nu. 277.
Auctoritas Iohannis. 13. ponentis satanam intrasse in
studam: non est intelligenda quod obsessus fuerit a diabo-
lo vel arreptus: sed intravit satanas ad eum fortius im-
pellendum in proditionem. nu. 294.
Celsus magister per se satyrici in vesuvio combustus
est: et empedocles in eterna. nu. 328.
Beautitudinem animarum Celsus posuit in celestis glo-
bi et elementorum speculacionem: catholici in sola di-
vina visione. nu. 225.
Boni magis delectantur cum sunt solitarii quam cum sunt
sociati: et hoc est quod vocat Aristoteles conuincere si-
bi ipsi. nu. 74.
Bonum sua presentia letitiam causat: absentia vero tri-
stiam. nu. 42.
Bona vel mala que sunt post hanc vitam maiora sunt
quam huic vite: et ibi pulchra dicta. nu. 58.
Celsus et archas filius in duas personas conuersi signa
sunt septentrionalia in celo. nu. 217.
Celsitas infrigidat: et frigiditas calefacit interdum: et
hoc naturaliter: et quomodo hoc fiat. nu. 258.
Celsida huius calefacient quantum est de se naturaliter: ta-
men aliquando infrigidantur per antiparastismus cum
caliditas agit in frigiditate: et frigiditas vnitur ut ma-
gis resistat: et ex illa unitione fit maior: et virtus unita
fortior si scipla dispersa. idem est de tribus reliquo
qualitatibus primis. nu. 258.
Duplex modus calefacientis et infrigidandi naturaliter. sc.
directe: et per antiparastismus. nu. 258.
Calor intensissimus in elemento ignis est. nu. 238.
Lansia quare non eodem loco in eterna inflammantur
isti biatus: est quia sunt diuersae concavitates plene sul-
phure: quaque modo inflammas una modo alia. nu. 340.
Celum platonici quidam ex substantia ignea: et stellas ke-
ue planetas ex igne purissimo constare crediderunt: mar-
teque in his ignem vivacissimum et celum eius flegeton
tem appellaverunt. nu. 241.
Celum esset corruptibile si foret elementum aut elemen-
tarum. nu. 245.
Lelestia corpora non est nature ignea iuxta aristotelem
et omnes peripateticos: qui in primo celi probant quod
preter quatuor elementa est videntur: unum tertium cor-
Abulensis * De statu animarum. L

3nder

pus similes quod est ceterum.	nu. 243.	Epicurus dicit non reperi deum sed Augusti. 19. de ciuitate dei.	
Corpus in quo anima esset non per informationem sed per existentiam pure resieret.	nu. 136.	Error est credere que poete gentiles fabulantur vel que sapientes eorum de diis dicunt. num. 221.	
Corpora bestiarum haberent easdem operationes cui corporibus hominum si informarentur animabas humanis.	nu. 172.	Error est credere animas eternas supplicijs traditas ibi puniri ubi deliquerunt. nu. 231.	
C Deus non est agens a necessitate sed a voluntate. nu. 8.		Error francisci de maronis ponentis in. 4. circa finem qd deus claudet post vieni iudicij montem gibellum: id est ethnam: et alia foramina inferni: intelligendo qd mons gibellus sive ethna sit foramen inferni. nu. 322.	
Deus potest ponere animam unius in corpore alterius: tamen non informabit illud nec oabit esse. nu. 107.		Esse in compositis accipitur a materia et forma: cu ytrum qd sit pars essentialis. nu. 138.	
Deum negantes negare oportet et premia si ap. num. 23.		Ethna et reliqua loca ardentina: non sunt ostia inferorum. num. 310.	
Deum esse philosophia probat duodecimo metaphysice.	num. 26.	Ethnei montis ignium causam antiqui aut non cognoverant aut non assignauerunt. nu. 325.	
Deum esse via naturali cognosci potest: et invisibilia dei per visibilia. nu. 27.		Ethnei montis et reliquorum apertio causatur vel ex terremota vel ex continua commixtione ignium inclusorum in terra: inflammatio vero ex materia sulphurea ex facilis combustibili et spiritibus aeris lucantibus intra concavitates terre usque ad inflammacionem. num. 326.	
Dij selecti dicebantur quorum uterque parens erat deus.	num. 204.	Exhalationes terre vel aquae namque attingunt ignem regiom. nu. 263.	
Dij rustici quidam in celo ponuntur: quidam in celo non sunt sed venient: quidam nec sunt nec venient. num. 218.		Ethnei montis diversi habitus quare non eodem loco semper inflammatur et apparent. vide in dictione Lauta.	
Deorum gentilium triplex genus. nam alijs selecti: alijs semidei: alijs rustici dicuntur. et bona dicta. nu. 203.		Exhalationes cum tantum eleuentur quantum radis reflexi resultant: estate nimium eleuantur: cum et ipsi subtiores sint et radis reflexi potentiores ob solis propinquitatem. hyeme parvus cum sint ponderose et radis reflexi debiles. nu. 273.	
Demones qui angeli sunt naturam sunt: sed ex malitia demones vel diaboli appellati in inferno sunt ad animas cruciandas.	nu. 230.	Exemplum qd radius reflexus sit: apparet in vase pleno aqua ad solem: cuius radius reflexus percutit loca intacta a radiis solis. nu. 271.	
Demones bipartiti sunt: quidam sunt tentantes et afflentes et bonos et malos pro diuino arbitrio: qui in inferno non sunt sed in aere: tamen infernas penas semper secum portant: alijs sunt punientes et puniti qui in inferno manentes nunquam ercent sed puniunt animas et puniuntur: et paulus appellat demones tentantes aeras potestates.	nu. 292.	C Felix vivens parvo infortunio non mouetur sed magno. num. 14.	
Demones tentare nefarios homines patet auctoritate Joan. 13. dicentis in iudicium accepta bucella panis satthanam irruisse.	nu. 293.	Felices mortui mouentur his tammodo que paulo post obitum suum amicis viventibus acciderunt ut vult philosophus. num. 16.	
Demones tentant bonos exemplo beati Petri tentati ad negandum christum et superati ut patet Mar. decimoquinto.	nu. 295.	Selicitas est omnium humanorum agibilium principiam finale et motinum. num. 9.	
Demones affligunt et bonos et malos. primum patet in iob: secundum in plagis egyptiorum ut patet psalmo septuagesimo septimo. affligunt etiam demones obsessos et arreptitos.	nu. 296.	Selicitas est operatio summa optimam virtutem in virtute perfecta. num. 11.	
Diagoras an deus esset dubitauit. vide laertium et vale rim libro primo.	nu. 24.	Selicitas mortuorum ex infortunio parvo viventium non mutatur: sed ex magno summa philosophum. num. 15.	
Dolos causatus in anima ex continua memoria scelerum commissorum non potest non esse continuus.	nu. 86.	Selicitas vel infelicitas de qua philosophus querit non possit defunctis auferri bono vel malo pronepotuz intelligenda est de ea quaz habuerunt defuncti dum vivuerent.	num. 66.
Elementalia corpora corruptibilia sunt et summa partem et summa totum: elementa vero cum sint corruptibilia summa partem: non corrumpuntur summa totum quia sunt partes principales vniuersi.	nu. 244.	Sedes catholica de animarum statu: etiam si lumen divine revelationis auferatur: magis consentit ratione naturali quod omnes poetarum et philosophorum opiniones.	nu. 227.
Elementorum regiones distincte sunt ubi elementa in propria materia conseruantur.	nu. 287.	Flamma nihil aliud est nisi fumus ardens. nu. 337.	
Eliisis campi quos ponunt poete nomine paradisi possunt appellari.	nu. 196.	Forma requirit dispositionem in materia in qua debet suscipi.	nu. 160.
Ennius primus inter latinos poetas posuit animarum transmigrationem.	nu. 100.	Forma quelibet specifica requirit propriam figuracionem in materia.	nu. 163.
Ennius tempore africani superioris fuit rome: et dixit se habuisse animam homeri et pythagore.	nu. 101.	Forma specifica requirit qualitates proprias in materia.	nu. 164.
Ennius ut se magnum poetam esse iactaret dixit se accepisse animam homeri.	nu. 154.	Forma est principium cuiuslibet operationis. nu. 170.	
Empedocles aggregetus volens inquirere causas eruationis ignium montis ethnei: dum propius accederet a flamma et fumo suffocatus est.	nu. 323.	Forma est que dat esse materie et actualitatem ad certam speciem.	nu. 175.
Empedoclem horatius falso taxat: qd ut videretur deus coram populo nudatus infligerit in ignes ethneos. hoc in arte poetica.	nu. 324.	Forme accidentales distinguuntur numero per subiecta in quibus sunt.	nu. 131.
Ens in actu non dat esse formaliter alteri: quod tu non fieret enim ens sed duo entia.	nu. 112.	Fortune quedam magne sunt ita qd vite mutationem faciunt: quedam sunt parte et non faciunt.	nu. 13.
Ens in actu si debet actuare oportet ut fiat non ens in actu perfecto neque subsistat.	nu. 114.	Frigus intensissimum est in aerea regione in aere caliginoso: et quomodo.	nu. 239.
Ens actuans non est in actu: sed actus sive perfectio et ipsius quod sit.	nu. 115.	Frigoris principatus summa naturam est in aereo elemento.	nu. 249.
Entia in actu totali et completo non possunt dare esse in trinsecum alteri.	nu. 109.	Frigiditas intensissima possibilis in tota terram naturam	nu. 250.

- est in aere caliginoso non ex natura aeris: cum sit calida et humida: sed per antiparistam: et ibi bona dicta.
Frigiditas plerumque facit ut membra maxime frigida igni applicata a reliquo corpore separantur: cum sit maria constrictio partium frigidarum: et est proprium frigiditatis mariae si a caliditate impugnatur. num. 259.
- Fumositas terree cum gravitatis aliquid habeat: loca sume levitatis ut sunt spheera ignis et supraea aeris superficies nunc habent. num. 264.
- Fumositas terre cum aut humide sint aut sicce et frigide: loca sume caliditatis non possunt suscipere: nam terra non se compatiuntur in eodem loco. num. 265.
- Fumositas cum sint impuritates elementorum et marime terre: ignem et igni vicina effugiant quia est impuritatem consumptor: et quelibet res seipsum conseruat quantum potest. num. 266.
- Surie tres quas poete apud inferos ponunt: sunt malorum preteritorum memoria: presentium cogitatio: et speratio bonorum futurorum. num. 91.
- C**elus frigidissimum est inter omnia frigida: quod non causatur actione aque sed aeris cum non causetur in medio: sed in superficie aque. num. 254.
- Sigantes ut in fabulis est montes montibus superposuerunt ut caperent celum. num. 313.
- C**habitus intellectus et voluntatis migrarent migrante anima de corpore in corpus cum maneat in anima. num. 146.
- Hercules ioue genitus est et alcmena uxore amphytrionis regis thebanorum. num. 210.
- Homo non potest informare aliquid: quia mater informaret embrionem quem habet in utero. num. 119.
- Homo quantuncumque acutissimo intellectu sit: tamen indiget docente. num. 152.
- Homo habens habitum speculatinum vel practicum: non solum cognoscit conclusiones: sed etiam terminos et principia. ex primo posteriorum. num. 153.
- C**ilia mater romuli ab amulio patruo virgo vestalis effecta ac stupro romulum et remum concipiens viua se pulsa est. h. quidam romani dicant ab arrogancia eam ex marte concepisse. num. 27.
- Inferus quem ponit fides catholica in igneo elemento esse non potest. num. 226.
- Inferus non haberet punire animas pena eterna: si anime ubi peccauerint ibi punirentur usque ad satisfactionem successive: vel unum peccatum haberet penam eternam reliqua non. num. 235.
- Inferus cum sit locus meroris non debet esse in parte perfectissima et iocundissima universi sicut est celus: sed in parte imperfecta et tristi. num. 246.
- Inferus non potest ponit in aere caliginoso: et rationes quare. num. 247.
- Inferus quem christiani ponunt de necessitate sit in terra. num. 278.
- Inferus vicitur latine ab infra quoad nos: et nullus elementum est infra nos nisi terra. num. 280.
- Inferus grece appellatur gehenna flue gehennon: quod latine significat terram profundam. num. 281.
- Inferus hebreice appellatur seol: quod nomen est equum ad infernum et sepulchrum. num. 282.
- Inferus h. omnes qualitates actius intensas. num. 291.
- Inferus est in centro terre in quadam vacuitate ibide existente ubi tenebre crassissime: cum lumen astrorum illic non penetreret: et nullus locus sit a celo remotior: bona dicta. num. 298.
- Inferus habet ignem vinaciorum et calidiorum que sit in toto universo: nec est lucidus sed tenebrosus ut affligat per calorem et non delectet per lucem. num. 299.
- Inferus nedum ignem vinacissimum sed aquam frigidissimam habet pro cruciatibus vanatorum. num. 303.
- Inferus h. non habeat ordinem in commutatione penarum cum ibi sit transitus ab extremo in extreum si ne medio: tamen est ordo maximus quantum ad rationem punitionis. et ibi bona expositio ad dictum Job. Vbi nullus ordo sed semper horror habitat. num. 309.
- Inferni precipua pena sensus est ignis: qui in aere caliginoso non est. num. 284.
- Inferni pene marime sunt: et nulla qualitas est magis affectiva quam calor ignis. num. 285.
- Inferni os in ethna monte sicilie vulgus esse opinatur. num. 321.
- Infernum catholici ponunt locum penarum sine remissione. num. 194.
- Inferus negavit cicero in tusculanis: et ab omnibus philosophis dicit negari. num. 200.
- Inferus esse in terra Numeri. 16. dicitur datban et ab ratione absorptis a terra descendisse in infernum viventes. et psal. 85. vbi appellatur infernus inferior et Esiae. 7. ponitur profundum inferni. num. 283.
- Infernum in terra esse poete posuerunt. num. 297.
- Informare aliquid est dare ei esse formaliter. num. 116.
- Insorunia magna de felice faciunt infelicem: parua vero minime. num. 13.
- Ignis aqua frigida cōspersus unit calorem et fit vehementior: et sic interdum frigiditas calefacit. num. 260.
- Ignis est lucidus aut obscurus secundum diversitatem combustibilium. num. 302.
- Ignis inferni agit se in frigidis que si essent temperati: et sic frigus econtra. num. 304.
- Ignis inferni permanens in uno et eodem gradu damnatos diversimode affligit: cum nec sit ibi naturaliter: nec naturaliter agat. num. 306.
- Ignis inferni et aqua frigida ibidem tamquam damnatos cruciant quantum divina iustitia exigit. num. 307.
- Ignis inferni semper equaliter se habet nec intenditur et remittitur ne damnatorum supplicia minuantur. si ergo terre hiatus ardentes essent ora inferni: aut semper euocarent flamas aut nubes. num. 331.
- Ignis divino notu combustus nadab et ab eo filios aaron errantes in sacerdotio offerendo ignem alienum ut habetur Leviti. 10. c. et combustus ducetos quinquaginta viros insurgentes in moysen et aaron ob sacerdotium Numeri. 16. num. 333.
- Ignis ethneus et reliqui similes si forent ad punitionem malorum nunc eructaretur nisi ad combustiblos malos et eorum bona. num. 334.
- Ignis locorum ardantium si foret ab inferno sumo esset obscurior ignis inferni: sed ignis horum montium est lucidus: igitur non est inferni sed falsus. scilicet. num. 335.
- Ignis cum sit lucidus vel obscurus secundum varietatem someti: et si manaret ab inferno obscurus transiens concavitates sulphureas propter materiam combustibilem exiret lucidus. num. 336.
- Ignis quodam materiam combustibilem quam semel accedit inuenit: nunc extinguitur nisi ab extrinseco extinguatur: quodam durat materia combustibilis. sic igitur accideret in his hiatus ardentiibus cum non extinguatur ignis inferni ab extrinseco. cuius videtur contrarium cum illi montes quandoque ardeant quandoque non. num. 339.
- Ignem esse in inferno patet auctoritate christi Matthaei. 25. num. 286.
- Ignem esse in inferno tam catholici quam poete ponunt. num. 311.
- Ignes horum montium ardantium tardius durabunt quam diu durabit materia combustibili: deinde cessabunt combusto sulphure existente in eis. num. 329.
- Intelligere secundum se delectabile est. num. 44.
- Intellectus anime separate non est fatigabilis. num. 70.
- Intellectus et voluntas semper scruntur in optimam si non impediuntur. num. 81.
- Intellectus est principium intelligendi. num. 147.
- Intellectus habituatus h. teneritudine organorum impediatur: tamen crescentibus organis sine docente intellegit. num. 151.

Index

- I**ntelligentie affluisse orbibus philosophice loquendo
 sive opinionem auctoris. nu. 123.
Interstitium medius aeris habet per antiparastasim ma-
 iorem frigiditatem: q̄ totus mundus: et ex hoc quidam
 ibi posuerunt infernum. nu. 176.
Iudei soli tempore aristotelis tenebant spem future vi-
 te et ordinabantur ad illam. nu. 61.
Juppiter fertur solutio curis misericordie: sibi et suis cogita-
 tionibus indoluisse ut Quidius referat in. 3. metamor-
 phoseos. nu. 2.
CLethe fluminis aqua facit alias obliuisci preteritorum
 et ut velint reuerti in corpora. nu. 219.
Liber de pomo ponit deum abraam isaac et que ab omni
 philosopho aliena sunt. nu. 64.
Liber de pomo non est Aristoteles. sed est alicuius arabus
 sive opinionem auctoris quia conuenit stilus. nu. 65.
Lingue principales tres sunt: hebreæ grecæ et latina. qd̄ p-
 batur ex titulo crucis christi. nu. 279.
Locus generationis confert precipue virtutem rei geni-
 te: cum ab omnibus ponatur locus tanq̄ principium
 generationis: quia generatio fit virtute celestis influen-
 tie recepte in loco. nu. 251.
Loca animarum determinata demonstrari aliqua ra-
 tione non possunt: cum ex hoc innuatetur esse iudicem di-
 stributorum premiorum. nu. 184.
Lupa femina seu animal brutum romulum et remum in
 tyberim expositos lactauit. nu. 208.
Lur de se delectabilis est. nu. 300.
CMalus non amat seipsum: quia nihil intuerit amabi-
 le in seipso. nu. 77.
Mali et viciosi cum sunt solitaris vehementer suis ma-
 lis operibus affliguntur: ideo nolunt solitarij esse: sed so-
 cietatem et socios querunt cum quibus communici-
 cent. numero. 75.
Mali propter eorum pessima opera: se et vitas odio ba-
 bentes seipso plerunque interimunt ut habent philosophus. nu. 76.
Mare sive astrologos influunt inter omnes planetas calo-
 rem intemperatiorem. nu. 242.
Materia cognoscitur per transmutationem passim: nu. 171.
 forma per operationem: et diversitas operationum ar-
 guit diversitatem formarum.
Mercurius iouis et maius filius. nu. 212.
Meteorice impressiones in aere per antiparastasim cau-
 santur. nu. 261.
Meteorice impressiones non possent in aere caligino-
 so igni si foret ibi ignis. nu. 289.
Meteorice impressiones gigantuntur per excessum frigo-
 ris se maxime condensantis. nu. 290.
Mortui nihil sentiunt de his que sunt circa nos ut vult
 philosophus. nu. 17.
Mortuis conferunt secunde res viventium sive philoso-
 phum: sed non faciunt eos felices si non sunt. nu. 20.
Mortuis nec bona nec mala viventium felicitatem vel
 infelicitatem immutant sive philosophum. nu. 19.
CNatura propositis duobus malis: docet nos eligere
 minus malum. nu. 85.
Nnatura frustra faceret tot diversas dispositiones in cor-
 poribus animatis: si non essent necessarie ad introduc-
 tionem diversarum formarum. nu. 165.
Naturalium non est investigare an anime post mortem
 sint in celo vel alibi. nu. 183.
Obiectio q̄ quemadmodum ponentes infernum in
 terra ignem extra regionem ponant: sic posset in aere
 caliginoso ponи. nu. 288.
Obiectio q̄ ignis ardenter montium sit tartareus effla-
 tus a terrore malorum qui non semper est necessarius:
 sicut nec terrores reliqui. nu. 332.
Obiectio q̄ biatus ardentes sint ora inferni. nam licet
 ignis generne non perveniat ad superficies terre: per-
 venit tamen usq; ad aliquas partes in quibus forte ful-
 phuream materiam inueniens causat ignem in illa: qui
 exit per biatus illos. nu. 338.
- O**pinio aristotelis est fortunas vel infortunias amicorum
 ad defunctos spectare ut patet primo ethicorum. c. qd̄
 incipit. pronepotum autem. nu. 12.
Opinio philosophi est q̄ mortui nihil sentiunt de his que
 sunt circa nos nisi quoad imaginationem nostram. nu. 18.
Opinio auctoris est q̄ liber q̄ de pomo intitulatur non
 sit aristotelis. nu. 63.
Opinio philosophorum altissime speculantium est ipsa
 met bona esse premia animarum bonarum: et sceleris pena
 malarum. nu. 90.
Opinio pythagore q̄ anime migrant de corporibus in
 corpora: non stat. et auctor animarum punitionem et glo-
 riā post mortem. nu. 96.
Opinio pythagore non potest stare cum resurrectione
 omnium mortuorum. nu. 137.
Opinio pythagore assert q̄ quidam possunt nasci do-
 cti. nu. 148.
Opinio platonis coincidit cu; opione pythagore q̄ a-
 nime migrant de corporibus in corpora. nu. 186.
Opinio platonis differt ab opione pythagore. nam pla-
 to ponit infernum et elistum pythagoras non. nu. 191.
Opinio tullij ciceronis eis factas ex igne celesti ex quo
 facte sunt stelle: ac exutas corporibus ad stellas euolare
 ibi in rerum speculatione felicitari. vide in primo tu-
 sculanarum questionum. nu. 223.
Opinio mahometi de statu animarum bestialiorum est q̄
 omnes positiones gentilium. nu. 228.
Opinio platonis dicitur suisse q̄ tota mundialis machi-
 na etiam celū constaret ex quatuor elementis. nu. 240.
Opinio dicentium ignem inferni non lucere quia sit in
 pice et resina ubi ignis sit esse fumus nigerrimus: et non
 sit ignis nisi calorē magnum ostenderet. nu. 301.
Quidius fabulae siciliæ supposita tipheo giganti. nu. 312.
CPasiphæs tauro supposita fabula: et volantis dedali
 et laberinti cretensis. nu. 7.
Paulus derisus est atbenis quis resurrectionem corpo-
 rum predicavit. nu. 36.
Paulus exclusit demonem phitonez de ventre cuiusdam
 pueræ Actuus. 16.c. nu. 135.
Deccata ipsa dant penas animabus malis. nu. 72.
Pena eterna debet q̄ quolibet peto mortali. nu. 233.
Pperseus satyricus ponit Satyra. 6. ennum suisse quin-
 tum qui habuisset eandem animam ab homero. nu. 103.
Pperseus iouis et danaes filius. nu. 211.
Pythagoras posuit anime immortalitatem: sed nega-
 uit eiusdem premia vel penas. nu. 97.
Pythagoras propter opinionem quam habet de anime
 transmigratione: docuit abstinentiam ab esu quorum-
 cumque animalium. nu. 98.
Pythagoras retulit animam suam suisse in euforbo tem-
 pore troiani belli: deinde per longas transmutationes
 ad se deuenisse. nu. 99.
Pythagoras philosophorum italicorum extitit origo. nu. 102.
Pythagoras ponit q̄ anima migrans de corpore in cor-
 pus obliuiscitur que in corpore priori sciebat: se vero
 scire ex quibusdam ieiuniis. nu. 150.
Pythagoras dicebat se suisse euforbum a menelao inter-
 sectum. nu. 157.
Pythagoras dicebat animam humanam plerunque tran-
 fire ad corpus brutorum. nu. 158.
Platon posuit animam esse totum hominem. nu. 59.
Platon non posuit sciendam in animabus transiuntibus de
 corporibus in corpora abradi sed impediri mole car-
 nis. pythagoras posuit perditam scientiam per eum-
 dem transiit ieiunio recuperari. nu. 155.
Platon tenuit presentim in fedro animas infinites ab a-
 stris delabi ad corpora et contra. nu. 185.
Platonis opinio in menone q̄ scire nostrum sit remi-
 nisci. nu. 149.
Pleiades septem stelle sunt que pleionis et ablantis fi-
 lie dicuntur ex quo ablantides appellantur: vulgus ve-
 ro succulas eas vocat. sic biatus stelle sunt quae vul-
 gus vocat gallinam cum pullis. nu. 218.

Poete

- Poete animas quasdam ponunt statim e terra euolare ad celos ac fieri deos. nu. 201.
 Politia nulla tpe aristotelis ordinabatur ad bona que habentur post mortem. nu. 60.
 Populus plura singit q̄b poete: et potius poetis q̄b populo credēdum est: cum poetarum fictionibus sc̄ientia sint: sed fictionibus populi nibil boni. nu. 341.
 Principia presupponantur in speculatiis vt in agibili bus finis. num. 10.
 Prometheum religatum in caucaso ac pascētem vultures renascere iecore in penam ignis rapti de celo cecinit eschilus poeta. num. 6.
C Qualitates prime quatuor sunt. due mere active. s. ca liditas et frigiditas: due potius passiva q̄b active respectu istarum. s. humiditas et secitas. nu. 237.
C Radix cuiuslibet astri sunt duplices. s. incidentes et reflexi. nu. 268.
 Radius incidentes solis vel cuiuslibet astri est qui ab ipso astro procedēt usq; ad superficiem terre vel aque nullius medijs obiectu impeditēt descendit. nu. 268.
 Radius reflexus est qui resultat ex corpore denso et opaque obstante radio recto sine incidenti: et talis radius appellatur obliquus. nu. 270.
 Radij incidentes ita dicuntur quia ab alio in aliud cadūt s. ab astris in terram vel aquam. nu. 269.
 Radij tñ reflexi vaporess et exhalationes elevat: nō incidentes. cū incidentes tammodo cadant: reflexi tollātur in aerem. nu. 272.
 Regio media aeris frigidissima est per antiparastism: sic q̄ exhalationes frigide vitantes nostrum interstitium ob caliditatem radiorum reflexorum et supremum ob caliditatem ignee sphere: condensantur in medio cum a caliditate onor interstitiorum impugnent. nu. 275.
 Requie oēs nāliter appetit et labores deuitat. nu. 2.
 Res habēs virtutem impedita ad operādum nō debet inonari: sed auserrī impedimentum. nu. 156.
 Respectus variatur variatis terminis vel altero terminorum. nu. 143.
 Resurrectio mortuorum ad viem iudicij catholica tñ est: a nullis philosophis posita. nu. 35.
 Resurrectio mortuorum a philosophis negat q̄r repugnat principijs naturalibus. nu. 37.
 Resurrectio negat fieri s̄m ph̄bos q̄r nō est agens ita potēs: cum negat deū infiniti vigoris seu potētie. nu. 38.
 Resurrectio negatur a ph̄bis q̄r nō ponit potētiā ad hoc sufficiēt. nu. 106.
 Resurrectio nō esset ad eosdē homines si deus aīam buiis corporis poneret in alio corpore. nu. 141.
 Romani ad dēdecus vitādum: marte genitum romulūz poluerunt. sed falsum est: sed ex stupro. nu. 9.
 Saducei inter iudeos nec resurrectionē nec angelos: nec spūs aliquos cedebant. nu. 62.
 Sapiēs tūc minus solitarius est cuz est solitarius. nu. 3.
 Sceleratissimi viuētes fugiunt solitudinē ne sceleruz recordentur. nu. 88.
 Semidei quidam dicebantur altero parente tñ deo geniti. nu. 205.
 Semidei quidam neutrum parētem deum habuerūt: s̄ vi tute trāslati sunt in stellas. nu. 215.
 Semideos ponunt poete homines extitisse deinde trāstos in astra. nu. 206.
 Sicilia dicta est trinacria a tribus mōtibus sine promotorijs: pachino: peloro: et etbna sine lilibeo. nu. 315.
 Sicilia ponitur ab ouido superposita tipbro: s̄ maro eam dicat encelado superposita. nu. 316.
 Sicilia patitur crebros terrēmotus: et q̄r īsula est: et quia montuosa: cuz sub mōtibus fint sempauerne. nu. 318.
 Sicilia oīm iuncta fuit italie: et impetu mariis diuisa est. nu. 319.
 Simie dicuntur in fabulis ex hominibus conuerse in bestias humanos ritus tenētes vide Metam. 7. nu. 174.
 Sinderesis in anima est causa cur malis commissis trāsumur. nu. 92.

- Sinderesis est causa cur mali viuētes suis sceleribus nequeunt frui. nu. 93.
 Species habent totam rationem specificam non potest aliquid informare. nu. 117.
 Species quelibet requirit certam perbiōdū magnitudiniā ad hoc vt materia informetur forma illius speciei. nu. 162.
 Stellam quamlibet vel constellationem poete appellārunt deum. nu. 202.
 Supposito q̄ anima humana det totum esse composito: et q̄ anima humana possit ingredi corpus brutale: si quis occideret compositum ex anima humana et corpore brutali occideret hominem. nu. 179.
C Terra non potest tota moueri: quia non est agens potens eam mouere vt ph̄is placet. nu. 38.
 Terra cum actio sit per contactum ex Arist. 2. de generatione et corruptione. congelaret aquam a fondo fibi propinquiorē si frigidior esset aere. nu. 256.
 Terremotus quomodo causatur: qz er inclusis ventorū spiritibus fortificatis per terrestres exhalationes et nō habentibus exitum. nu. 317.
 Liphens gigantum princeps ob sui magnitudinem terre filius dictus est: q̄q̄ ita de reliquis gigantibus fabulantur poete. nu. 14.
 Tullius cicero obiit ante christi aduentū annis fere quadraginta. nu. 222.
 Tullius animarum purgationem non posuit: quā ponit catholicī de necessitate. nu. 224.
 Totum non pot informare: sed pars perfectiva. nu. 119.
C Vaporess elevarunt ad regionem aeris terre propin quam per radios incidentes vel obliquos. nu. 267.
 Vaporess et fumositates non ascendunt usq; ad extremitatem aere regionis et principium ignee. nu. 262.
 Veritatis consonant omnia. nu. 94.
 Vermis in anima nibil alind est nisi doler cātus in anima scelerata ex memoria scelerū preteritorū. nu. 95.
 Vestuine mons quem auctor ponit ignem crebro errare extincus est. nu. 327.
 Virgilins in. 6 ponit animam mundi et in omnibus rebus animas s̄m platonem. nu. 188.
 Virgilins non solum ponit infernum ad animas puniendas institutum: sed etiam locum ubi fit. nu. 192.
 Virgilins nunq̄ posuit locum penalem sine remissione ut auctor sentit. nu. 195.
 Virgilins aut putat ethnam esse os inferni aut se putare ostendit: vt placet auctori. nu. 320.
 Virgilis positio redicatur ad platonicam. nu. 199.
 Virtuosi viri malū solitarij iter dū eē q̄z tū alio. n. 74.
 Viuentes dum sunt cuz alio delectantur in his que sunt alterius: dum sunt solitarij delectant in seipso. nu. 73.
 Unibilitas informis multiplicatur ad multiplicationem materiarum signatarum. nu. 128.
 Unibilitas vna in anima facit vt impossibile sit eaz vni ri posse formaliter nisi vni corpori tñ. nu. 130.
 Unibilitates due faciūt duas individuationes. nu. 145

Soli Deo honor et gloria.

Finis.

Anno. 1529. Venetijs in Edibus Petri Liechtenstein.

Registrum.

A B L. A est etermus B L duerit.

June 5, 1944 - 134